

๐๕๖.๓๗

๕.๕.๖๕๓

๖.๖

ลักษณะของคำที่ใช้และปัญหาในการค้นคว้าเรื่องภาษาไทย
ของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

๗๒ พ.ศ. ๒๕๔๐

ปริญญานิพนธ์
ของ
บุญยืน จันทร์สว่าง

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต วิชาเอกบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์

มีนาคม ๒๕๔๐

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

๖๖๔๓

คณะกรรมการควบคุมและคณะกรรมการสอบได้พิจารณาปริญญานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว
เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต วิชาเอก
บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการควบคุม

..... ประธาน
(รองศาสตราจารย์สุพัฒน์ ส่องแสงจันทร์)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์เกษร เจริญรักษ์)

คณะกรรมการสอบ

..... ประธาน
(รองศาสตราจารย์สุพัฒน์ ส่องแสงจันทร์)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์เกษร เจริญรักษ์)

..... กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(รองศาสตราจารย์พวา พันธุ์เมฆา)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับปริญญานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต วิชาเอกบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ดร.ศิริยุภา พูลสุวรรณ)

วันที่ 14 เดือน มีนาคม พ.ศ. 2540

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาของ รองศาสตราจารย์สุพัฒน์
ส่องแสงจันทร์ ประธานที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์เกษร เจริญรักษ์ กรรมการ
ควบคุมปริญญานิพนธ์ ที่เอาใจใส่ ให้คำแนะนำ ตลอดจนข้อคิดในการทำวิจัย รวมทั้งแก้ไข
ข้อบกพร่องต่าง ๆ อันเป็นประโยชน์ยิ่ง และรองศาสตราจารย์พวา พันธุ์เมฆา กรรมการสอบที่
แต่งตั้งเพิ่มเติม ซึ่งกรุณาให้คำแนะนำเพื่อให้ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น ผู้วิจัยขอกราบ
ขอบพระคุณด้วยความเคารพยิ่ง

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์วิชัญ ทับเที่ยง ที่กรุณาให้ข้อมูลเกี่ยวกับหัวเรื่อง
หนังสือภาษาไทยของสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ตั้งแต่เริ่ม
ก่อตั้งจนถึงปัจจุบัน ขอกราบขอบพระคุณด้วยความเคารพยิ่ง

ขอขอบคุณ คุณบุบผา เทวาคูดี คุณกาญจนา ใจกว้าง คุณเพ็ญแข ประจงใจ
คุณวีระวรรณ พราพงษ์ คุณภาวนา เขมะรัตน์ และคุณอำพร ธารารัตนสกุล ที่ให้ความกรุณาในการ
เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสอบถาม และอาจารย์ ดร.วีระ สุภากิจ ที่ให้ความช่วยเหลือในการ
วิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์

ขอขอบคุณ คุณน้อย คันชังทอง คุณปฐมภรณ์ วงศ์ชนะภัย เพื่อน ๆ บรรณารักษศาสตร์
และสารนิเทศศาสตร์ รุ่น'35 ทุกคน คุณปิยวรรณ ทิพย์วงศ์ คุณวันดี ตั้งสติย์กุลชัย ตลอดจนเพื่อน
ร่วมงานที่ให้ความช่วยเหลือในด้านต่าง ๆ และเป็นกำลังใจในการทำปริญญานิพนธ์ด้วยดีตลอดมา

สุดท้ายนี้ขอกราบบูชาพระคุณ บิดา-มารดา ที่ให้การศึกษา ส่งเสริม สนับสนุนและเป็น
กำลังใจในการทำปริญญานิพนธ์จนสำเร็จลุล่วงด้วยดี

บุญยืน จันทร์สว่าง

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	3
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	4
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	4
นิยามศัพท์เฉพาะ	5
สมมุติฐานในการศึกษาค้นคว้า	7
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	8
หัวข้อและลักษณะของหัวข้อ	8
ความหมาย ความสำคัญ และประโยชน์ของหัวข้อ	8
ลักษณะของคำที่กำหนดขึ้นใช้เป็นหัวข้อ	11
หัวข้อสำหรับหนังสือภาษาไทยของสำนักหอสมุดกลาง	
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร	15
วิธีการสืบค้นสารนิเทศ	18
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	20
งานวิจัยในต่างประเทศ	20
งานวิจัยในประเทศ	23
3 วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	27
การกำหนดกลุ่มประชากรและการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง	27
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา	28
การเก็บรวบรวมข้อมูล	30
การจัดกระทำกับข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล	31

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	33
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	33
การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	33
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	34
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	94
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	94
สมมุติฐานในการศึกษาค้นคว้า	94
วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	94
สรุปผลการศึกษาค้นคว้า	96
อภิปรายผล	99
ข้อเสนอแนะ	106
บรรณานุกรม	107
ภาคผนวก	112
ประวัติย่อผู้วิจัย	133

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	27
2 ประสิทธิภาพในการใช้บัตรหัวเรื่องของนิสิตระดับปริญญาตรี	34
3 ประสิทธิภาพในการใช้บัตรหัวเรื่องของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา	34
4 การใช้บัตรหัวเรื่องของนิสิตระดับปริญญาตรีและระดับบัณฑิตศึกษา	35
5 ประเภทของคำที่ใช้ในการค้นบัตรหัวเรื่องของนิสิต	36
6 ชนิดของคำนามคำเดียวที่ใช้ในการค้นบัตรหัวเรื่องของนิสิต	37
7 ความตรงกันและ ไม่ตรงกันของคำค้นกับหัวเรื่องของห้องสมุด และชนิดของคำค้นที่ไม่ตรงกับหัวเรื่องของห้องสมุด	38
8 ความแตกต่างของประเภทของคำที่ใช้ค้นบัตรหัวเรื่องของนิสิตที่มี ระดับการศึกษาต่างกัน	39
9 ความแตกต่างของชนิดของคำนามคำเดียวที่ใช้ค้นบัตรหัวเรื่องของนิสิตที่มี ระดับการศึกษาต่างกัน	43
10 ความแตกต่างของความตรงกันและ ไม่ตรงกันของคำค้นกับหัวเรื่องของนิสิตที่มี ระดับการศึกษาต่างกัน	47
11 ความแตกต่างของชนิดของคำค้นที่ไม่ตรงกับหัวเรื่องของห้องสมุด ของนิสิต ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน	51
12 ความแตกต่างของประเภทของคำค้นบัตรหัวเรื่องของนิสิตระดับปริญญาตรี ที่ศึกษาในสาขาวิชาต่างกัน	55
13 ความแตกต่างของชนิดของคำนามคำเดียวที่ใช้ค้นบัตรหัวเรื่องของนิสิตระดับ ปริญญาตรีที่ศึกษาในสาขาวิชาต่างกัน	59
14 ความแตกต่างของความตรงกันและ ไม่ตรงกันของคำค้นกับหัวเรื่องของนิสิต ระดับปริญญาตรีที่ศึกษาในสาขาวิชาต่างกัน	63
15 ความแตกต่างของชนิดของคำค้นที่ไม่ตรงกับหัวเรื่องของห้องสมุดของนิสิต ระดับปริญญาตรีที่ศึกษาในสาขาวิชาต่างกัน	67
16 ความแตกต่างของประเภทของคำที่ใช้ค้นบัตรหัวเรื่องของนิสิต ที่มีประสิทธิภาพการใช้บัตรหัวเรื่องต่างกัน	71

ตาราง	หน้า
17 ความแตกต่างของชนิดของคำนามคำเดียวที่ใช้ค้นบัตรหัวเรื่องของนิสิต ที่มีประสบการณ์การใช้บัตรหัวเรื่องต่างกัน	75
18 ความแตกต่างของความตรงกันและไม่ตรงกันของคำค้นกับหัวเรื่องของห้องสมุด ของนิสิตที่มีประสบการณ์การใช้บัตรหัวเรื่องต่างกัน	79
19 ความแตกต่างของชนิดของคำค้นที่ไม่ตรงกับหัวเรื่องของห้องสมุดของนิสิตที่มี ประสบการณ์การใช้บัตรหัวเรื่องต่างกัน	83
20 ปัญหาในการค้นบัตรหัวเรื่องของนิสิต	87
21 เปรียบเทียบปัญหาในการค้นบัตรหัวเรื่อง จำแนกตามระดับการศึกษา	88
22 เปรียบเทียบปัญหาในการค้นบัตรหัวเรื่อง จำแนกตามสาขาวิชา ระดับปริญญาตรี	90
23 เปรียบเทียบปัญหาในการค้นบัตรหัวเรื่อง จำแนกตามประสบการณ์	92

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การที่ผู้ใช้จะสามารถเข้าถึงวัสดุสารนิเทศของห้องสมุดได้อย่างรวดเร็ว และได้สารนิเทศตรงกับความต้องการอย่างแท้จริงนั้น ห้องสมุดจำเป็นต้องจัดทำหรือจัดหาเครื่องมือช่วยค้นไว้เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ผู้ใช้ เช่น บัตรรายการ ทรัพยากร บรรณานุกรม สารสนเทศ บทคัดย่อ เป็นต้น แต่ในปัจจุบันได้มีการประยุกต์เทคโนโลยีต่าง ๆ มาช่วยในการจัดทำเครื่องมือช่วยค้นด้วยเพื่อให้สามารถรองรับปริมาณของสารนิเทศที่เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว ในขณะเดียวกันก็สามารถตอบสนองต่อความต้องการของผู้ใช้และทำให้ผู้ใช้ค้นหาสารนิเทศที่ต้องการได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เทคโนโลยีดังกล่าว ได้แก่ ซีดี-รอม (Compact Disc Read Only Memory : CD-ROM)

การสืบค้นสารนิเทศด้วยระบบออนไลน์ หรือโอแพค (Online Public Access Catalog : OPAC) และฐานข้อมูลต่าง ๆ เป็นต้น สำหรับห้องสมุดในประเทศไทยนั้น บัตรรายการยังคงเป็นเครื่องมือหลักที่สำคัญ ที่ใช้ในการค้นหาสารนิเทศ บัตรรายการจะช่วยให้ผู้ใช้ทราบว่าสารนิเทศที่ต้องการมีอยู่ในห้องสมุดหรือไม่ และถ้ามีมีอยู่ที่ใดในห้องสมุด ดังนั้น บัตรรายการที่ห้องสมุดจัดทำขึ้นจึงเปรียบเสมือนกุญแจที่จะนำผู้ใช้ไปสู่วิทยาการทั้งหลายที่มีอยู่ในห้องสมุด โดยทั่วไปบัตรรายการของหนังสือหรือวัสดุประเภทใดก็ตาม แบ่งออกเป็นประเภทใหญ่ ๆ ได้ 3 ประเภท ได้แก่

1. บัตรหลัก (Main entry card) คือ บัตรที่บรรณารักษ์ทำขึ้นเป็นบัตรแรก เพื่อใช้เป็นหลักในการทำบัตรเพิ่มอื่น ๆ ส่วนมากได้แก่ บัตรผู้แต่ง แต่ในกรณีที่หนังสือไม่ปรากฏนามผู้แต่งหรือไม่สามารถระบุผู้แต่ง หรือผู้รับผิดชอบได้ต้องลงชื่อเรื่องแทนชื่อผู้แต่ง บัตรชื่อเรื่องจึงเป็นบัตรหลักแทนบัตรผู้แต่ง

2. บัตรเพิ่ม (Added entries card) คือ บัตรอื่น ๆ ที่นอกเหนือไปจากบัตรหลักหรือบัตรยืมพื้น เช่น บัตรชื่อเรื่อง บัตรหัวเรื่อง บัตรผู้แต่งร่วม บัตรผู้แปล บัตรผู้วาดภาพ เป็นต้น

3. บัตรแจ้งหมู่ (Shelflist card) เป็นบัตรที่จัดทำขึ้นเพื่อประโยชน์ของบรรณารักษ์ในการตรวจสอบจำนวนหนังสือในแต่ละหมวดวิชา และการสำรวจหนังสือของห้องสมุด รวมทั้งประโยชน์ในการวิเคราะห์หมวดหมู่หนังสือ และการทำบรรณานุกรม (สุพัฒน์ ส่องแสงจันทร์. 2523 : 58-60) แต่ในการจัดเรียงบัตรรายการเพื่อให้ผู้ใช้ ๆ นั้น บรรณารักษ์จะจัดเรียงบัตรรายการไว้ในตู้บัตรรายการเพียง 2 ประเภทเท่านั้น คือ 1. บัตรหลัก 2. บัตรเพิ่มต่าง ๆ ได้แก่ บัตรชื่อเรื่อง

บัตรหัวเรื่อง บัตรผู้แต่งร่วม บัตรผู้แปล บัตรผู้วาดภาพประกอบ ส่วนบัตรแจ้งหมู่ บรรณารักษ์จะนำไปจัดเรียงไว้เพื่อเป็นหลักฐานในการวิเคราะห์หมวดหมู่และทำบัตรรายการ ซึ่งจะประกอบขึ้นต่อการปฏิบัติงานของบรรณารักษ์เอง ในการใช้บัตรรายการของผู้ใช้ทั้ง 2 ประเภทดังกล่าวข้างต้น มีวิธีการใช้ที่แตกต่างกันขึ้นอยู่กับข้อมูลที่ผู้ใช้มีอยู่ กล่าวคือถ้าผู้ใช้ทราบชื่อผู้แต่งก็จะค้นหาหนังสือได้จากบัตรผู้แต่ง ถ้าทราบชื่อเรื่องก็จะค้นหาหนังสือได้จากบัตรชื่อเรื่อง หรือถ้าไม่ทราบทั้งชื่อผู้แต่งและชื่อเรื่องหรืออื่น ๆ แต่ทราบว่าขอบเขตเนื้อหาที่ต้องการอยู่ในหมวดวิชาใดก็สามารถค้นหาหนังสือที่ต้องการได้จากบัตรหัวเรื่อง

บัตรรายการทั้ง 2 ประเภทนี้ บัตรหัวเรื่องเป็นบัตรรายการที่ผู้ใช้ห้องสมุดมีแนวโน้มจะใช้หาวัสดุที่ต้องการมากกว่าชื่อเรื่อง (พวา พันธุ์เมฆา. 2526 : 4) และจากการศึกษา ของทัศนหาญผล (2520) ที่ได้ศึกษาเรื่องการใช้บริการห้องสมุดของอาจารย์และนักศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง พบว่า ผู้ใช้ที่เป็น อาจารย์ และนักศึกษาใช้วิธีเลือกหนังสือโดยดูจากบัตรหัวเรื่องที่ต้องการเป็นจำนวนสูงสุด ซึ่งสอดคล้อง กับการวิจัยของ ศรีสุตา บุญชัย (2527) ที่ได้วิจัยเรื่องการใช้บัตรรายการของสำนักหอสมุดกลางมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ พบว่า อาจารย์และนักศึกษายใช้บัตรหัวเรื่องในการค้นหาหนังสือมากที่สุด จึงเห็นได้ว่าผู้ใช้นิยมใช้บัตรหัวเรื่องมากกว่าบัตรรายการประเภทอื่น ๆ

ในการกำหนดหัวเรื่องนั้น บรรณารักษ์จะต้องกำหนดหัวเรื่องให้กับหนังสือที่นำมาลงรายการ โดยศึกษาเนื้อหาและพิจารณาขอบเขตของสารนิเทศว่ามีเนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องใด แล้วจึงไปเลือกใช้คำที่จะนำมาเป็นหัวเรื่องจากคู่มือการกำหนดหัวเรื่อง ซึ่งลักษณะคำที่จะใช้เป็นหัวเรื่องนั้นจะต้องยึดถือกฎเกณฑ์และรูปแบบที่เป็นมาตรฐานตามคู่มือการกำหนดหัวเรื่องแบบใดแบบหนึ่งดังนี้

1. คำนามคำเดียว เช่น การจราจร คำที่ห้องสมุดใช้เป็นหัวเรื่อง คือ จราจร
2. คำนาม 2 คำขึ้นไปมีคำเชื่อม เช่น สังคมกับการแพทย์ คำที่ห้องสมุดใช้เป็นหัวเรื่อง คือ การแพทย์กับสังคม
3. กลุ่มคำหรือวลีที่มีใจความสมบูรณ์ เช่น เศรษฐกิจระหว่างประเทศ คำที่ห้องสมุดใช้เป็นหัวเรื่อง คือ ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศ
4. กลุ่มคำหรือวลีที่กลับเอาคำสำคัญขึ้นก่อน เช่น การปฏิรูปที่ดิน คำที่ห้องสมุดใช้เป็นหัวเรื่อง คือ ที่ดิน, การปฏิรูป

เมื่อผู้ใช้งานต้องการจะค้นหาหนังสือเกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ผู้ใช้จะต้องกำหนดคำค้นขึ้นมา ซึ่งตามปกติแล้วจะเป็นคำที่ตรงกับเรื่องที่ต้องการตามความรู้สึกนึกคิดของตน ดังนั้นคำค้นที่ผู้ใช้งานกำหนดขึ้นเพื่อใช้ค้นบัตรหัวเรื่องกับคำที่ห้องสมุดใช้เป็นหัวเรื่องจึงมักจะไม่ค่อยตรงกัน

จากการศึกษาของแนพพ์ (Palmer. 1972 : 33-34 ; citing Knapp. 1943) ที่ได้ศึกษาเพื่อจำแนกคำที่นิสิตใช้กันบัตรหัวเรื่อง โดยสัมภาษณ์นิสิตระดับปริญญาตรี จำนวน 219 คน พบว่า นิสิตจำนวน 150 คน ใช้หัวเรื่องเพียง 1 หัวเรื่อง และอีก 69 คน ใช้หัวเรื่องมากกว่า 1 หัวเรื่อง ในจำนวนนิสิต 150 คน ที่ใช้หัวเรื่องเพียง 1 หัวเรื่องนั้นพบว่ามีนิสิต 98 คน ใช้คำค้นตรงกับหัวเรื่องในบัตรรายการ นิสิต 47 คน ใช้คำค้นที่แตกต่างออกไป และอีก 5 คน ใช้คำค้นที่เลิกใช้เป็นหัวเรื่องแล้ว ส่วนนิสิต จำนวน 69 คน ใช้หัวเรื่องมากกว่า 1 หัวเรื่องนั้น พบว่ามีนิสิต 52 คน ใช้คำค้นตรงกับหัวเรื่องในบัตรรายการ ในขณะที่นิสิตอีก 17 คน ใช้คำค้นที่ไม่มีในบัตรรายการ และจากการศึกษาของอุบลวรรณ ปิติพัฒนะโมชนิด (2518) ที่ได้ศึกษาเรื่องหัวเรื่องสำหรับหนังสือภาษาไทย ของห้องสมุดมหาวิทยาลัยในประเทศไทย ผลการวิจัยเกี่ยวกับปัญหาการใช้บัตรหัวเรื่องพบว่า ผู้ใช้หาหัวเรื่องไม่ค่อยพบเนื่องจากคำที่ใช้เป็นหัวเรื่อง ซึ่งบรรณารักษ์กำหนดขึ้นนั้นเป็นคำที่ผู้ใช้ห้องสมุดไม่คุ้นเคย

จากผลการศึกษาดังกล่าวจะเห็นว่า สาเหตุที่ผู้ใช้ใช้คำค้นที่แตกต่างกัน อาจเป็นเพราะความคุ้นเคยหรือประสบการณ์เดิมของผู้ใช้ที่มีต่อเรื่องนั้น ๆ แตกต่างกัน ฉะนั้นถ้าบรรณารักษ์ทราบถึงลักษณะของคำค้นที่ผู้ใช้ส่วนใหญ่เลือกใช้ในการค้นสารนิเทศจากบัตรหัวเรื่อง อาจเชื่อมโยงคำค้นเหล่านั้นกับหัวเรื่องหรืออาจพิจารณาคำค้นต่าง ๆ เป็นหัวเรื่องเพิ่มเติมจากคู่มือการกำหนดหัวเรื่อง ให้ผู้ใช้สามารถเข้าถึงสารนิเทศที่ตรงกับความต้องการมากที่สุด ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาลักษณะของคำที่ใช้ในการค้นบัตรหัวเรื่องของนิสิต ว่าลักษณะของคำที่นิสิตใช้ในการค้นบัตรหัวเรื่องเป็นคำประเภทใด เพื่อนำผลการศึกษาที่ได้ใช้เป็นแนวทางในการกำหนดคำเพื่อไปเชื่อมโยงกับหัวเรื่องที่บรรณารักษ์กำหนดขึ้น ตลอดจนใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงเพิ่มเติม การกำหนดหัวเรื่องของบรรณารักษ์ให้สอดคล้องกับคำที่ผู้ใช้คิดขึ้นเพื่อใช้กันบัตรหัวเรื่องให้มากที่สุด

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาลักษณะของคำที่ใช้ในการค้นบัตรหัวเรื่องของนิสิต
 2. เพื่อศึกษาปัญหาในการค้นบัตรหัวเรื่องของนิสิต
 3. เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างลักษณะของคำที่ใช้ในการค้นบัตรหัวเรื่องของนิสิต
- จำแนกตามระดับการศึกษา สาขาวิชา และประสบการณ์การใช้บัตรหัวเรื่อง
4. เพื่อเปรียบเทียบปัญหาในการค้นบัตรหัวเรื่องของนิสิต จำแนกตาม ระดับการศึกษา สาขาวิชา และประสบการณ์การใช้บัตรหัวเรื่อง

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ผลของการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ บรรณารักษ์สามารถใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุง เพิ่มเติมและเชื่อมโยงคำต่าง ๆ ที่ใช้เป็นหัวเรื่องเพื่อให้ผู้ใช้สามารถเข้าถึงสารสนเทศที่ตรงกับความต้องการมากที่สุด ซึ่งจะช่วยให้บรรณารักษ์ได้ตระหนักถึงลักษณะของคำที่ผู้ใช้ใช้และใช้เป็นแนวทางในการกำหนดคำที่จะใช้เป็นหัวเรื่องให้สอดคล้องกับความรู้สึคนึกคิดของผู้ใช้มากที่สุด

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ นิสิตระดับปริญญาตรี และระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ภาควิชาที่ศึกษาในปีการศึกษา 2539 จำนวน 4,899 คน และ 1,530 คน ตามลำดับ รวม 6,256 คน (มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. กองบริการการศึกษา. 2539 : 1-5)

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้คือ นิสิตระดับปริญญาตรี และระดับบัณฑิตศึกษา ที่มาใช้บัตรหัวเรื่อง โดยสุ่มมาจากประชากร จำนวน 383 คน ขนาดของกลุ่มตัวอย่างนี้ได้มาจากการสุ่มกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่ และ มอร์แกน (Krejcie and Morgan. 1970 : 607-608) จากขนาดกลุ่มตัวอย่างดังกล่าวนำมาหาสัดส่วนของนิสิตทั้ง 2 ระดับ ได้จำนวนนิสิตระดับปริญญาตรี 290 คน และนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา 93 คน

3. ตัวแปรที่ศึกษา

3.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ สถานภาพของนิสิตที่ใช้บัตรหัวเรื่อง ซึ่งแบ่งเป็น

3.1.1 ระดับการศึกษา แบ่งเป็น

3.1.1.1 ระดับปริญญาตรี

3.1.1.2 ระดับบัณฑิตศึกษา

3.1.2 สาขาวิชา (ศึกษาเฉพาะนิสิตระดับปริญญาตรี) แบ่งเป็น

3.1.2.1 สังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ และศึกษาศาสตร์

3.1.2.2 วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

3.1.3 ประสบการณ์ในการใช้บัตรหัวเรื่อง แบ่งเป็น

3.1.3.1 ประสบการณ์มาก

3.1.3.2 ประสบการณ์น้อย

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่

3.2.1 ลักษณะของคำที่ใช้ในการค้นบัตรหัวเรื่องของนิสิต

3.2.2 ปัญหาในการค้นบัตรหัวเรื่องของนิสิต

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. หัวเรื่อง หมายถึง คำ วลี หรือกลุ่มคำที่สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร กำหนดขึ้นใช้หรือยึดถือในการกำหนดหัวเรื่องของหนังสือ สิ่งพิมพ์ หรือ โสตทัศนวัสดุ ของสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

2. ลักษณะของคำที่ใช้ในการค้นบัตรหัวเรื่อง หมายถึง คำต่าง ๆ ที่นิสิตกำหนดขึ้นเพื่อใช้ในการค้นหาสารสนเทศเรื่องใดเรื่องหนึ่งจากบัตรหัวเรื่องของห้องสมุด ซึ่งอาจจะเป็น คำนามคำเดียว คำนาม 2 คำขึ้นไปเชื่อมด้วยสันฐาน "กับ, และ" กลุ่มคำหรือวลีที่มีใจความสมบูรณ์หรือกลุ่มคำหรือวลีที่กลับเอาคำสำคัญขึ้นก่อน ซึ่งในการศึกษาครั้งนี้จะพิจารณาแยกเป็น 2 ขั้นตอน คือ

2.1 ประเภทของคำต่าง ๆ ที่กำหนดขึ้นเพื่อใช้เป็นคำค้น จำแนกได้ดังนี้

2.1.1 คำนามคำเดียว แบ่งออกเป็น 3 ชนิด ได้แก่

2.1.1.1 सामान्यนาม หมายถึง คำนามทั่ว ๆ ไป เช่น กฎหมาย โทรศัพท์
อาหาร เป็นต้น

2.1.1.2 วิสามานยนาม หมายถึง คำนามที่เป็นชื่อเฉพาะ เช่น แม่น้ำ
เจ้าพระยา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ สถานีโลกออกัส แร่วทยา กีฏวิทยา เป็นต้น

2.1.1.3 อาการนาม หมายถึง คำซึ่งเกิดจากคำกริยาหรือคำวิเศษ ที่มีคำว่า
"การ" หรือ "ความ" นำหน้า เช่น การเกิด ความตาย ความรัก เป็นต้น

2.1.2 คำนาม 2 คำขึ้นไปเชื่อมด้วยสันฐาน "กับ, และ" เช่น ชุมชนกับโรงเรียน
แรงงานและกรรมกร ศาสนากับการเมือง เป็นต้น

2.1.3 กลุ่มคำหรือวลีที่มีใจความสมบูรณ์ เช่น ประเทศที่กำลังพัฒนา สตรีใน
วรรณคดี คนจนในชนบท เป็นต้น

2.1.4 กลุ่มคำหรือวลีที่กลับเอาคำสำคัญขึ้นก่อน เช่น เนื้อเยื่อ, การเพาะเลี้ยง
ซินโต, ลัทธินิยมอาหาร, การปลูก เป็นต้น

2.2 ความตรงกันและ/หรือไม่ตรงกันของคำค้นกับหัวเรื่อง

2.2.1 ความตรงกันของคำค้นกับหัวเรื่อง หมายถึง คำค้นที่นิสิตกำหนดขึ้นเพื่อใช้
ค้นบัตรหัวเรื่องตรงกับคำที่ห้องสมุดใช้เป็นหัวเรื่องทุกตัวอักษร พยางค์ และรูปแบบ

2.2.2 ความไม่ตรงกันของคำค้นกับหัวเรื่อง หมายถึง คำค้นที่นิตินิเทศกำหนดขึ้นเพื่อใช้ค้นบัตรหัวเรื่อง ไม่ตรงกับคำที่ห้องสมุดใช้เป็นหัวเรื่อง จะพิจารณา 3 ด้าน คือ

2.2.2.1 คำที่มีความหมายแคบกว่า หมายถึง คำค้นที่นิตินิเทศกำหนดขึ้นเพื่อใช้ค้นบัตรหัวเรื่องสัมพันธ์กับคำที่ห้องสมุดใช้เป็นหัวเรื่อง แต่มีความหมายแคบกว่า เช่น นิตินิเทศใช้คำค้นว่า ถัง ไม้ แต่หัวเรื่องที่ห้องสมุดใช้คือ การทำกลอง เป็นต้น

2.2.2.2 คำที่มีความหมายกว้างกว่า หมายถึง คำค้นที่นิตินิเทศกำหนดขึ้นเพื่อใช้ค้นบัตรหัวเรื่อง สัมพันธ์กับคำที่ห้องสมุดใช้เป็นหัวเรื่อง แต่มีความหมายกว้างกว่า เช่น นิตินิเทศใช้คำค้นว่า เด็กพิการ แต่หัวเรื่องที่ห้องสมุดใช้คือ เด็กตาบอด เป็นต้น

2.2.2.3 คำที่ไม่ใช่เป็นหัวเรื่อง หมายถึง คำค้นที่นิตินิเทศกำหนดขึ้นเพื่อใช้ค้นบัตรหัวเรื่องเกี่ยวข้องกับคำที่ห้องสมุดใช้เป็นหัวเรื่อง แต่ห้องสมุดไม่ใช่คำเหล่านั้นเป็นหัวเรื่อง เช่น นิตินิเทศใช้คำค้นว่า การจราจร แต่หัวเรื่องที่ห้องสมุดใช้คือ จราจร เป็นต้น

3. ปัญหาในการค้นบัตรหัวเรื่อง หมายถึง ข้อขัดข้องต่าง ๆ ที่นิตินิเทศมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ประสบในการใช้บัตรหัวเรื่อง เช่น นิตินิเทศไม่ทราบว่าจะใช้คำอะไรในการค้น คำค้นที่นิตินิเทศกำหนดขึ้นไม่มีในบัตรรายการ เป็นต้น

4. นิตินิเทศ หมายถึง นิตินิเทศที่กำลังศึกษาอยู่ที่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ภาคปกติ ปีการศึกษา 2539

4.1 ระดับการศึกษา หมายถึง นิตินิเทศระดับปริญญาตรี ปริญญาโท หรือปริญญาเอก ในการศึกษาครั้งนี้แบ่งเป็น 2 ระดับ คือ

4.1.1 ระดับปริญญาตรี หมายถึง นิตินิเทศระดับปริญญาตรีตั้งแต่ชั้นปีที่ 2 ขึ้นไป

4.1.2 ระดับบัณฑิตศึกษา หมายถึง นิตินิเทศระดับปริญญาโท หรือปริญญาเอก

4.2 สาขาวิชา หมายถึง สาขาวิชาซึ่งมีการเรียนการสอน ที่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ในการศึกษาครั้งนี้ศึกษากับนิตินิเทศระดับปริญญาตรี โดยแบ่งออกเป็น 2 สาขาวิชา คือ

4.2.1 สังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ และศึกษาศาสตร์ ได้แก่คณะศึกษาดังต่อไปนี้ คือ คณะสังคมศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ และคณะพลศึกษา

4.2.2 วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ได้แก่คณะศึกษาดังต่อไปนี้ คือ คณะวิทยาศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ คณะวิศวกรรมศาสตร์ และคณะทันตแพทยศาสตร์

4.3 ประสิทธิภาพการใช้บัตรหัวเรื่อง หมายถึง ความถี่ในการใช้บัตรหัวเรื่องของนิตินิเทศในการวิจัยครั้งนี้แบ่งออกเป็น 2 ระดับ

4.3.1 ระดับมาก หมายถึง นิสิตใช้บัตรหัวเรื่องเกือบทุกครั้งที่มาใช้บัตรรายการ

4.3.2 ระดับน้อย หมายถึง นาน ๆ นิสิตจึงจะมาใช้บัตรหัวเรื่องสักครั้งหนึ่ง และ
หรือไม่เคยใช้บัตรหัวเรื่องเลย

สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า

1. นิสิตที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีการใช้ลักษณะคำค้นบัตรหัวเรื่องแตกต่างกัน
2. นิสิตระดับปริญญาตรีที่ศึกษาในสาขาวิชาต่างกันมีการใช้ลักษณะคำค้นบัตรหัวเรื่องแตกต่างกัน
3. นิสิตที่มีประสบการณ์การใช้บัตรหัวเรื่องต่างกันมีการใช้ลักษณะคำค้นบัตรหัวเรื่องแตกต่างกัน
4. นิสิตที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีปัญหาในการค้นบัตรหัวเรื่องแตกต่างกัน
5. นิสิตระดับปริญญาตรีที่ศึกษาในสาขาวิชาต่างกันมีปัญหาในการค้นบัตรหัวเรื่องแตกต่างกัน
6. นิสิตที่มีประสบการณ์การใช้บัตรหัวเรื่องต่างกันมีปัญหาในการค้นบัตรหัวเรื่องแตกต่างกัน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและนำเสนอตามลำดับดังนี้

1. หัวเรื่องและลักษณะของหัวเรื่อง

1.1 ความหมาย ความสำคัญ และประโยชน์ของหัวเรื่อง

1.2 ลักษณะของคำที่กำหนดขึ้นใช้เป็นหัวเรื่อง

2. หัวเรื่องสำหรับหนังสือภาษาไทยของสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

3. วิธีการสืบค้นสารสนเทศ

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

4.1 งานวิจัยในต่างประเทศ

4.2 งานวิจัยในประเทศ

หัวเรื่องและลักษณะของหัวเรื่อง

ความหมายของหัวเรื่อง

คำว่า หัวเรื่อง นี้ได้มีผู้ให้ความหมายไว้มากมายจึงคล้ายคลึงกัน เช่น ทอมป์สัน

(Thompson. 1978 : 136) ได้อธิบายหัวเรื่องไว้ในหนังสือ A.L.A. Glossary of Library Terms

ว่าหัวเรื่อง คือ คำหรือกลุ่มคำที่แสดงเนื้อหาสำคัญของหนังสือหรือเอกสารชนิดต่าง ๆ ซึ่งเนื้อหา

ทั้งหมดเป็นเรื่องเดียวกัน หัวเรื่องนี้จะปรากฏอยู่บนบัตรรายการ บรรณานุกรม หรือในการเรียงลำดับ
อื่น ๆ

ฮาร์รอด (Harrod. 1995 : 620) ได้กล่าวถึงหัวเรื่องไว้ว่า หัวเรื่องคือ คำหรือกลุ่มคำที่
กำหนดขึ้นใช้ในบัตรรายการ เพื่อรวบรวมหนังสือหรือวัสดุห้องสมุดอื่น ๆ ที่มีเนื้อเรื่องเดียวกัน
ไว้ในที่เดียวกัน นอกจากนั้นยังใช้สำหรับการทำดัชนีและการรวบรวมบรรณานุกรม

ส่วนเซียร์ (Sears. 1994 : xiii) กล่าวว่า หัวเรื่องคือ คำหรือวลีที่ใช้ในบัตรรายการ
เพื่อใช้แสดงเนื้อหาของหนังสือ หรือวัสดุห้องสมุดอื่น ๆ เพื่อเป็นเครื่องมือสำหรับผู้ใช้อ้างอิงหรือ
บรรณารักษ์ ในการค้นหาเรื่องที่ต้องการได้อย่างถูกต้องและรวดเร็ว โดยหัวเรื่องจะปรากฏอยู่เหนือ
บรรทัดแรกของบัตรหลัก

ในหนังสือ ALA Glossary of Library and Information Science (1983 : 220) ได้ให้ความหมายของหัวเรื่องไว้ว่า หัวเรื่องคือ จุดการเข้าถึงรายการทางบรรณานุกรม ประกอบด้วยคำหรือวลี ซึ่งกำหนดจากเนื้อหาของเอกสาร บันทึกอยู่ในรายการบรรณานุกรม

สุทธิลักษณ์ อัมพวัน (2515 : 45) กล่าวถึงหัวเรื่องไว้ว่า หัวเรื่องคือ เนื้อเรื่องในหนังสือเล่มนั้น ๆ ประมวลเข้าไว้เป็นข้อความสั้นๆ กระชับ มีประโยชน์แก่ผู้ที่ไม่ทราบชื่อเรื่อง และไม่ทราบชื่อผู้แต่ง แต่ทราบว่าต้องการหนังสือเกี่ยวกับเรื่องนี้ก็จะค้นหนังสือเล่มที่ต้องการได้

จารุวรรณ สันธุโสภณ (2521 : 113) กล่าวถึงหัวเรื่องไว้อย่างสั้น ๆ ว่า หัวเรื่องคือ คำศัพท์หรือวลี ที่เลือกมาใช้ในการทำบัตรรายการประเภทบัตรหัวเรื่อง

ทองหยด ประทุมวงศ์ (2521 : 1) กล่าวถึงหัวเรื่องไว้ว่า หัวเรื่อง คือ คำ หรือ วลี (กลุ่มคำ) หรือ วิสามานยนามหรือสามานยนามต่าง ๆ ที่ได้กำหนดขึ้นใช้แทนเนื้อเรื่องของหนังสือหรือสิ่งพิมพ์อื่น ๆ ตลอดจนวัสดุการศึกษาทุกชนิด เพื่อใช้เป็นเครื่องมือชี้นำไปยังเนื้อหาสาระที่แท้จริงของสิ่งพิมพ์และวัสดุการศึกษาดังกล่าวแล้วทุกชนิดที่มีเนื้อเรื่องอย่างเดียวกัน

อัมพร ทิษะระ (2532 : 60) กล่าวถึงหัวเรื่องไว้ว่า หัวเรื่องคือ คำ กลุ่มคำ หรือวลีที่กำหนดขึ้นใช้อย่างมีหลักเกณฑ์ เพื่อบอกเนื้อเรื่องสำคัญของวัสดุห้องสมุดอย่างสั้น ๆ ด้วยเหตุนี้ หัวเรื่องจึงเป็นคำหรือวลีที่กระชับ สื่อความหมายได้อย่างชัดเจนเกี่ยวกับสาระสำคัญของเนื้อเรื่อง

นอกจากนี้ในหนังสือหัวเรื่องสำหรับหนังสือภาษาไทย ของสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ (2525 : (15)) ได้อธิบายหัวเรื่องไว้ว่า "หัวเรื่องประกอบด้วย คำหรือวลี ซึ่งกำหนดใช้แทนเนื้อเรื่องของหนังสือแต่ละเล่ม หัวเรื่องส่วนมากเป็นคำสั้น ได้ใจความ และมีความหมายเฉพาะอย่างเด่นชัด"

จากความหมายดังกล่าว สรุปได้ว่า หัวเรื่องคือ คำ กลุ่มคำหรือวลี หรือชื่อบุคคลรวมทั้งชื่อเฉพาะอื่น ๆ ที่กำหนดขึ้นมาใช้แทนเนื้อหาสำคัญของหนังสือหรือวัสดุการศึกษา ซึ่งลักษณะของคำ กลุ่มคำหรือวลีที่กำหนดขึ้นนั้น มักจะเป็นคำสั้น กระชับ ชัดเจน ได้ใจความ ตลอดจนครอบคลุมเนื้อหาของหนังสือหรือวัสดุนั้น ๆ

ความสำคัญและประโยชน์ของหัวเรื่อง

หัวเรื่องเป็นส่วนสำคัญส่วนหนึ่งของบัตรรายการ ประเภทบัตรหัวเรื่องหรือบัตรเรื่อง รวมทั้งบรรณานุกรม วัตถุประสงค์ที่สำคัญของการกำหนดหัวเรื่องก็เพื่อจะใช้เป็นเครื่องมือชี้แนะและอำนวยความสะดวกแก่ผู้ใช้ห้องสมุด ให้สามารถเข้าถึงเนื้อหาของหนังสือหรือวัสดุการศึกษาของห้องสมุดได้อย่างถูกต้องและรวดเร็ว ทั้งนี้เพราะผู้ใช้ห้องสมุดอาจจะไม่ทราบทั้งชื่อผู้แต่ง ชื่อเรื่อง หรือชื่ออื่น ๆ แต่รู้ว่าคุณต้องการหนังสือในหมวดวิชาไหน หรือประเภทใด ก็สามารถ

ค้นหาหนังสือที่ต้องการได้จากบัตรหัวเรื่อง นอกจากนี้ในกรณีที่ต้องการรวบรวมบรรณานุกรมของหนังสือในหมวดหมู่วิชาใดวิชาหนึ่ง หรือบรรณานุกรมเฉพาะเรื่องก็สามารถใช้บัตรหัวเรื่องเป็นแหล่งเริ่มต้นรวบรวมได้ (สุพัฒน์ ส่องแสงจันทร์. 2523 : 277) หัวเรื่องจึงมีความสำคัญมากต่อการค้นหาหนังสือหรือวัสดุการศึกษาของห้องสมุด ซึ่งชีรา และอีแกน (Wynar. 1992 : 393-394 ; citing Shera and Egan. 1956) ได้กล่าวถึงความสำคัญของหัวเรื่องไว้ดังนี้

1. เพื่อช่วยให้ผู้ใช้ห้องสมุดได้เข้าถึงเนื้อหาของหนังสือหรือวัสดุตามที่ต้องการ
2. เพื่อช่วยให้การค้นคว้าเอกสารต่าง ๆ เป็นไปตามวิธีการที่ถูกต้องตรงตามจุดมุ่งหมาย
3. เพื่อเป็นการนำเอาวัสดุหรือสิ่งพิมพ์ที่มีเนื้อหาเดียวกันมาอยู่รวมกันโดยไม่คำนึงถึงความแตกต่างของคำที่ใช้ ภาษาและลักษณะของเนื้อหาที่เปลี่ยนแปลงไปในแง่ต่าง ๆ
4. เพื่อแสดงให้เห็นถึงเนื้อเรื่องในวิชาใดวิชาหนึ่ง จากเนื้อเรื่องทั่วไปจนถึงเนื้อเรื่องที่เฉพาะเจาะจง
5. เพื่อแสดงให้เห็นถึงความเกี่ยวพันระหว่างวิชาที่อยู่ในสาขาวิชาเดียวกัน ความเกี่ยวพันอาจขึ้นอยู่กับเนื้อหา วิธีการ แง่คิด หรือการนำเอาความรู้ไปใช้
6. เพื่อเสนอคำศัพท์ ทั้งที่เป็นคำธรรมดาทั่วไปและคำศัพท์เฉพาะวิชา
7. เพื่อบอกให้ทราบถึงเนื้อหาวิชาที่อยู่ในรูปของบรรณานุกรม โดยทั่วไปจะใช้ศัพท์เฉพาะซึ่งอาจจะอยู่ในรูปของคำ วลี เลขหมู่ หรือสัญลักษณ์
8. เพื่อเป็นเครื่องมือแก่ผู้ใช้ห้องสมุด ที่จะตัดสินใจเลือกหัวเรื่อง จากรายการที่มีอยู่เพื่อให้ได้รายการเฉพาะที่ต้องการ

อัมพร ทิษระ (2532 : 339) ได้กล่าวถึงความสำคัญและประโยชน์ของหัวเรื่องไว้ดังนี้

1. เพื่อใช้เป็นเครื่องชี้นำไปยังเนื้อหาของวัสดุสารนิเทศทุกประเภทที่มีเนื้อหาอย่างเดียวกัน เป็นประโยชน์ในการค้นหาสารนิเทศที่ต้องการได้อย่างกว้างขวาง
2. ช่วยให้ผู้ใช้และผู้ให้บริการสามารถค้นหาวัสดุสารนิเทศที่ต้องการได้อย่างสะดวกและรวดเร็ว โดยอาศัยหัวเรื่องนำการเข้าถึงวัสดุสารนิเทศนั้น ๆ
3. ช่วยในการวิเคราะห์หมวดหมู่สารนิเทศ ตลอดจนการจัดทำบรรณานุกรมและดัชนีเพื่อการจัดเก็บและให้บริการสารนิเทศ

นอกจากนี้ยังมีคนอื่น ๆ ที่ได้กล่าวถึงความสำคัญและประโยชน์ของหัวเรื่องไว้คล้าย ๆ กัน ซึ่งสรุปได้ดังนี้ (ปราณี เขียวทอง. 2523 : 374 ; รัตพร ชังธาดา ประจักษ์ กือเจริญ และ ณรงค์ ป้อมนุปผา. 2521 : 1-2 และ สุภาพร คุณภักดิ์. 2535 : 269)

1. ช่วยให้ผู้ใช้ห้องสมุดทราบว่า ห้องสมุดมีหนังสือที่มีเนื้อเรื่องเกี่ยวกับเรื่องที่ต้องการศึกษาค้นคว้าหรือไม่

2. ช่วยให้ผู้ใช้ห้องสมุดทราบถึงหนังสือที่มีเนื้อเรื่องสัมพันธ์กับเรื่องที่ใช้ต้องการค้นคว้า
3. ช่วยให้ผู้ใช้ห้องสมุดสามารถค้นหาหนังสือได้สะดวกรวดเร็วแม้ว่าจะไม่ทราบชื่อผู้แต่งและชื่อหนังสือ
4. ช่วยในการให้บริการตอบคำถาม การจัดหาหนังสือและวัสดุห้องสมุด ตลอดจนการรวบรวมบรรณานุกรมเฉพาะวิชา
5. ช่วยนักค้นคว้าวิจัย และผู้ที่ต้องการศึกษาค้นคว้า สามารถค้นหาหนังสือในสาขาวิชาหรือในเรื่องที่ต้องการอย่างกว้างขวาง และได้หนังสือมากกว่าการค้นหาโดยวิธีอื่น ๆ

ลักษณะของคำที่กำหนดขึ้นใช้เป็นหัวเรื่อง

ลักษณะของคำ กลุ่มคำ หรือวลี ที่กำหนดขึ้นใช้เป็นหัวเรื่องนั้น มีผู้กล่าวไว้คล้าย ๆ กัน ดังนี้ คือ

หอสมุดรัฐสภาอเมริกัน (Library of Congress) ได้กำหนดลักษณะของคำ หรือวลีที่นำมาใช้เป็นหัวเรื่อง ดังนี้ (Wynar. 1992 : 405-406 ; citing Library of Congress. n.d.)

1. เป็นคำนามที่มีลักษณะเป็นคำเดียวโดดๆ เช่น Skating
2. เป็นคำนามที่มีคุณศัพท์ขยาย เช่น Administrative law
3. เป็นคำ วลี หรือกลุ่มคำ ที่ประกอบด้วยคำนาม 2 คำ หรือมากกว่า ซึ่งเชื่อมด้วยคำสันธาน and หรือกลุ่มคำที่ตามด้วย etc. เช่น
Wit and humor
Hotels, traverns, etc.
4. เป็นกลุ่มคำที่ประกอบด้วยคำนาม 2 คำหรือมากกว่าซึ่งเชื่อมด้วยบุพบทดังต่อไปนี้ as ; for ; from ; in ; of ; on ; to ; with เช่น
Radioisotopes in cardiology
5. เป็นคำนามหรือกลุ่มคำที่มีคำอธิบายอยู่ในวงเล็บ ทั้งนี้เพราะคำหรือกลุ่มคำนั้นมีความหมายได้หลายแง่ เช่น
Cookery (Frozen foods)
6. เป็นกลุ่มคำหรือวลีที่ประสงค์จะเน้นคำที่ต้องการมาเรียงลำดับไว้ส่วนหน้า โดยใช้เครื่องหมายจุลภาค (,) คั่น เพื่อประโยชน์ในการจัดลำดับเนื้อเรื่องอย่างเดียวกัน หรือเรื่องที่มีความสัมพันธ์กันไว้ด้วยกัน เช่น
Education, Bilingual
Asylum, Right of

ลักษณะของคำหรือวลีในหนังสือการกำหนดหัวเรื่องของ เซียร์ (Sears. 1994 : xviii-xix) มีลักษณะดังนี้

1. คำนามคำเดียว ได้แก่หัวเรื่องที่มีคำนามเพียงคำเดียว เช่น

Agriculture

Education

Religion

2. คำนามที่มีคำขยาย เป็นคำนามที่มีคำคุณศัพท์ขยาย เพื่อให้เกิดความเข้าใจยิ่งขึ้น คือ

- 2.1 คำนามที่มีคำขยายทั่วไป เช่น

American literature

Electric engineering

Tropical fish

- 2.2 เป็นคำนามที่มีคำขยายโดยใส่คำขยายไว้ในวงเล็บ เช่น

Feedback (Psychology)

Lime (Mineral)

Seals (Numismatic)

3. คำผสม ประกอบด้วยคำนาม 2 คำ ซึ่งบางครั้งอาจเป็นคำนามที่มีคำขยายแล้วเชื่อมด้วยคำว่า "and" คำที่นำมาเชื่อมกันนี้ส่วนใหญ่จะเป็นคำที่มีเนื้อหาใกล้เคียงกันและไม่อาจแยกออกจากกัน เช่น

- 3.1 คำที่นำมาเชื่อมกันจะมีเนื้อหาใกล้เคียงกันหรือสัมพันธ์กัน เช่น

Bow and arrow

Cities and towns

Publishers and publishing

- 3.2 คำที่นำมาเชื่อมกันจะมีความหมายตรงกันข้ามกัน แต่ต้องการจะอธิบายพร้อม ๆ

กัน เช่น

Belief and doubt

Good and evil

Joy and sorrow

4. วลี เป็นกลุ่มคำที่ประกอบด้วยคำนามตั้งแต่ 2 คำขึ้นไปอาจเชื่อมด้วยคำบุพบท เช่น

Bible of literature

Freedom of information

สัญลักษณ์ที่ใช้ในหัวเรื่องของหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน (Library of Congress Subject Headings) และหัวเรื่องของเซียร์ (Sears List of Subject Headings)

ตั้งแต่ปี ค.ศ. 1989 หัวเรื่องของหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน ฉบับพิมพ์ครั้งที่ 12 และปี ค.ศ. 1994 หัวเรื่องของเซียร์ ฉบับพิมพ์ครั้งที่ 15 ได้เปลี่ยนแปลงสัญลักษณ์ที่ใช้แสดงความสัมพันธ์ระหว่างคำหรือคำเชื่อมโยง ซึ่งได้นำเอาสัญลักษณ์และลักษณะของการเสนอหัวเรื่องแบบศัพท์สัมพันธ์ (Thesaurus) เข้ามาใช้เพื่อแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์และเกี่ยวข้องระหว่างหัวเรื่องแต่ละหัวเรื่อง โดยเปลี่ยนสัญลักษณ์ที่ห้องสมุดเคยใช้ คือ x, xx, และ sa มาเป็น NT, BT, UF, USE และ RT ตัวอย่างและคำเชื่อมโยงของหัวเรื่องมีความหมาย ดังนี้ (ลลิตา กิติประสาร. 2534 : 43)

NT = Narrow Term แทน sa จะใช้โยงไปยังหัวเรื่องที่มีเนื้อหาที่แคบกว่า
หรือเฉพาะเจาะจง

BT = Broader Term แทน xx จะใช้โยงไปยังหัวเรื่องที่มีความหมายกว้างกว่า
ซึ่งมีเนื้อหาเกี่ยวข้องกัน

UF = Used For แทน x สำหรับคำที่จะอยู่หน้าคำที่ไม่ใช้เป็นหัวเรื่อง
USE แทน see สำหรับคำที่จะโยงไปถึงคำที่ใช้เป็นหัวเรื่อง

RT = Related Term แทน sa และ xx สำหรับหัวเรื่องที่เกี่ยวข้อง

สัญลักษณ์ USE และ UF จะปรากฏหน้าคำโยงคำแรก หากคำนั้นโยงไปยังหัวเรื่องต่าง ๆ USE จะโยงไปหาคำที่มีความหมายเหมือนกัน บางครั้งอาจสะกดแตกต่างกัน หรืออยู่ในรูปสลับคำหรือเป็นหัวเรื่องที่เคยใช้มาก่อน ในบางครั้งจะไม่ปรากฏสัญลักษณ์ USE หากใช้หัวเรื่องที่มีความหมายกว้างแสดงความสัมพันธ์ของหัวเรื่องตามลำดับชั้น

ตัวอย่าง หัวเรื่องของหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน (Library of Congress Subject Headings)

สัญลักษณ์แบบเดิม

Babies

sa Brothers and sisters

x Infants

Infants (Newborn)

xx Brothers and sisters

สัญลักษณ์แบบใหม่

Acyltransferases

UF Transatylases

BT Transferases

NT Acetyltransferases

ตัวอย่าง หัวเรื่องของซีียร์ (Sears List of Subject Headings)

สัญลักษณ์แบบเดิม

Algebras, Linear

sa **Topology**

x Linear algebras

xx **Mathematical analysis ; Topology**

สัญลักษณ์แบบใหม่

Card games

UF Cards, Playing

Playing cards

BT **Games**

NT **Bridge (Game)**

Canasta (Game)

Card tricks

Solitaire (Game)

Tarot

RT **Gambling**

สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ (2525 : (15)-(16)) ได้กำหนดลักษณะของคำที่จะกำหนดขึ้นใช้เป็นหัวเรื่องไว้ 5 ลักษณะ คือ

1. คำนามที่เป็นคำเดียว เช่น กฎหมาย การศึกษา จราจร คนตรี ปรัชญา เป็นต้น
2. คำนามสองคำขึ้นไปเชื่อมด้วยสันธาน "กับ, และ" หัวเรื่องประเภทนี้ใช้กับหนังสือที่มีเนื้อเรื่องสองเรื่องสัมพันธ์กันหรือเนื้อเรื่องสองเรื่องตรงข้ามกันแต่เขียนให้สัมพันธ์กัน หรือเกี่ยวข้องกัน ถ้าเนื้อเรื่องของหนังสือเป็นเรื่องที่มีความสัมพันธ์กันจะใช้คำว่า "และ" เชื่อม เช่น ธนาคารและการธนาคาร แต่ถ้าเนื้อเรื่องของหนังสือเป็นเรื่องตรงข้ามกันจะใช้คำว่า "กับ" เช่น เกษตรกรรมกับรัฐ

3. กลุ่มคำประกอบด้วย คำหลายคำเรียบเรียงเป็นข้อความที่ได้ใจความ เช่น ประเทศกำลังพัฒนา

4. เป็นกลุ่มคำอย่างในข้อ 3 แต่เมื่อนำมาทำเป็นหัวเรื่องแล้วไม่ได้เรียงถ้อยคำตามนั้น หากย้ายที่คำซึ่งประสงค์จะเน้นหนักมาเรียงไว้เป็นคำแรก หัวเรื่องประเภทนี้ดัดแปลงขึ้นเพื่อสะดวกในการเรียบเรียง และจัดลำดับเนื้อเรื่องอย่างเดียวกันหรือเรื่องที่มีความสัมพันธ์กันไว้ด้วยกันเพื่อหลีกเลี่ยงคำที่ซ้ำ ๆ กัน ไม่ให้มาเรียงอยู่ด้วยกันมากเกินไปจนการเสียเวลาค้น จึงย้ายคำซึ่งอยู่ข้างหน้ากลับไปไว้ข้างหลังคำที่บอกเนื้อเรื่องโดยตรง คำดังกล่าวนี้ส่วนมากมักเป็นคำขึ้นต้นด้วยคำว่า "การ" ที่ใช้นำหน้าคำกริยาให้เป็นคำนาม การกลับคำในที่นี้ใช้เครื่องหมายจุลภาคคั่นระหว่างคำที่กลับ เช่น การสอบสวนคดีอาญา เป็น คดีอาญา, การสอบสวน การปรุงอาหาร เป็น อาหาร, การปรุง

5. หัวเรื่องที่มีคำอธิบายประกอบ คำอธิบายประกอบนี้เป็นคำที่อยู่ในวงเล็บเพราะคำหรือวลีที่กำหนดเป็นหัวเรื่องนั้น มีความหมายได้หลายอย่าง เช่น กระท่อม อาจหมายถึง ที่อยู่อาศัย หรือหมายถึงพืชก็ได้ ดังนั้นเมื่อใช้คำว่า กระท่อม เป็นหัวเรื่องที่เกี่ยวข้องกับพืช ก็ใช้คำว่า พืช ซึ่งอยู่ในวงเล็บเติมเข้าไป เป็น กระท่อม (พืช)

หัวเรื่องสำหรับหนังสือภาษาไทยของสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

หัวเรื่องสำหรับหนังสือภาษาไทยของสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ได้เริ่มจัดทำตั้งแต่มหาวิทยาลัยยังเป็นวิทยาลัยวิชาการศึกษา ประมาณปี พ.ศ. 2499 ผู้ริเริ่มรวบรวมหัวเรื่องภาษาไทยของสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร คนแรกคือ อาจารย์อุทัยวรรณ ตันตสินธุ์ โดยแปลจากหัวเรื่องภาษาอังกฤษของ เซียร์ (Sears List of Subject Heading) และ หัวเรื่องของหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน (Library of Congress Subject Headings) เป็นหลักรวมทั้งหัวเรื่องที่เกิดขึ้นเองด้วยอีกส่วนหนึ่ง จากนั้นก็รับช่วงจัดทำกันต่อมาเรื่อย ๆ ในปี พ.ศ. 2512 มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และพ.ศ. 2513 สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ ได้รวบรวมและจัดพิมพ์หัวเรื่องสำหรับหนังสือภาษาไทยขึ้น สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ก็ได้นำมาเป็นคู่มือในการปฏิบัติงาน แต่อย่างไรก็ตามหัวเรื่องสำหรับหนังสือภาษาไทยที่มีอยู่ก็ยังไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติงานของบรรณารักษ์โดยเฉพาะหัวเรื่องทางด้านการศึกษา เพราะหัวเรื่องของสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ จะเหมาะสมกับห้องสมุดขนาดเล็กหรือห้องสมุดโรงเรียนมากกว่า ฉะนั้นจึงจำเป็นต้องแก้ปัญหาการขาดแคลนหัวเรื่องโดยอาศัยหัวเรื่องของ เซียร์ และ หัวเรื่องของหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน ควบคู่กับการปฏิบัติงานตลอดมา ต่อมาในปี พ.ศ. 2528 คณะอนุกรรมการกลุ่มวิเคราะห์เลขหมู่และทำบัตรรายการ

ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา ได้รวบรวมและจัดพิมพ์หัวเรื่องสำหรับหนังสือภาษาไทย ซึ่งสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ได้ยึดเป็นคู่มือหลักในการกำหนดหัวเรื่องสิ่งพิมพ์ภาษาไทยจนถึงปัจจุบัน (วิชญ์ ทับเที่ยง เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, บุญยืน จันทร์สว่าง เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เมื่อวันที่ 7 มกราคม 2540)

หัวเรื่องสำหรับหนังสือภาษาไทย ของคณะกรรมการกลุ่มวิเคราะห์เลขหมู่และทำบัตรรายการ ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา (2532 : (ข)-(จ)) ได้อธิบายถึงหัวเรื่องที่กำหนดขึ้นใช้โดยแบ่งเป็น 2 ประเภท คือ หัวเรื่องใหญ่ และหัวเรื่องย่อย หัวเรื่องใหญ่พิมพ์โดยใช้ตัวพิมพ์หนาว่า หัวเรื่องย่อย หัวเรื่องทั้งหมดเรียงลำดับอยู่ด้วยกันตามตัวอักษรทางด้านซ้ายมือของหน้า

1. ประเภทของหัวเรื่อง

1.1 หัวเรื่องใหญ่ เป็นคำหรือวลีที่กำหนดให้ใช้โดยลำพัง และอาจมีหัวเรื่องย่อยตามหลังเพื่อระบุขอบเขตเฉพาะของหัวเรื่องด้วยก็ได้ หัวเรื่องใหญ่บางหัวเรื่องมีคำขยายเพิ่มเติมในวงเล็บเพื่อแสดงความแตกต่างระหว่างหัวเรื่อง 2 หัวเรื่องที่สะกดเหมือนกันแต่มีความหมายต่างกัน

ตัวอย่าง

เงาะ

เงาะ (ชนพื้นเมือง)

หัวเรื่องใหญ่บางหัวเรื่องกำหนดให้ใช้เป็นหัวเรื่องย่อยได้ด้วย เช่น การใช้เครื่องจักรกล ; การศึกษา

1.2 หัวเรื่องย่อย เป็นคำหรือวลีที่กำหนดขึ้นให้ใช้ตามหลังหัวเรื่องใหญ่ โดยมีขีดสั้น 2 ขีดคั่น เพื่อระบุขอบเขตเฉพาะของเนื้อหา วิธีเขียน ลำดับเหตุการณ์ และขอบเขตทางภูมิศาสตร์ สำหรับหัวเรื่องย่อยที่กำหนดขึ้นในเล่มนี้ ส่วนใหญ่เป็นหัวเรื่องย่อยระบุขอบเขตเฉพาะของเนื้อหา และวิธีเขียน

ตัวอย่าง

เกษตรกรรม -- แง่สังคม

ภาษาอังกฤษ -- แบบฝึกหัด

หัวเรื่องย่อยที่แสดงลำดับเหตุการณ์จะปรากฏภายใต้หัวเรื่องเกี่ยวกับ

ประวัติศาสตร์ วรรณคดี และศิลปกรรม

ตัวอย่าง

ไทย

-- ประวัติศาสตร์

-- -- กรุงสุโขทัย, 1800-1900

-- -- กรุงศรีอยุธยา, 1893-2310

ศิลปกรรมไทย

-- สมัยเชียงแสน

-- สมัยทวารวดี

หัวข้อย่อยที่ใช้เป็นชื่อภูมิศาสตร์ ซึ่งได้แก่ชื่อที่ไม่ใช่ชื่อทางการของทวีป ภูมิภาค ประเทศ รัฐ เมือง และจังหวัด ผู้ใช้สามารถกำหนดชื่อภูมิศาสตร์ขึ้นเองในกรณีที่หัวข้อใหญ่มีคำอธิบายระบุให้แบ่งตามชื่อภูมิศาสตร์

ตัวอย่าง

พุทธศาสนา -- ไทย

อุตสาหกรรมท่องเที่ยว -- อินโดนีเซีย

สำหรับการใช้ชื่อรัฐ เมือง หรือจังหวัดเป็นหัวข้อย่อย จะต้องลงชื่อดังกล่าวตามหลังชื่อประเทศ

ตัวอย่าง

พุทธศาสนา -- ไทย -- เชียงใหม่

2. คำภาษาอังกฤษที่กำกับหัวข้อ จัดทำขึ้นเพื่อให้ใช้เป็นแนวทางในการกำหนด เลขหมู่ จากคู่มือที่เป็นภาษาอังกฤษ คู่มือสำคัญเล่มหนึ่งที่จะช่วยในการกำหนดเลขหมู่ คือหัวข้อของหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน (Library of Congress Subject Headings) ซึ่งมักจะกำหนดเลขหมู่ไว้ที่หัวข้อ ดังนั้นคำในภาษาอังกฤษส่วนใหญ่ที่กำกับหัวข้อจึงใช้ตามหัวข้อของหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน ฉบับพิมพ์ครั้งที่ 10 ภาษาอังกฤษบางคำไม่ตรงกับหัวข้อที่กำหนด แต่เป็นคำที่หัวข้อของหอสมุดรัฐสภาอเมริกันโยงให้มาใช้ เช่น การฝึกวิชาทหาร (Military education)

3. คำอธิบายการใช้ เป็นคำที่บอกขอบเขตการใช้หัวข้อและ/หรือความหมายของหัวข้อ หัวข้อบางหัวข้อจะให้ความหมายตามพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525

4. รายการโยง เป็นรายการที่จัดทำขึ้นเพื่อช่วยในการพิจารณาเลือกหัวข้อที่ตรงหรือใกล้เคียงกับเนื้อหาของหนังสือที่ทำบัตรรายการ รายการโยงที่จัดทำมี 2 ประเภทคือ

4.1 รายการโยงจากคำที่ไม่ใช่เป็นหัวข้อไปยังหัวข้อ คำที่ใช้เชื่อมโยงสำหรับการโยงประเภทนี้คือ "ดูที่"

4.2 รายการโยงภายใต้หัวข้อ คำและเครื่องหมายที่ใช้เชื่อมโยงภายใต้หัวข้อ ได้แก่

"ดูเพิ่มเติม" ใช้โยงหัวข้ออื่นที่สัมพันธ์กันแต่มีเนื้อหาแตกต่าง

"x" ใช้โยงคำที่ไม่ใช่เป็นหัวข้อ

"xx" ใช้โยงหัวเรื่องอื่นที่สัมพันธ์กันแต่มีเนื้อหากว้างกว่า
สำหรับหัวเรื่องที่สัมพันธ์กันและมีเนื้อหาเท่ากับหัวเรื่องที่โยง หัวเรื่องนั้นจะปรากฏ
ทั้งในการโยง "ดูเพิ่มเติม" และ "xx"

ตัวอย่าง

ดุลการค้า (Balance of trade)

	แบ่งตามชื่อภูมิศาสตร์
ดูเพิ่มเติม	ดุลการชำระเงิน
x	ดุลยภาพการค้า
xx	การค้า
	ดุลการชำระเงิน
	เศรษฐศาสตร์
ดุลยภาพการค้า	ดูที่ ดุลการค้า

วิธีการสืบค้นสารนิเทศ

การสืบค้นสารนิเทศ หมายถึง กระบวนการที่ผู้ใช้ห้องสมุดแสวงหาสารนิเทศเพื่อตอบสนองความต้องการของตน โดย เทเลอร์ (Taylor. 1968 : 181-182) กล่าวว่า เมื่อบุคคลมีความต้องการสารนิเทศขั้นตอนแรกที่จะทำให้ได้รับสารนิเทศคือ จากการทดลองหรือสังเกตด้วยตนเอง จากการถามเพื่อน และการค้นคว้าวรรณกรรมจากห้องสมุด

ในการค้นคว้าวรรณกรรมจากห้องสมุดนั้น ผู้ใช้สามารถสืบค้นได้จากบัตรรายการ และการสืบค้นสารนิเทศด้วยระบบออนไลน์ หรือ โอแพค (Online Public Access Catalog : OPAC)

1. การใช้บัตรรายการในการสืบค้นสารนิเทศ

จารุวรรณ ลินธุโสภณ (2521 : 30) กล่าวว่าไว้ว่าบัตรรายการเป็นบัตรหนังสือหรือวัสดุประเภทต่าง ๆ ที่ห้องสมุดมีและจัดหมวดหมู่เรียบร้อยแล้ว รายการที่ปรากฏบนบัตรใบหนึ่งมีหน่วยที่สำคัญ ๆ คือ เลขเรียกหนังสือ ชื่อผู้แต่ง ชื่อหนังสือ ตามที่ปรากฏบนหน้าปกในพิมพ์ลักษณ์ และสาระอื่น ๆ ตามที่จำเป็น บัตรรายการจึงเปรียบเสมือนครุฑ หรือเครื่องมือช่วยค้นที่สำคัญ ที่บรรณารักษ์จัดทำขึ้นเพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ผู้ใช้ มี 3 ประเภทใหญ่ ๆ คือ บัตรผู้แต่ง บัตรชื่อเรื่อง และบัตรหัวเรื่อง บัตรรายการดังกล่าวผู้ใช้จะเลือกใช้บัตรประเภทใดนั้น ขึ้นอยู่กับข้อมูลที่ผู้ใช้มีอยู่ กล่าวคือ ถ้าผู้ใช้ทราบชื่อผู้แต่งก็จะค้นที่บัตรผู้แต่ง ถ้าทราบชื่อหนังสือก็จะค้นที่บัตรชื่อเรื่อง แต่ถ้าไม่ทราบทั้งชื่อผู้แต่งและชื่อหนังสือ เพียงแต่ทราบคร่าว ๆ ว่าเรื่องที่ต้องการค้นนั้นเกี่ยวข้องกับสาขาวิชาใด ก็จะค้นได้ที่บัตรหัวเรื่อง

จากการศึกษางานวิจัยเกี่ยวกับการใช้บัตรรายการพบว่า ผู้ใช้ห้องสมุดนิยมใช้บัตรหัวเรื่องมากกว่าบัตรประเภทอื่น ดังที่ เพ็ตรอฟ (Palmer. 1972 : 38-39 ; citing Petrof. 1962) ได้ศึกษาถึงความสามารถในการใช้บัตรรายการของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา และระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยแอตแลนตา จำนวน 340 คน พบว่า นิสิตจำนวน 210 คน (ร้อยละ 62) ใช้บัตรหัวเรื่องจำนวน 68 คน (ร้อยละ 20) ใช้บัตรผู้แต่ง และจำนวน 62 คน (ร้อยละ 18) ใช้บัตรชื่อเรื่อง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศรีสุดา บุญชัย (2527 : บทคัดย่อ) ที่ศึกษาเรื่องการใช้บัตรรายการของสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ พบว่า อาจารย์และนักศึกษาใช้บัตรหัวเรื่องในการค้นหาหนังสือมากที่สุด

2. การสืบค้นสารนิเทศด้วยระบบออนไลน์ หรือโอแพค (OPAC)

ฮาร์รอด (Harrod. 1995 : 448) กล่าวว่าโอแพคคือบัตรรายการอัตโนมัติ โดยจัดเก็บข้อมูลสารนิเทศในรูปของคอมพิวเตอร์ ผู้ใช้สามารถสืบค้นข้อมูลโดยผ่านทางจอเทอร์มินัล และผู้ใช้สามารถเรียนรู้การใช้งานได้โดยง่าย การสืบค้นสารนิเทศด้วยระบบโอแพคนั้นมีวิธีการสืบค้นได้หลายทางคล้ายคลึงกับการสืบค้นด้วยบัตรรายการ กล่าวคือ สามารถสืบค้นได้จากชื่อผู้แต่ง ชื่อเรื่อง หัวเรื่อง คำสำคัญ และการสืบค้นด้วยภาษาธรรมชาติหรือศัพท์อิสระ โดยแลนเคสเตอร์ (Lancaster. 1991 : 193) กล่าวว่าภาษาธรรมชาติหมายถึง ภาษาพูดและภาษาเขียนธรรมดา ๆ ที่ใช้ในการติดต่อสื่อสาร ส่วนในการค้นสารนิเทศหมายถึง คำหรือวลีจากชื่อเรื่อง สารสังเขป ข้อความที่ตัดตอนมา หรือเนื้อหาเต็มของเอกสาร ซึ่งผู้ใช้นิยมใช้คำที่เป็นภาษาธรรมชาติในการสืบค้นสารนิเทศ ดังที่ แลนเคสเตอร์ (Lancaster. 1991 : 192-218) ได้สำรวจงานวิจัยเกี่ยวกับการเปรียบเทียบการค้นข้อมูลโดยใช้ศัพท์ควบคุมและศัพท์อิสระ ที่เผยแพร่ระหว่าง ค.ศ. 1960-1980 จากผลการวิจัยดังกล่าวสรุปได้ว่า ส่วนมากศัพท์อิสระทำงานได้ดีเท่าศัพท์ควบคุม เช่น จากการศึกษาของกิน และดิกเจอร์ (Lancaster. 1991 : 205 ; citing Keen and Digger. 1972) ได้เปรียบเทียบการค้นข้อมูลจากฐานข้อมูลสาขาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ ที่สร้างขึ้นจำนวน 800 รายการด้วยศัพท์ดรรชนีในรูปแบบต่าง ๆ ผลการศึกษาสรุปได้ว่า การค้นด้วยศัพท์อิสระได้ผลดีเท่ากับการค้นด้วยศัพท์ควบคุม ส่วนมากเลย และคณะ (Lancaster. 1991 : 210 ; citing Markey and others. 1980) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลการค้นฐานข้อมูล ERIC ในระบบระบบออนไลน์ โดยใช้ศัพท์ควบคุมและศัพท์อิสระ จากการศึกษาพบว่า การใช้ศัพท์อิสระนั้นจำนวนเอกสารที่ค้นได้สูงกว่าการค้นโดยใช้ศัพท์ควบคุม ดังนี้คือ ถ้าค้นโดยใช้ศัพท์อิสระ จำนวนเอกสารที่ค้นได้ ร้อยละ 93 แต่ถ้าค้นโดยใช้ศัพท์ควบคุม จำนวนเอกสารที่ค้นได้ ร้อยละ 76 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศรีณยา ดำรงกิจการวงศ์ (2535) ที่ได้ศึกษาเรื่องความต้องการหัวเรื่องกฤตภาคของบุคลากรฝ่ายข่าวของหนังสือพิมพ์

ธุรกิจ พบว่าบุคลากรฝ่ายข่าวต้องการหัวข้อเรื่องที่เป็นคำคำเดียวมากที่สุด และมีลักษณะการใช้ศัพท์อิสระมากที่สุด

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในต่างประเทศ

พาล์มเมอร์ (Palmer. 1972 : 20-40) ได้รวบรวมผลการวิจัยเกี่ยวกับการใช้บัตรรายการและบัตรหัวเรื่องไว้ ดังต่อไปนี้

เอเคอร์ส (Palmer. 1972 : 20-21 ; citing Akers. 1931 : 394-408) ได้ศึกษาถึงส่วนต่าง ๆ ของบัตรรายการที่นิสิตใช้เป็นประจำโดยส่งแบบสอบถามให้กับนิสิตคณะศิลปศาสตร์และวิทยาลัยวิชาการศึกษา ที่เข้าใช้ห้องสมุดบ่อยครั้ง จำนวน 257 คน ผลการศึกษาพบว่าร้อยละ 98 ของกลุ่มตัวอย่างค้นบัตรรายการจากผู้แต่งหรือชื่อเรื่องที่เฉพาะเจาะจง และ ร้อยละ 91 ค้นหาหนังสือและวัสดุต่าง ๆ จากหัวเรื่อง นอกจากนี้มีการใช้รายการอื่น ๆ ที่ลงในบัตรรายการดังนี้ ปีที่พิมพ์ ร้อยละ 91.5 ชื่อสกุลและชื่อต้นร้อยละ 83.3 สารบัญร้อยละ 83.3 เลขเรียกหนังสือร้อยละ 82.8 ขนาดของหนังสือร้อยละ 20.5 และชื่อชุด ร้อยละ 12.5

มิลเลอร์ (Palmer. 1972 : 21-22 ; citing Miller. 1942 : 629-637) ได้ศึกษาถึงการเลือกใช้รายการต่าง ๆ ที่ปรากฏในบัตรรายการ และประเภทต่าง ๆ ของบัตรรายการโดยสัมภาษณ์อาจารย์ นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา และระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยโคโลราโด เนบราสกา และวิสคอนซิน จำนวน 870 คน ผลการศึกษาพบว่า ผู้ใช้ห้องสมุดร้อยละ 52 ใช้รายการเพื่อหาหนังสือ ร้อยละ 41 ใช้รายการเพื่อเลือกหนังสือตามหัวเรื่อง และร้อยละ 7 ใช้ข้อมูลที่ได้จากรายการบรรณานุกรม นอกจากนี้ยังพบอีกว่า นักศึกษาระดับปริญญาตรีใช้รายการหัวเรื่องในการค้นหาหนังสือมากกว่านักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาเกี่ยวกับการใช้รายการอื่น ๆ ในบัตรรายการปรากฏว่า ปีเกิด ปีตายของผู้แต่ง ชื่อบรรณาธิการ ผู้วาดภาพประกอบ สถานที่พิมพ์ สำนักพิมพ์ ขนาด ของหนังสือ ชื่อชุด และผู้รวบรวม มีผู้ใช้ไม่ถึงร้อยละ 10

สำหรับในแง่จุดประสงค์การใช้รายการต่าง ๆ นั้น พบว่า ร้อยละ 87.5 ใช้รายการเพื่อค้นหาชื่อหนังสือ ร้อยละ 92.4 ใช้รายการเพื่อค้นหาหนังสือตามหัวเรื่อง และร้อยละ 86.4 ใช้รายการเพื่อค้นหาข้อมูลทางบรรณานุกรม จากการศึกษาครั้งนี้ยังพบอีกว่านักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาและอาจารย์ใช้รายการต่าง ๆ ในบัตรรายการมากกว่านักศึกษาระดับปริญญาตรี

แนพพ์ (Palmer. 1972 : 33-34 ; citing Knapp. 1943) ได้ทำการศึกษาเพื่อจำแนกคำที่นิสิตใช้ค้นบัตรหัวเรื่อง โดยการสัมภาษณ์นิสิตระดับปริญญาตรี จำนวน 219 คนพบว่า มีนิสิตจำนวน 150 คน ที่ใช้หัวเรื่องเพียงหนึ่งหัวเรื่อง ในจำนวน 150 คน มีอยู่ 98 คน ที่ใช้คำตรงกับ

หัวเรื่องในบัตรรายการอีก 47 คน ใช้คำที่แตกต่างออกไป และ 5 คนใช้คำที่เลิกใช้เป็นหัวเรื่องแล้ว สำหรับนิสิตที่เหลืออีก 69 คน จาก 219 คน ใช้หัวเรื่องเกินกว่า 1 หัวเรื่อง ในจำนวนนี้มี 52 คน ใช้หัวเรื่อง 1 หัวเรื่อง หรือมากกว่า 1 ที่เป็นคำตรงกับหัวเรื่องที่มีในบัตรรายการ ส่วนอีก 17 คน ไม่ใช้คำที่มีอยู่ในบัตรรายการเลย ดังนั้นนิสิตที่ประสบความสำเร็จในการใช้หัวเรื่อง จึงมีเพียง 150 คน ในจำนวนนี้มีนิสิต 52 คน ต้องใช้ความพยายามในการใช้บัตรหัวเรื่องไม่ต่ำกว่า 2-8 ครั้ง สำหรับนิสิตที่ไม่ประสบความสำเร็จจำนวน 1 ใน 3 ของนิสิตที่สัมภาษณ์มีความแตกต่างกันในการเลือกใช้หัวเรื่อง

การค้นคว้าของแนพพ์ ได้ยืนยันให้เห็นถึงความแตกต่างระหว่างหัวเรื่องที่เลือก โดยนิสิตกับคำที่ใช้อยู่ในบัตรรายการ โดยจำแนกความแตกต่างได้ 4 ประเภท คือ

1. ใช้คำที่นิยมกันแพร่หลายมากกว่าคำที่ใช้ในบัตรรายการ
2. ใช้คำที่ทันสมัยกว่าที่ใช้ในบัตรรายการ
3. ใช้หัวเรื่องย่อยที่เฉพาะเจาะจงภายใต้หัวเรื่องทั่ว ๆ ไป
4. ใช้สถานที่ที่สำคัญเป็นหัวเรื่อง

บราวน์ (Palmer. 1972 : 34-35 ; citing Brown. 1946) ได้ศึกษาการใช้บัตรรายการของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา โดยการสัมภาษณ์ ผลการศึกษาทางด้านหัวเรื่อง พบว่านิสิตส่วนใหญ่มีความเห็นว่า หัวเรื่องยังเป็นเครื่องมือที่ไม่น่าพึงพอใจ และไม่มีประสิทธิภาพ นอกจากจะใช้เป็นคู่มือค้นหาเพิ่มเติม สำหรับการค้นหาหัวเรื่องนั้น นิสิตอาศัยประสบการณ์จากการใช้บัตรรายการ นิสิตคำนึงถึงภาษาที่ใช้เขียนงานนั้น ๆ เป็นสิ่งแรก มีเพียงจำนวนน้อยที่ค้นจากปีที่พิมพ์ นิสิตส่วนใหญ่ชอบใช้บรรณานุกรมและบรรณานุกรมมากกว่าหัวเรื่อง

มาร์คเลย์ (Palmer. 1972 : 35-36 ; citing Markley. 1950 : 88-95) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับความสำเร็จในการใช้บัตรรายการ และการใช้หัวเรื่อง โดยการสัมภาษณ์และแจกแบบสอบถามให้ผู้ใช้อบัตรรายการตอบ ผลปรากฏว่า ร้อยละ 49 ของผู้ใช้อบัตรหัวเรื่องประสบความสำเร็จ อีกร้อยละ 23 ประสบความสำเร็จเพียงบางส่วน และร้อยละ 28 ไม่ได้ประสบความสำเร็จร้อยละ 74 ใช้บัตรรายการเพื่อทำงานตามที่ได้รับมอบหมาย เขียนภาคินพนธ์และเพื่อความรู้ทางวิชาการ ร้อยละ 78 ต้องการหัวเรื่องที่มีหนังสือเฉพาะภาษาอังกฤษเท่านั้น หรืออีกนัยหนึ่งคือให้แยกหัวเรื่องของหนังสือที่ไม่ใช่หนังสือภาษาอังกฤษไว้ต่างหาก ผู้ใช้ต้องการใช้หัวเรื่องของ Library of Congress Subject Headings หรือ Cumulative Book Index เท่านั้น

เทอร์โลว์ (Palmer. 1972 : 37 ; citing Thurlow. 1951) ได้ศึกษาประโยชน์ของการใช้หัวเรื่องในบัตรรายการ โดยการสัมภาษณ์ กลุ่มตัวอย่างได้แก่ นิสิตและอาจารย์แผนกเคมี 32 คน แผนกชีววิทยา สัตววิทยา และเกษตร รวม 15 คน รวมทั้งสิ้น 47 คน เป็นนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา

24 คน นิติระดับปริญญาตรี 19 คน อาจารย์ 3 คน และนักวิจัย 1 คน จากผลการสัมภาษณ์ปรากฏว่า กลุ่มตัวอย่างใช้บัตรรายการเพื่อทราบที่อยู่ของหนังสือ โดยค้นจากบัตรผู้แต่งร้อยละ 63 อีกร้อยละ 37 ค้นจากบัตรหัวเรื่อง กลุ่มตัวอย่างพอใจคำที่ใช้เป็นหัวเรื่อง ร้อยละ 88

เพ็ตรอฟ (Palmer. 1972 : 38-39 ; citing Petrof. 1962) ได้ศึกษาถึงความสามารถในการใช้บัตรหัวเรื่องของอาจารย์ นิติระดับบัณฑิตศึกษา และระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยแอตแลนตา จำนวน 340 คน ผลการศึกษาพบว่าผู้ใช้จำนวน 210 คน (ร้อยละ 62) ใช้บัตรหัวเรื่องผู้ใช้จำนวน 68 คน (ร้อยละ 20) ใช้บัตรผู้แต่งและผู้ใช้ จำนวน 62 คน (ร้อยละ 18) ใช้บัตรชื่อเรื่องจากผู้ใช้บัตรหัวเรื่องจำนวน 210 คนนั้น มีผู้ใช้จำนวน 104 คน ที่ใช้บัตรหัวเรื่องเพื่อค้นหาวัสดุตามสาขาวิชาเฉพาะของตน ผู้ใช้อีก 106 คน ใช้หัวเรื่องเพื่อความรู้ที่นอกเหนือจากสาขาวิชาเฉพาะจากจำนวนผู้ใช้บัตรหัวเรื่อง 210 คน มี 180 คน ที่ประสบความสำเร็จในการใช้คำค้นบัตรหัวเรื่อง มีเพียง 8 คนเท่านั้นที่ไม่ได้รับความสำเร็จ ส่วนอีก 22 คนไม่ตอบ ร้อยละ 20 ของอาจารย์ใช้บัตรหัวเรื่องเพื่อค้นหาวัสดุแต่ไม่พบวัสดุที่ต้องการ

ฟรอสต์ (Frost. 1989 : 165-179) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคำที่ใช้เป็นหัวเรื่องของหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน (Library of Congress Subject Headings) กับคำสำคัญจากชื่อเรื่องสำหรับการเข้าถึงรายการแบบออนไลน์ โดยศึกษาจากบัตรแจ้งหมู่ ของห้องสมุดมหาวิทยาลัยมิชิแกน ซึ่งมีทั้งหมด จำนวน 1,740,647 ระเบียบ สุ่มกลุ่มตัวอย่างได้ จำนวน 2,268 ระเบียบ แล้วนำเอากลุ่มตัวอย่างมาวิเคราะห์ แยกเป็น 6 ประเภท คือ

1. คำสำคัญจากชื่อเรื่องตรงกับหัวเรื่องของหอสมุดรัฐสภาอเมริกันทุกคำ
2. คำสำคัญจากชื่อเรื่องตรงกับหัวเรื่องใหญ่ที่มีหัวเรื่องย่อย
3. คำสำคัญจากชื่อเรื่องตรงกับคำที่ใช้เป็นหัวเรื่องใหญ่
4. คำสำคัญจากชื่อเรื่องตรงกับคำที่ใช้เป็นหัวเรื่องย่อย
5. คำสำคัญจากชื่อเรื่องบางคำตรงกับหัวเรื่องใหญ่บางหัวเรื่อง
6. คำสำคัญจากชื่อเรื่องบางคำตรงกับหัวเรื่องย่อยบางหัวเรื่อง

ผลการศึกษาพบว่า ร้อยละ 73 ของคำสำคัญจากชื่อเรื่องตรงกับหัวเรื่องของหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน เมื่อแยกเป็นสาขาวิชาพบว่า สาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีคำสำคัญจากชื่อเรื่องตรงกับหัวเรื่อง ร้อยละ 82 สาขาวิชามนุษยศาสตร์ ร้อยละ 74 สาขาวิชาสังคมศาสตร์ ร้อยละ 72 และสาขาวิชาที่ตรงกันน้อยที่สุด คือ สาขาวิชาประวัติศาสตร์ ร้อยละ 64

คาร์ไลล์ (Carlyle. 1989 : 37-63) ได้ศึกษาเพื่อเปรียบเทียบคำค้นที่ผู้ใช้กำหนดขึ้นกับหัวเรื่องของหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน โดยมีวัตถุประสงค์ดังนี้ 1) เพื่อศึกษาความตรงกันระหว่างคำค้นกับหัวเรื่องของหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน 2) เพื่อศึกษารูปแบบของการตรงกัน โดยใช้ข้อมูล

รายการเปลี่ยนแปลงที่บันทึกไว้เพื่อนำไปปรับปรุงแฟ้มข้อมูลหลัก (transaction log) ของฐานข้อมูลทรัพยากรสารสนเทศ มหาวิทยาลัยแคลิฟอร์เนีย ลอสแอนเจลิส จำนวน 171 คำ ผลการศึกษาพบว่า ร้อยละ 74 ของคำค้นตรงกับหัวเรื่องของหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน 1 หัวเรื่อง ร้อยละ 21 ตรงกับหัวเรื่องของหอสมุดรัฐสภาอเมริกันหลายหัวเรื่อง มีเพียงร้อยละ 5 เท่านั้น ที่ไม่ตรงกับหัวเรื่องของหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน เมื่อพิจารณาละเอียดลงไปพบว่า ร้อยละ 47 ผู้ใช้สามารถกำหนดคำค้นตรงกับหัวเรื่องของหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน ทุกคำ ทั้งนี้ไม่นับเครื่องหมายต่าง ๆ

งานวิจัยในประเทศ

ชมภู โชติจริยะ (2515) ได้ศึกษาเรื่องการใช้บัตรรายการของนิสิตนักศึกษาวิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลทางด้านหัวเรื่องพบว่ากลุ่มตัวอย่างมีปัญหาในการหาหัวเรื่องไม่พบทั้ง ๆ ที่ทราบว่าบัตรหัวเรื่องคืออะไร และมีประโยชน์ต่อการศึกษาค้นคว้าอย่างไร กลุ่มตัวอย่างต้องการที่จะศึกษาเพิ่มเติมการให้หัวเรื่องต่าง ๆ ที่มีในห้องสมุดรวมทั้งวิธีที่จะค้นหาหัวเรื่องที่ต้องการนั้น ทั้งนี้เพราะไม่ทราบว่าเรื่องที่ตนกำลังศึกษาอยู่นั้นควรอยู่ในหัวเรื่องเรื่องอะไร

อุบลวรรณ ปิติพัฒนะ โนษิต (2518) ได้ศึกษาเรื่องหัวเรื่องสำหรับหนังสือภาษาไทยของห้องสมุดมหาวิทยาลัยในประเทศไทย โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาและรวบรวมหัวเรื่องสำหรับหนังสือภาษาไทยที่ใช้อยู่ในห้องสมุด 10 แห่งในประเทศไทย ตลอดจนศึกษาปัญหาต่าง ๆ ในการให้หัวเรื่องภาษาไทย ประเมินคุณค่าของหนังสือคู่มือการให้หัวเรื่องภาษาไทยที่ห้องสมุดแต่ละแห่งใช้อยู่ วิเคราะห์หัวเรื่องที่ใช้แตกต่างกัน เพื่อนำข้อบกพร่องและปัญหาต่าง ๆ มาเป็นข้อเสนอแนะในการปรับปรุงต่อไป ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาสำคัญของหัวเรื่องภาษาไทยคือ ขาดหนังสือคู่มือการให้หัวเรื่องที่ทันสมัย สำหรับปัญหาอื่น ๆ ได้แก่ หัวเรื่องในหนังสือคู่มือการให้หัวเรื่องที่ใช้อยู่มีไม่เพียงพอ การโยงข้อความมีน้อย ส่วนผลการวิจัยเกี่ยวกับปัญหาการใช้บัตรหัวเรื่อง พบว่าผู้ใช้หาหัวเรื่องไม่ค่อยพบ เนื่องจากคำที่ใช้เป็นหัวเรื่องที่บรรณารักษ์กำหนดขึ้นนั้น เป็นคำที่ผู้ใช้ห้องสมุดไม่คุ้นเคย

นอกเหนือจากการศึกษาการใช้บัตรรายการแล้ว ได้มีการศึกษาเกี่ยวกับลักษณะของหัวเรื่องในสาขาวิชาต่าง ๆ ดังนี้

ไพพรรณ ไพบูลย์ศรีนครา (2518) ได้ศึกษาเรื่องการศึกษาหัวเรื่องหมวดวิชาการศึกษาของห้องสมุดมหาวิทยาลัยในกรุงเทพมหานคร เพื่อศึกษาถึงความนิยมของนิสิตนักศึกษามหาวิทยาลัยในกรุงเทพมหานคร ที่มีต่อหัวเรื่องหมวดวิชาการศึกษาตามที่บรรณารักษ์กำหนดไว้ โดยรวบรวมหัวเรื่องหมวดวิชาการศึกษาจากบัตรรายการของห้องสมุดมหาวิทยาลัยในกรุงเทพมหานคร

หัวเรื่องที่รวบรวมได้ 625 หัวเรื่อง แล้วนำหัวเรื่องดังกล่าวมาสร้างแบบสอบถามให้นักศึกษาชั้นปีที่ 4 ในคณะศึกษาศาสตร์หรือคณะครุศาสตร์ พิจารณาเลือกหัวเรื่องที่ตนนิยมและคิดว่าเหมาะสม ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาที่พบมากที่สุดในการใช้บัตรเรื่องภาษาไทยคือ คำที่ต้องการค้นไม่มีในบัตรรายการ ปัญหารองลงมาคือ ไม่ทราบจะค้นที่คำไหน และห้องสมุดใช้ภาษาที่ยากแก่ความเข้าใจ ส่วนผลการวิจัยเกี่ยวกับความนิยมและความเหมาะสมของหัวเรื่องนั้นปรากฏว่าหัวเรื่องที่มีขอบข่ายเนื้อหาเดียวกัน แต่ใช้คำหรือวลีแตกต่างกัน หัวเรื่องที่เป็นที่นิยมของกลุ่มตัวอย่างมี 83 หัวเรื่อง ส่วนหัวเรื่องที่ใช้คำ หรือวลีเดียวกัน หรือมีใช้เพียงบางแห่งซึ่งมีทั้งหมด 107 หัวเรื่อง กลุ่มตัวอย่างเห็นว่าเป็นหัวเรื่องที่มีความเหมาะสมทุกหัวเรื่อง

ดาราวรรณ เกียมเพิ่มพูน (2526) ได้ศึกษาเรื่องการศึกษาการให้หัวเรื่องภาษาไทย ในสาขาประชากรศาสตร์ โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะศึกษาถึงปัญหาการให้หัวเรื่องภาษาไทยสำหรับหนังสือและเอกสารในสาขาประชากรศาสตร์และแพทยศาสตร์ในกรุงเทพมหานคร รวม 7 แห่งนอกจากนี้ยังสำรวจ รวบรวม และวิเคราะห์หัวเรื่องทางประชากรศาสตร์ จาก 3 แหล่ง คือ หัวเรื่องสำหรับหนังสือภาษาไทยของสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2513 หัวเรื่องที่บรรณารักษ์กำหนดขึ้นใช้ในห้องสมุด 7 แห่ง และหัวเรื่องจากคำหรือวลีที่ใช้กันอย่างแพร่หลายในหนังสือและเอกสารสาขาประชากรศาสตร์ เพื่อหาข้อเท็จจริงเกี่ยวกับความนิยมในการเลือกใช้หัวเรื่องของผู้ใช้ห้องสมุด ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาที่สำคัญในการใช้หัวเรื่องภาษาไทยสำหรับหนังสือและเอกสารในสาขาวิชาประชากรศาสตร์ คือ ขาดคู่มือการให้หัวเรื่อง หัวเรื่องทางประชากรศาสตร์ที่ใช้กันอยู่มีน้อยมากและไม่ทันสมัย ศัพท์บางคำที่แปลมาจากภาษาต่างประเทศผู้ใช้ห้องสมุดไม่คุ้นเคย ส่วนการสำรวจและรวบรวมหัวเรื่องภาษาไทยสาขาประชากรศาสตร์ เพื่อตามความคิดเห็นของผู้ใช้ห้องสมุดพบว่า ผู้ใช้ส่วนใหญ่นิยมค้นหาหัวเรื่องจากคำสามัญธรรมดา โดยไม่มีการกลับคำหรือใช้หัวเรื่องย่อยประกอบหัวเรื่องใหญ่

ศิริภรณ์ วิธินันทกิจดต์ (2528) ได้ศึกษาเรื่องการกำหนดหัวเรื่องภาษาไทยสาขาพลศึกษา เพื่อกำหนดคำหรือวลีต่าง ๆ ที่ใช้เป็นหัวเรื่องภาษาไทยสาขาพลศึกษา โดยรวบรวมคำหรือวลีที่ใช้เป็นหัวเรื่องจากหนังสือภาษาไทย และภาษาอังกฤษที่มีอยู่ในห้องสมุดมหาวิทยาลัยในกรุงเทพมหานคร 5 แห่ง แล้วนำมาสร้างเป็นแบบสอบถามให้ผู้เชี่ยวชาญด้านพลศึกษา 5 ท่าน พิจารณาความเหมาะสมของคำหรือวลีที่ควรกำหนดเป็นหัวเรื่อง ผลการวิจัยพบว่า หัวเรื่องภาษาไทยสาขาพลศึกษาที่บรรณารักษ์กำหนดขึ้นใช้ในห้องสมุดมหาวิทยาลัย 5 แห่งในกรุงเทพมหานคร ส่วนใหญ่ผู้เชี่ยวชาญเห็นว่าเหมาะสมที่จะกำหนดเป็นหัวเรื่องได้ มีทั้งหมด 434 หัวเรื่อง ส่วนหัวเรื่องที่เห็นว่าไม่เหมาะสมและได้เสนอแนะให้ปรับปรุงมี 13 หัวเรื่อง

บุญยาพร ปานดิษฐ์ (2530) ได้ศึกษาเรื่องหัวเรื่องภาษาไทยสาขานิติศาสตร์ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาความนิยมของบรรณารักษ์ในการใช้หัวเรื่องสาขานิติศาสตร์ และปัญหาการให้หัวเรื่องภาษาไทยสำหรับหนังสือและเอกสารในสาขานิติศาสตร์ ผลการวิจัยพบว่า หัวเรื่องภาษาไทยสาขานิติศาสตร์ในหนังสือคู่มือการกำหนดหัวเรื่องมีจำนวนน้อย ส่วนหัวเรื่องที่บรรณารักษ์กำหนดขึ้นเองมีลักษณะแตกต่างกัน โดยลักษณะที่แตกต่างกันมีจำนวนมากที่สุดคือ หัวเรื่องที่ใช้ถ้อยคำแตกต่างกัน แต่มีความหมายคล้ายคลึงกัน และหัวเรื่องที่บรรณารักษ์กำหนดขึ้นเองส่วนใหญ่ไม่สอดคล้องกับหลักเกณฑ์การกำหนดหัวเรื่อง

ละออ รอดมณี (2531) ได้ศึกษาเรื่องปัญหาการใช้หัวเรื่องสาขาประมงของบรรณารักษ์และนักวิชาการประมง โดยรวบรวมหัวเรื่องภาษาไทยสาขาประมงที่มีอยู่ในหนังสือ คู่มือหัวเรื่องหนังสือภาษาไทยของสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย ของสำนักหอสมุดมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และของคณะอนุกรรมการกลุ่มวิเคราะห์เลขหมู่และทำบัตรรายการห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา ผลการวิจัยพบว่า หัวเรื่องภาษาไทยสาขาประมงมีน้อย ไม่ครอบคลุมความก้าวหน้าใหม่ ๆ ในสาขาประมง ส่วนหัวเรื่องที่บรรณารักษ์กำหนดขึ้นใช้ในห้องสมุดนั้น เป็นคำทั่ว ๆ ไป หรือคำที่ใช้กลับคำตามหลักเกณฑ์การกำหนดหัวเรื่อง แต่หัวเรื่องที่นักวิชาการประมงนิยมใช้เพื่อค้นหาข้อมูลมีลักษณะเป็นคำนามแบบคำผสมทั่ว ๆ ไป

เพ็ญแข ประจงใจ (2533) ได้ศึกษาเรื่องหัวเรื่องภาษาไทยสาขาวิศวกรรมศาสตร์ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาปัญหาการใช้หัวเรื่องภาษาไทยสาขาวิศวกรรมศาสตร์ และศึกษาความนิยมในการเลือกใช้หัวเรื่องภาษาไทยสาขาวิศวกรรมศาสตร์ของนักวิชาการวิศวกรรมศาสตร์ ผลการวิจัยพบว่า หัวเรื่องภาษาไทยสาขาวิศวกรรมศาสตร์ในคู่มือการให้หัวเรื่องมีไม่เพียงพอ และหัวเรื่องที่นักวิชาการสาขาวิศวกรรมศาสตร์นิยมเลือกใช้เพื่อการค้นหาสารสนเทศเป็นคำนามแบบคำผสมทั่ว ๆ ไป

ศรัณยา คำรงกิจการวงศ์ (2535) ได้ศึกษาเรื่องความต้องการหัวเรื่องกฤตภาคของบุคลากรฝ่ายข่าวของหนังสือพิมพ์ธุรกิจ โดยศึกษาการใช้หัวเรื่องกฤตภาคในห้องสมุดหนังสือพิมพ์ธุรกิจ 4 แห่ง ในด้านการแบ่งกลุ่มหัวเรื่อง ประเภท และการใช้ศัพท์ จากคู่มือการให้หัวเรื่องกฤตภาค ผลการวิจัยพบว่า ห้องสมุดหนังสือพิมพ์ธุรกิจแบ่งกลุ่มหัวเรื่องออกเป็น 5-8 กลุ่ม บุคลากรฝ่ายข่าวต้องการหัวเรื่องใหญ่ที่เป็นคำคำเดียวมากที่สุด และมีลักษณะการใช้ศัพท์อิสระมากที่สุด ส่วนปัญหาการใช้หัวเรื่องกฤตภาค ได้แก่ ห้องสมุดให้หัวเรื่องกว้างเกินไป ห้องสมุดไม่มีคู่มือช่วยค้นหัวเรื่องให้ผู้ใช้ และห้องสมุดให้หัวเรื่องไม่ตรงกับความต้องการของผู้ใช้

จากงานวิจัยที่กล่าวมาทั้งงานวิจัยในต่างประเทศและงานวิจัยในประเทศ สรุปได้ดังนี้

1. วัตถุประสงค์การใช้บัตรรายการ ผลการศึกษาส่วนใหญ่พบว่า ผู้ใช้มีวัตถุประสงค์ใน

การใช้บัตรรายการเพื่อค้นหาหนังสือ เพื่อทราบที่อยู่ของหนังสือ เพื่อค้นหาหนังสือตามหัวเรื่อง และเพื่อค้นหาข้อมูลทางบรรณานุกรม

2. ลักษณะของคำที่ผู้ใช้ใช้ในการค้นบัตรหัวเรื่อง ผลการศึกษาพบว่า
 - 2.1 ผู้ใช้ห้องสมุดใช้คำที่นิยมกันแพร่หลายมากกว่าคำที่ใช้ในบัตรรายการ
 - 2.2 ใช้คำที่ทันสมัยมากกว่าคำที่ใช้ในบัตรรายการ
 - 2.3 ใช้หัวเรื่องย่อยที่เฉพาะเจาะจงภายใต้หัวเรื่องทั่วไป
 - 2.4 ผู้ใช้นิยมใช้หัวเรื่องที่เป็นคำนามคำเดียวและคำนามแบบผสมทั่ว ๆ ไป
3. เกี่ยวกับปัญหาในการใช้บัตรหัวเรื่อง ผลการศึกษาพอสรุปได้ดังนี้ คือ
 - 3.1 ผู้ใช้ไม่ทราบว่าหัวเรื่องคืออะไร
 - 3.2 ผู้ใช้ไม่ทราบว่าจะค้นที่คำไหน
 - 3.3 ผู้ใช้หาหัวเรื่องไม่ค่อยพบ
 - 3.4 คำที่ต้องการไม่มีในบัตรรายการ
 - 3.5 คำที่บรรณารักษ์กำหนดขึ้นเพื่อใช้เป็นหัวเรื่องเป็นคำที่ผู้ใช้ไม่คุ้นเคย
 - 3.6 ภาษาที่บรรณารักษ์กำหนดขึ้นเพื่อใช้เป็นหัวเรื่องมักเป็นคำที่ยากแก่การเข้าใจ
 - 3.7 ผู้ใช้ไม่คุ้นเคยกับศัพท์บางคำที่แปลมาจากภาษาต่างประเทศ
 - 3.8 ขาดบัตรโยงเพื่อช่วยในการค้น
 - 3.9 หัวเรื่องภาษาไทยเฉพาะสาขาวิชามีไม่เพียงพอ จึงทำให้บรรณารักษ์กำหนด

หัวเรื่องไม่ครอบคลุมเนื้อหาของสารนิเทศในแต่ละสาขาวิชา

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ได้ดำเนินการตามลำดับดังนี้

1. การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การจัดกระทำกับข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ นิสิตระดับปริญญาตรี และระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ภาควิชาที่ศึกษาอยู่ในปีการศึกษา 2539 จำนวน 4,899 คน และ 1,530 คน ตามลำดับ รวม 6,256 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ นิสิตระดับปริญญาตรี และระดับบัณฑิตศึกษา โดยสุ่มมาจากประชากรในข้อ 1 ตามขั้นตอนดังนี้

2.1 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ตารางการสุ่มกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่ และ มอร์แกน (Krejcie and Morgan. 1970 : 607-608) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 383 คน

2.2 กำหนดสัดส่วนของกลุ่มตัวอย่าง ตามระดับการศึกษา โดยคำนวณเทียบสัดส่วน ได้กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ นิสิตระดับปริญญาตรี จำนวน 290 คน และระดับบัณฑิตศึกษา จำนวน 93 คน ดังแสดงในตาราง 1

ตาราง 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ระดับการศึกษา	จำนวนประชากร	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
ปริญญาตรี	4,899	290
บัณฑิตศึกษา	1,530	93
รวม	6,256	383

2.3 ทำการสุ่มเฉพาะนิสิตที่มาใช้บัตรหัวเรื่อง โดยวิธีการสุ่มแบบบังเอิญให้ครบตามจำนวนที่กำหนด

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม ประกอบด้วย ข้อมูลส่วนตัวของ นิสิตผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะของคำที่ใช้ในการค้นบัตรหัวเรื่องของนิสิต และปัญหาในการค้นบัตรหัวเรื่องของนิสิต

การสร้างแบบสอบถาม

ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล โดยมีลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับลักษณะของคำที่ใช้ในการค้นบัตรหัวเรื่อง
2. สัมภาษณ์บรรณารักษ์บริการตอบคำถามและนิสิตถึงลักษณะของคำที่ใช้ในการค้นบัตรหัวเรื่องและปัญหาในการค้นบัตรหัวเรื่อง
3. ตรวจสอบรายชื่อหนังสือจากห้องสมุด รวมทั้งตรวจสอบคำที่ห้องสมุดใช้เป็นหัวเรื่องจากบัตรรายการ และนำมาสร้างเป็นข้อความเพื่อให้ นิสิตกำหนดคำค้นจากรายชื่อหนังสือที่ได้ตรวจสอบมาแล้ว ให้ครอบคลุมลักษณะของคำที่ห้องสมุดใช้เป็นหัวเรื่องทั้ง 4 ประเภท คือ

3.1 คำนามคำเดียว แบ่งเป็น

- 3.1.1 सामान्यนาม
- 3.1.2 วิ सामान्यนาม
- 3.1.3 อาการนาม

3.2 คำนาม 2 คำขึ้นไปเชื่อมด้วยสันธาน “กับ , และ”

3.3 กลุ่มคำหรือวลีที่ใจความสมบูรณ์

3.4 กลุ่มคำหรือวลีที่กลับเอาคำสำคัญขึ้นก่อน

ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้นรวมทั้งสิ้น 24 ข้อ คือ ข้อความที่จะต้องกำหนดคำค้นด้วยคำ सामान्यนาม จำนวน 4 ข้อ วิ सामान्यนาม จำนวน 4 ข้อ อาการนาม จำนวน 4 ข้อ คำนาม 2 คำขึ้นไปเชื่อมด้วยสันธาน “กับ, และ” จำนวน 4 ข้อ กลุ่มคำหรือวลีที่มีใจความสมบูรณ์ จำนวน 4 ข้อ และกลุ่มคำหรือวลีที่กลับเอาคำสำคัญขึ้นก่อน จำนวน 4 ข้อ พร้อมทั้งกำหนดคำหรือวลีที่ห้องสมุดใช้เป็นหัวเรื่องกำกับข้อความนั้น ๆ ไว้ทุกข้อ

4. นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้า และจากการสัมภาษณ์ มาสร้างเป็นข้อความเพื่อให้ นิสิตพิจารณาคำค้น ดังนี้

4.1 ข้อความซึ่งกำหนดให้นิสิตพิจารณาว่า หากนิสิตต้องการค้นเรื่องใดเรื่องหนึ่งจาก ข้อความนั้น ๆ จะกำหนดคำค้นอย่างไรให้ครอบคลุมลักษณะของคำที่ห้องสมุดใช้เป็นหัวเรื่องทุก ประเภท ดังกล่าวแล้วคือ คำนามคำเดียว คำนาม 2 คำขึ้นไป เชื่อมด้วยสันฐาน “กับ, และ” กลุ่มคำ หรือวลีที่มีใจความสมบูรณ์และกลุ่มคำหรือวลีที่กลับเอาคำสำคัญขึ้นก่อน จำนวน 24 ข้อ เป็นคำถาม แบบปลายเปิด

4.2 ข้อความที่ถามเกี่ยวกับปัญหาในการค้นบัตรหัวเรื่องของนิสิต จะเป็นแบบ มาตรฐาน ส่วนประมาณค่า 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

5. นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จแล้วไปปรึกษาประธานและคณะกรรมการผู้ควบคุม ปฏิญาณนิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหา ความเหมาะสมในการใช้ถ้อยคำ ลำดับ ภาษาและความชัดเจนของข้อความที่จะให้นิสิตพิจารณาคำค้น หลังจากนั้นนำมาแก้ไขปรับปรุง

6. นำแบบสอบถามไปให้ผู้เชี่ยวชาญที่เป็นบรรณารักษ์ห้องสมุดมหาวิทยาลัย ซึ่งมีวุฒิ การศึกษาบรรณารักษศาสตร์ และ/หรือบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ โดยจะต้องมีความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ในการปฏิบัติงานวิเคราะห์หมวดหมู่และทำบัตรรายการ และบริการ ตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า มาแล้วอย่างน้อยเป็นเวลา 5 ปี จำนวน 6 คน แบ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญที่เป็นบรรณารักษ์วิเคราะห์หมวดหมู่และทำบัตรรายการ จำนวน 3 คน ได้แก่ 1) นางสาวบุบผา เทวาคูดี สำนักบรรณสารการพัฒนา สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ 2) นางเพ็ญแข ประจงใจ สำนักหอสมุดกลาง สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ 3) นางวิระวรรณ พรพงษ์ สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยรามคำแหง และบรรณารักษ์บริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า จำนวน 3 คน ได้แก่ 1) นางสาวกาญจนา ใจกว้าง สำนักบรรณสารสนเทศ มหาวิทยาลัยสุโขทัย- ธรรมาสีราช 2) นางภาวนา เขมระรัตน์ สำนักบรรณสารการพัฒนา สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหาร- ศาสตร์ 3) นางสาวอำพร ธารรัตน์สกุล สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เป็นผู้ตรวจสอบ ความเหมาะสม และความชัดเจนของข้อความที่ให้นิสิตพิจารณาคำค้น ให้ครอบคลุมตาม หลักเกณฑ์การกำหนดหัวเรื่องทุกประเภท ซึ่งผู้เชี่ยวชาญทุกท่านมีความเห็นว่าข้อความนั้นชัดเจน และครอบคลุมตามหลักเกณฑ์การกำหนดหัวเรื่องทุกประเภทแล้ว แต่มีมากเกินไป จึงเสนอให้ลดลง ซึ่งในครั้งแรกนั้น ผู้วิจัยได้กำหนดไว้ทั้งหมด จำนวน 24 ข้อ โดยแบ่งเป็นข้อความที่มีคำตอบเป็น คำนามคำเดียว คือ สามานยนาม วิสามานยนาม และอาการนาม คำนาม 2 คำขึ้นไปมีคำเชื่อม กลุ่มคำหรือวลีที่มีใจความสมบูรณ์ และกลุ่มคำหรือวลีที่กลับเอาคำสำคัญขึ้นก่อนเป็นสัดส่วนเท่า ๆ กัน คือประเภทละ 4 ข้อ และได้ลดให้เหลือน้อยลงตามที่คุณผู้เชี่ยวชาญเสนอ แต่ยังคงครอบคลุม

ลักษณะของหัวเรื่องทุกประเภทดังกล่าวแล้ว ประเภทละ 2 ข้อ เหลือข้อคำถามที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ จำนวน 12 ข้อ

7. นำแบบสอบถามที่ได้รับจากผู้เชี่ยวชาญมาแก้ไขปรับปรุงและเสนอให้ประธานและกรรมการผู้ควบคุมปริญาานิพนธ์ตรวจสอบอีกครั้งหนึ่ง เพื่อให้เป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์ และใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

แบบสอบถามที่สมบูรณ์แล้วประกอบด้วยส่วนต่าง ๆ 3 ส่วน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลของนิสิตผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบสอบถามแบบเลือกตอบจำนวน 6 ข้อ ซึ่งถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของนิสิต ได้แก่ ระดับการศึกษา สาขาวิชา และประสบการณ์ในการใช้บัตรหัวเรื่อง

ตอนที่ 2 ลักษณะของคำที่ใช้ในการค้นบัตรหัวเรื่องของนิสิต เป็นแบบสอบถามแบบปลายเปิด จำนวน 12 ข้อ ซึ่งถามเกี่ยวกับลักษณะของคำที่ใช้ในการค้นบัตรหัวเรื่องของนิสิต ได้แก่ คำานามคำเดียว (คือ สามานยนาม วิสามานยนาม และอาการนาม) คำานาม 2 คำขึ้น ไปมีคำเชื่อม กลุ่มคำหรือวลีที่มีใจความสมบูรณ์และกลุ่มคำหรือวลีที่กลับเอาคำสำคัญขึ้นก่อน

ตอนที่ 3 ปัญหาในการค้นบัตรหัวเรื่องของนิสิต เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด จำนวน 8 ข้อ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อขออนุญาตผู้อำนวยการสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ในการแจกแบบสอบถามให้กับนิสิตที่มาใช้บัตรรายการ โดยเลือกแจกแบบสอบถามให้กับนิสิตที่มาใช้บัตรหัวเรื่องด้วยวิธีการสุ่มแบบบังเอิญ ซึ่งแบ่งช่วงเวลาการแจกแบบสอบถามออกเป็น 3 ช่วงเวลาคือ ช่วงเช้า ระหว่างเวลา 08.00 - 09.00 น. ช่วงกลางวัน ระหว่างเวลา 12.00 - 13.00 น. และช่วงเย็น ระหว่างเวลา 15.00 - 18.00 น. ตั้งแต่วันที่ 7 พ.ย. 39 - วันที่ 21 พ.ย. 39 และผู้วิจัยได้รอรับแบบสอบถามคืนด้วยตนเองภายในวันนั้น ๆ จนครบตามจำนวนที่กำหนดไว้ในการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง กล่าวคือ เป็นแบบสอบถามที่แจกให้กับนิสิตระดับปริญญาตรี จำนวน 290 ฉบับระดับบัณฑิตศึกษา จำนวน 93 ฉบับ รวมทั้งสิ้น จำนวน 383 ฉบับ ได้แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์คิดเป็นร้อยละ 100

การจัดกระทำกับข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

การจัดกระทำกับข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล เมื่อได้แบบสอบถามคืนมาแล้ว ผู้วิจัยจะดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. นำแบบสอบถามที่สมบูรณ์มาจัดกระทำและวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรม SPSS/PC+

1.1 ข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 1 นำมาแจกแจงความถี่และหาอัตราส่วนร้อยละ จำแนกตามระดับการศึกษา สาขาวิชา และประสบการณ์การใช้บัตรหัวเรื่อง

ในส่วนของประสบการณ์การใช้บัตรหัวเรื่องนั้น ผู้วิจัยได้นำมาแจกแจงความถี่ ซึ่งแบ่งเป็น 2 ระดับคือ ระดับมาก และระดับน้อย เมื่อได้ความถี่แล้วนำมาแปลผล ดังนี้

ใช้เกือบทุกครั้ง หมายถึง ใช้ในระดับมาก

นาน ๆ จึงจะใช้สักครั้งหนึ่ง ไม่เคยใช้เลย หรืออื่น ๆ หมายถึง ใช้ในระดับน้อย

1.2 ข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 2

1.2.1 พิจารณาคำที่นิสิตตอบว่าเป็นคำประเภทใด แล้วนำมาแจกแจงความถี่ซึ่งแบ่งเป็น 4 ประเภท ได้แก่ คำนามคำเดียว คำนาม 2 คำขึ้นไปเชื่อมด้วยสันธาน "กับ", "และ" กลุ่มคำหรือวลีที่มีใจความสมบูรณ์ กลุ่มคำหรือวลีที่กลับเอาคำสำคัญขึ้นก่อน แล้วหาอัตราส่วนร้อยละ

1.2.2 นำคำที่นิสิตตอบมาแยกลักษณะออกเป็น 2 กลุ่ม คือ

1.2.2.1 คำที่ตรงกับหัวเรื่องของห้องสมุด

1.2.2.2 คำที่ไม่ตรงกับหัวเรื่องของห้องสมุด

สำหรับคำที่ไม่ตรงกับหัวเรื่องของห้องสมุดนั้น ผู้วิจัยจะนำมาพิจารณาแยกเป็น คำที่มีความหมายแคบกว่า คำที่มีความหมายกว้างกว่า และคำที่ไม่ใช่เป็นหัวเรื่อง แล้วนำมาแจกแจงความถี่ และหาอัตราส่วนร้อยละ

1.2.3 เปรียบเทียบความแตกต่างลักษณะของคำที่ใช้ค้นบัตรหัวเรื่องของนิสิต จำแนกตามระดับการศึกษา สาขาวิชา และประสบการณ์การใช้บัตรหัวเรื่องโดยใช้ ไค-สแควร์ (χ^2)

1.3 ข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 3 ในส่วนที่เกี่ยวกับปัญหาการค้นบัตรหัวเรื่องของนิสิต นำมาแจกแจงความถี่ในแต่ละระดับ โดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนในแต่ละระดับ ดังนี้

(Best. 1970 : 182)

ระดับมากที่สุด	มีค่าเท่ากับ	5 คะแนน
ระดับมาก	มีค่าเท่ากับ	4 คะแนน
ระดับปานกลาง	มีค่าเท่ากับ	3 คะแนน
ระดับน้อย	มีค่าเท่ากับ	2 คะแนน
ระดับไม่มีปัญหา	มีค่าเท่ากับ	1 คะแนน

จากนั้นจึงนำมาหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ส่วนอัตราการแปลผลค่าเฉลี่ย
คือเกณฑ์ ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.50	หมายความว่า	มีปัญหาน้อยที่สุดหรือไม่มีปัญหา
ค่าเฉลี่ย 1.51-2.50	หมายความว่า	มีปัญหาน้อย
ค่าเฉลี่ย 2.51-3.50	หมายความว่า	มีปัญหาปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 3.51-4.50	หมายความว่า	มีปัญหามาก
ค่าเฉลี่ย 4.51-5.00	หมายความว่า	มีปัญหามากที่สุด

1.4 เปรียบเทียบปัญหาในการค้นคว้าของนิสิต จำแนกตาม ระดับการศึกษา
สาขาวิชา และประสบการณ์การใช้บัตรหัวเรื่อง โดยใช้ t-test

2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

2.1 ค่าร้อยละ

2.2 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)

2.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2.4 เปรียบเทียบความแตกต่างลักษณะของค่าที่ใช้ค้นคว้าของนิสิต

จำแนกตามระดับการศึกษา สาขาวิชา และประสบการณ์การใช้บัตรหัวเรื่อง โดยใช้ไค-สแควร์ (χ^2)

2.5 เปรียบเทียบความแตกต่างของปัญหาในการค้นคว้าของนิสิต จำแนก
ตามระดับการศึกษา สาขาวิชา และประสบการณ์ในการใช้บัตรหัวเรื่อง โดยใช้ t-test

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ต่าง ๆ และความหมายที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

$\bar{X}$	แทน ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง
χ^2	แทน ค่าสถิติ ไค-สแควร์
S.D.	แทน ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
t	แทน ค่าสถิติที่ใช้ในการพิจารณา t - distribution
df	แทน ระดับของความเป็นอิสระ (Degree of Freedom)
*	แทน มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05
**	แทน มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลและการแปลความหมายตามลำดับ ดังนี้

1. ข้อมูลของนิสิตผู้ตอบแบบสอบถาม
2. ลักษณะของคำที่ใช้ค้นบัตรหัวเรื่องของนิสิต
3. เปรียบเทียบความแตกต่างลักษณะของคำที่ใช้ค้นบัตรหัวเรื่องของนิสิตจำแนกตามระดับการศึกษา
4. เปรียบเทียบความแตกต่างลักษณะของคำที่ใช้ค้นบัตรหัวเรื่องของนิสิตระดับปริญญาตรี จำแนกตามสาขาวิชา
5. เปรียบเทียบความแตกต่างลักษณะของคำที่ใช้ค้นบัตรหัวเรื่องของนิสิต จำแนกตามประสบการณ์การใช้บัตรหัวเรื่อง
6. ปัญหาในการค้นบัตรหัวเรื่องของนิสิต
7. เปรียบเทียบปัญหาในการค้นบัตรหัวเรื่องของนิสิต จำแนกตามระดับการศึกษา
8. เปรียบเทียบปัญหาในการค้นบัตรหัวเรื่องของนิสิตระดับปริญญาตรี จำแนกตามสาขาวิชา
9. เปรียบเทียบปัญหาในการค้นบัตรหัวเรื่องของนิสิต จำแนกตามประสบการณ์การใช้บัตรหัวเรื่อง

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลของนิสิตผู้ตอบแบบสอบถาม

1.1 ประสิทธิภาพการใช้อัตราหัวเรื่องและสาขาวิชาของนิสิตระดับปริญญาตรี

ปรากฏดังตาราง 2

ตาราง 2 ประสิทธิภาพการใช้อัตราหัวเรื่องของนิสิตระดับปริญญาตรี

สาขาวิชา	ประสิทธิภาพ		มาก		น้อย	
			จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. สาขาวิชาสังคมศาสตร์						
มนุษยศาสตร์ ศาสตร์ศึกษา			68	23.4	86	29.7
2. สาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี			53	18.3	83	28.6
รวม			121	41.7	169	58.3

จากตาราง 2 แสดงให้เห็นว่า โดยรวมนิสิตระดับปริญญาตรีส่วนใหญ่ (ร้อยละ 58.3) มีประสิทธิภาพการใช้อัตราหัวเรื่องในระดับน้อย เมื่อแยกตามสาขาวิชา พบว่านิสิตทั้ง 2 กลุ่มสาขาวิชา ส่วนใหญ่ก็มีประสิทธิภาพการใช้อัตราหัวเรื่องในระดับน้อยเช่นกัน

1.2 ประสิทธิภาพการใช้อัตราหัวเรื่องของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา ปรากฏดัง

ตาราง 3

ตาราง 3 ประสิทธิภาพการใช้อัตราหัวเรื่องของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา

ประสิทธิภาพ	จำนวน	ร้อยละ
1. มาก	56	60.2
2. น้อย	37	39.8
รวม	93	100.00

จากตาราง 3 แสดงให้เห็นว่า นิสิตระดับบัณฑิตศึกษาส่วนใหญ่ (ร้อยละ 60.2) มีประสิทธิภาพการใช้อัตราหัวเรื่องในระดับมาก

1.3 การใช้บัตรหัวเรื่องของนิสิตจำแนกตามระดับการศึกษา ปรากฏดังตาราง 4

ตาราง 4 การใช้บัตรหัวเรื่องของนิสิตระดับปริญญาตรีและระดับบัณฑิตศึกษา

การใช้บัตรหัวเรื่อง	ปริญญาตรี		บัณฑิตศึกษา		รวม	ร้อยละ
	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ		
1. ลักษณะการใช้บัตรหัวเรื่อง						
1.1 ใช้บัตรหัวเรื่องเป็นอันดับแรก	201	52.48	59	15.40	260	67.88
1.2 ใช้บัตรผู้แต่งหรือบัตรชื่อเรื่องก่อน ถ้าไม่พบจึงใช้บัตรหัวเรื่อง	82	21.41	27	7.05	109	28.46
1.3 ขอคำแนะนำการใช้บัตรหัวเรื่องจาก บรรณารักษ์ ก่อนใช้บัตรหัวเรื่อง	4	1.04	4	1.04	8	2.09
1.4 แล้วยแต่โอกาส	3	0.78	3	0.78	6	1.57
รวม	290	75.72	93	24.28	383	100.00
2. วิธีการกำหนดคำค้น						
2.1 กำหนดจากเนื้อหาของเรื่องที่ ต้องการค้น	285	74.41	91	23.76	376	98.17
2.2 สอบถามบรรณารักษ์	4	1.04	2	0.52	6	1.57
2.3 สอบถามเพื่อน	1	0.26	-	-	1	0.26
รวม	290	75.72	93	24.28	383	100.00
3. ในกรณีที่กำหนดคำค้นและนำไปใช้ ค้นแล้วแต่ไม่พบ วิธีที่จะทำต่อไปคือ						
3.1 กำหนดคำค้นใหม่	258	67.36	86	22.45	344	89.82
3.2 ไม่กำหนดคำค้นใหม่และเลิก ค้นไปเลย	13	3.39	5	1.31	18	4.70
3.3 สอบถามบรรณารักษ์	9	2.35	2	0.52	11	2.87
3.4 สอบถามเพื่อน	3	0.78	-	-	3	0.78
3.5 ค้นจากบัตรประเภทอื่น	2	0.52	-	-	2	0.52
3.6 ขึ้นไปหาตามที่ค้นเอง	5	1.31	-	-	5	1.31
รวม	290	75.72	93	24.28	383	100.00

ตาราง 4 (ต่อ)

การใช้บัตรหัวเรื่อง	ปริญญาตรี		บัณฑิตศึกษา		รวม	ร้อยละ
	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ		
4. ผลส่วนใหญ่ของการใช้บัตรหัวเรื่องค้นหาหนังสือ						
4.1 พบ	221	57.70	66	17.23	287	74.93
4.2 ไม่พบ	40	10.44	13	3.39	53	13.84
4.3 พบบ้างไม่พบบ้าง	29	7.57	14	3.66	43	11.23
รวม	290	75.72	93	24.28	383	100.00

จากตาราง 4 แสดงให้เห็นว่า โดยรวมนิสิตทั้ง 2 ระดับ ส่วนใหญ่ใช้บัตรหัวเรื่องเป็นอันดับแรก (ร้อยละ 67.88) กำหนดคำที่ใช้ค้นบัตรหัวเรื่องจากเนื้อหาของเรื่องที่ต้องการค้น (ร้อยละ 98.17) และกำหนดคำค้นใหม่ในกรณีที่กำหนดคำค้นแล้วไม่พบ (ร้อยละ 88.77) ส่วนผลการใช้บัตรหัวเรื่องค้นหาหนังสือส่วนใหญ่พบเรื่องที่ต้องการค้น (ร้อยละ 74.15)

2. ลักษณะของคำที่ใช้ค้นบัตรหัวเรื่องของนิสิต

2.1 ประเภทของคำที่ใช้ค้นบัตรหัวเรื่องของนิสิต ปริญญาตรี ตาราง 5

ตาราง 5 ประเภทของคำที่นิสิตใช้ค้นบัตรหัวเรื่อง

ประเภท	ความถี่		รวม	ร้อยละ
	ปริญาตรี	บัณฑิตศึกษา		
1. คำนามคำเดียว	2,636	834	3,470	75.50
2. คำนาม 2 คำขึ้นไปมีคำเชื่อม	71	13	84	1.83
3. กลุ่มคำหรือวลีที่มีใจความสมบูรณ์	707	256	963	20.95
4. กลุ่มคำหรือวลีที่กลับเอาคำสำคัญขึ้นก่อน	4	1	5	0.11
5. คำอื่น ๆ	62	12	74	1.61
รวม	3,480	1,116	4,596	100.00

จากตาราง 5 แสดงให้เห็นว่า นิสิตใช้คำนามคำเดียวค้นบัตรหัวเรื่องมากที่สุด (ร้อยละ 75.50) รองลงมาคือ กลุ่มคำหรือวลีที่มีใจความสมบูรณ์ (ร้อยละ 20.95)

2.2 ชนิดของคำนามคำเดียวที่นิสิตใช้ค้นบัตรหัวเรื่อง ปรากฏดังตาราง 6

ตาราง 6 ชนิดของคำนามคำเดียวที่นิสิตใช้ค้นบัตรหัวเรื่อง

ประเภทของคำนาม	ความถี่		รวม	ร้อยละ
	ปริญาตรี	บัณฑิตศึกษา		
1. สามานยนาม	2,011	611	2,622	75.56
2. วิสามานยนาม	505	172	677	19.51
3. อาการนาม	120	51	171	4.93
รวม	2,636	834	3,470	100.00

จากตาราง 6 แสดงให้เห็นว่า ชนิดของคำนามคำเดียวที่นิสิตใช้ค้นบัตรหัวเรื่องมากที่สุดคือ สามานยนาม (ร้อยละ 75.56) รองลงมาคือ วิสามานยนาม (ร้อยละ 19.51)

2.3 ความตรงกันและไม่ตรงกันของคำค้นกับหัวเรื่องและชนิดของคำค้นที่ไม่ตรงกับหัวเรื่องของห้องสมุด ปรากฏดังตาราง 7

ตาราง 7 ความตรงกันและไม่ตรงกันของคำค้นกับหัวเรื่องและชนิดของคำค้นที่ไม่ตรงกับหัวเรื่อง
ของห้องสมุด

ความตรงกัน/ไม่ตรงกันและ ชนิดของคำค้นที่ไม่ตรงกับหัวเรื่อง	ความถี่		รวม	ร้อยละ
	ปริญญาตรี	บัณฑิตศึกษา		
1. ความตรงกันและไม่ตรงกัน				
1.1 ตรงกับคำที่ห้องสมุดใช้เป็นหัวเรื่อง	483	140	623	13.56
1.2 ไม่ตรงกับคำที่ห้องสมุดใช้เป็น หัวเรื่อง	2,997	976	3,973	86.44
รวม	3,480	1,116	4,596	100.00
2. ชนิดของคำค้นที่ไม่ตรงกับหัวเรื่อง				
2.1 คำที่มีความหมายแคบกว่า	27	8	35	0.88
2.2 คำที่มีความหมายกว้างกว่า	1,639	498	2,137	53.79
2.3 คำที่ไม่ใช้เป็นหัวเรื่อง	1,331	470	1,801	45.33
รวม	2,997	976	3,973	100.00

จากตาราง 7 แสดงให้เห็นว่า คำค้นที่นิสิตกำหนดขึ้นเพื่อใช้ค้นบัตรหัวเรื่อง
ส่วนใหญ่ (ร้อยละ 86.44) ไม่ตรงกับคำที่ห้องสมุดใช้เป็นหัวเรื่อง ส่วนชนิดของคำค้นที่ไม่ตรงกับ
หัวเรื่องของห้องสมุด พบว่า เป็นคำที่มีความหมายกว้างกว่าคำที่ห้องสมุดใช้เป็นหัวเรื่องมากที่สุด
(ร้อยละ 53.79) รองลงมา เป็นคำที่ห้องสมุดไม่ใช้เป็นหัวเรื่อง (ร้อยละ 45.33)

3. เปรียบเทียบความแตกต่างลักษณะของคำที่ใช้ค้นบัตรหัวเรื่องของนิสิต จำแนกตาม
ระดับการศึกษา โดยแยกเป็น 4 ประเด็น คือ ประเภทของคำที่ใช้ค้นบัตรหัวเรื่อง ชนิดของคำนาม
คำเดียวที่ใช้ค้นบัตรหัวเรื่อง ความตรงกันและ/หรือไม่ตรงกันของคำค้นกับหัวเรื่อง และชนิดของคำ
ค้นที่ไม่ตรงกับหัวเรื่องของห้องสมุด

3.1 เปรียบเทียบความแตกต่างของประเภทของคำที่ใช้ค้นบัตรหัวเรื่องของนิสิตที่มีระดับ
การศึกษาต่างกัน ปรากฏดังตาราง 8

ตาราง 8 ความแตกต่างของประเภทของคำที่ใช้ในการค้นบัตรหัวเรื่องของนิสิตที่มีระดับการศึกษาต่างกัน

ข้อความที่กำหนดให้ พิจารณาคำค้น	ระดับ การศึกษา	ประเภทของคำค้น						χ^2
		จำนวน คำเดียว	จำนวน 2 คำ	กลุ่มคำหรือวลีที่มี ใจความสมบูรณ์	กลุ่มคำหรือวลีที่กลับ เอาคำสำคัญขึ้นก่อน	ค่า อื่นๆ		
							ความถี่	
1. สามานยนาม								
1.1 ผู้แทนราษฎรในระบบ ประชาธิปไตย	ปริญญาตรี	267	10	13	-	-	3.376	
	บัณฑิตศึกษา	88	-	5	-	-		
	รวม	355	10	18				
1.2. แหล่งเสื่อมโทรมย่านสลัมคลองเตย	ปริญญาตรี	275	-	15	-	-	1.516	
	บัณฑิตศึกษา	91	-	2	-	-		
	รวม	366		17				
2. วิสามานยนาม								
2.1 การส่งกระจายเสียงของสถานีวิทยุ กระจายเสียงแห่งประเทศไทย	ปริญญาตรี	221	1	68	-	-	3.325	
	บัณฑิตศึกษา	79	-	14	-	-		
	รวม	300	1	82				
2.2 จำนวนผู้ป่วยโรคเอดส์ทั่วโลก	ปริญญาตรี	255	-	35	-	-	6.161*	
	บัณฑิตศึกษา	90	-	3	-	-		
	รวม	345		38				

ตาราง 8 (ต่อ)

ข้อความที่กำหนดให้ในลิต พิจารณาคำค้น		ประเภทของคำค้น					
		ระดับ การศึกษา	จำนวน คำเดียว	จำนวน 2 คำ ขึ้นไปมีคำเชื่อม	กลุ่มคำหรือวลีที่มี ใจความสมบูรณ์	กลุ่มคำหรือวลีที่กลับ เอาคำสำคัญขึ้นก่อน	ค่า อื่นๆ χ^2
3. อการนาม							
3.1 การตอบแทนผู้มีพระคุณ	ปริญญาตรี	156	3	69	-	62	4.532
	บัณฑิตศึกษา	58	-	23	-	12	
	รวม	214	3	92		74	
3.2 ความด้วยโอกาสทางการศึกษาของ ประชาชนในประเทศไทยพัฒนา	ปริญญาตรี	169	3	118	-	-	10.220**
	บัณฑิตศึกษา	38	-	55	-	-	
	รวม	207	3	173			
4. จำนวน 2 คำขึ้นไปมีคำเชื่อม							
4.1 ธรรมชาติกับคุณภาพชีวิตที่ดีของ ชาวพุทธ	ปริญญาตรี	220	45	25	-	-	18.860**
	บัณฑิตศึกษา	59	10	24	-	-	
	รวม	279	55	49			
4.2 มารยาทและการเข้าสมาคมในสังคม	ปริญญาตรี	223	5	62	-	-	6.635
	บัณฑิตศึกษา	59	3	31	-	-	
	รวม	282	8	93			

ตาราง 8 (ต่อ)

ข้อความที่กำหนดให้ พิจารณาคำขึ้น	ระดับ การศึกษา	ประเภทของคำขึ้น						χ ²
		จำนวน คำเดียว	จำนวน 2 คำ	กลุ่มคำหรือวลีที่มี ใจความสมบูรณ์	กลุ่มคำหรือวลีที่กลับ เอาคำสำคัญขึ้นก่อน	จำนวน คำ		
5. กลุ่มคำหรือวลีที่มีใจความสมบูรณ์								
5.1 คาวเทียมเพื่อการสื่อสารในประเทศไทย	ปริญญาตรี	264	3	23	-	-	1.223	
	บัณฑิตศึกษา	84	-	9	-	-		
	รวม	384	3	32				
5.2 ชีวภาพวิทยาทางทะเล	ปริญญาตรี	233	1	56	-	-	0.539	
	บัณฑิตศึกษา	77	-	16	-	-		
	รวม	310	1	72				
6. กลุ่มคำหรือวลีที่กลับเอาคำสำคัญขึ้นก่อน								
6.1 นโยบายการกระจายรายได้ของผู้ ชนบทของรัฐ	ปริญญาตรี	125	-	163	2	-	1.608	
	บัณฑิตศึกษา	35	-	58	-	-		
	รวม	160		221				
6.2 การอภิบาลกึ่งกุลาคำ	ปริญญาตรี	228	-	60	2	-	0.650	
	บัณฑิตศึกษา	76	-	16	1	-		
	รวม	304		76				

$$\chi^2 (0.05 ; df = 1) = 3.841)$$

$$\chi^2 (0.01 ; df = 2) = 9.210)$$

จากตาราง 8 แสดงให้เห็นว่า นิสิตที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีการใช้ประเภทของคำค้นบัตรหัวเรื่องส่วนใหญ่ไม่แตกต่างกัน ยกเว้นข้อ 2.2 ซึ่งเป็นค่านามประเภทวิสามานยนาม ข้อ 3.2 เป็นค่านามประเภทอาคารนาม และ ข้อ 4.1 เป็นค่านามประเภทค่านาม 2 คำขึ้นไปมีค่าเชื่อมที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ .01

3.2 เปรียบเทียบความแตกต่างชนิดของค่านามคำเดียวที่ใช้ค้นบัตรหัวเรื่องของนิสิตที่มีระดับการศึกษาต่างกัน ปรากฏดังตาราง 9

ตาราง 9 ความแตกต่างของชนิดของคำถามค่าเดียวที่ใช้กับบัตรหัวเรื่องของนิสิตที่มีระดับการศึกษาต่างกัน

ข้อความที่กำหนดให้วินิจฉัย พิจารณาคำค้น	ระดับ การศึกษา	ชนิดของคำถามค่าเดียวที่ใช้ค้น				χ^2
		สามานยนาม	วิสามานยนาม	อาคารนาม		
		ความถี่	ความถี่	ความถี่		
1. สามานยนาม						
1.1 ผู้แทนราษฎรในระบอบประชาธิปไตย	ปริญญาตรี	255	-	12	-	
	บัณฑิตศึกษา	85	-	3		
	รวม	340		15		
1.2 แหล่งเสื่อมโทรมย่านสลัมคลองเตย	ปริญญาตรี	253	22	-	0.008	
	บัณฑิตศึกษา	84	7	-		
	รวม	337	29			
2. วิสามานยนาม						
2.1 การส่งกระจายเสียงของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย	ปริญญาตรี	181	40	-	0.719	
	บัณฑิตศึกษา	68	11	-		
	รวม	249	51			
2.2 จำนวนผู้ป่วยโรคเอดส์ทั่วโลก	ปริญญาตรี	9	246	-	-	
	บัณฑิตศึกษา	4	86	-		
	รวม	13	332			

ตาราง 9 (ต่อ)

ข้อความที่กำหนดให้ พิจารณาคำค้น	ระดับ การศึกษา	ชนิดของคำถามคำตอบที่ใช้			χ^2
		สามานยนาม	วิสามานยนาม	อากรนาม	
		ความถี่	ความถี่	ความถี่	
3. อากรนาม					
3.1 การตอบแทนผู้ปกครอง	ปริญญาตรี	45	7	104	5.381
	บัณฑิตศึกษา	9	1	48	
	รวม	54	8	152	
3.2 ความด้วยโอกาสทางการศึกษาของประชาชนในประเทศด้อยพัฒนา	ปริญญาตรี	169	-	-	-
	บัณฑิตศึกษา	38	-	-	
	รวม	207			
4. คำถาม 2 คำขึ้นไปมีคำเชื่อม					
4.1 ธรรมชาติกับคุณภาพชีวิตที่ดีของชาวพุทธ	ปริญญาตรี	174	46	-	1.037
	บัณฑิตศึกษา	43	16	-	
	รวม	217	62		
4.2 มารยาทและการเข้าสมาคมในสังคม	ปริญญาตรี	216	7	-	1.649
	บัณฑิตศึกษา	55	4	-	
	รวม	271	11		

ตาราง 9 (ต่อ)

ข้อความที่กำหนดให้ พิจารณา	ระดับ การศึกษา	ชนิดของคำถามคำตอบที่ใช้			χ^2
		สามัญนาม	วิสามานยนาม	อากรนาม	
		ความถี่	ความถี่	ความถี่	
5. กลุ่มคำหรือวลีที่มีความสมบูรณ์					
5.1 คำเชื่อมเพื่อการสื่อสารในประเทศไทย	ปริญญาตรี	260	4	-	-
	บัณฑิตศึกษา	82	2	-	-
	รวม	342	6		
5.2 ชื่อภาววิทยาทางทะเล	ปริญญาตรี	233	-	-	-
	บัณฑิตศึกษา	77	-	-	-
	รวม	310			
6. กลุ่มคำหรือวลีที่กลับเอาคำสำคัญขึ้นก่อน					
6.1 นโยบายการกระจายรายได้แก่กลุ่มชนบท ของรัฐ	ปริญญาตรี	118	7	-	-
	บัณฑิตศึกษา	34	1	-	-
	รวม	152	8		
6.2 การอธิบายถึงคุณค่า	ปริญญาตรี	98	126	4	1.414
	บัณฑิตศึกษา	32	44	-	-
	รวม	130	170	4	

จากตาราง 9 แสดงให้เห็นว่า นิสิตที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีการใช้ชนิดของ
คำนามคำเดียวกันบัตรหัวเรื่องไม่แตกต่างกัน

3.3 เปรียบเทียบความแตกต่างของความตรงกันและไม่ตรงกันของคำค้นกับหัวเรื่อง
ของนิสิตที่มีระดับการศึกษาต่างกัน ปรากฏดังตาราง 10

ตาราง 10 ความแตกต่างของความตรงกันและไม่ตรงกันของคำค้นกับหัวเรื่องของนิสิตที่มีระดับการศึกษาต่างกัน

ข้อความที่กำหนดให้ พิจารณา	ระดับ การศึกษา	ความตรงกันและไม่ตรงกันของคำค้นกับหัวเรื่อง		
		ตรงกับคำที่ห้องสมุดใช้เป็นหัวเรื่อง		χ^2
		ความถี่	ความถี่	
1. สามานยนาม				
1.1 ผู้แทนราษฎรในระบอบประชาธิปไตย	ปริญญาตรี	22	268	0.000
	บัณฑิตศึกษา	7	86	
	รวม	29	354	
1.2 แหล่งเสื่อมโทรมย่านสลัมคลองเตย	ปริญญาตรี	30	260	0.239
	บัณฑิตศึกษา	8	85	
	รวม	38	345	
2. วิสามานยนาม				
2.1 การส่งกระจายเสียงของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย	ปริญญาตรี	34	256	0.065
	บัณฑิตศึกษา	10	83	
	รวม	44	339	
2.2 จำนวนผู้ป่วยโรคเอดส์ทั่วโลก	ปริญญาตรี	190	100	0.549
	บัณฑิตศึกษา	57	36	
	รวม	247	136	

ข้อความที่กำหนดให้ พิจารณาตัดสิน		ความตรงกันและไม่ตรงกันของคำค้นกับหัวเรื่อง		
		ระดับ การศึกษา	ตรงกับคำที่ห้องสมุดใช้เป็นหัวเรื่อง "ไม่ตรงกับคำที่ห้องสมุดใช้เป็นหัวเรื่อง"	
			หัวเรื่อง	χ^2
3. อการนาม			ความถี่	ความถี่
3.1 การตอบแทนผู้มีพระคุณ		ปริญญาตรี	31	259
		บัณฑิตศึกษา	14	79
		รวม	45	338
3.2 ความโดยโอกาสทางการศึกษาของประชาชนในประเทศด้อยพัฒนา		ปริญญาตรี	165	125
		บัณฑิตศึกษา	36	57
		รวม	201	182
4. คำนาม 2 คำขึ้นไปมีคำเชื่อม				
4.1 ธรรมชาติกับคุณภาพชีวิตที่ดีของชาวพุทธ		ปริญญาตรี	4	286
		บัณฑิตศึกษา	2	91
		รวม	6	377
4.2 มารยาทและการเข้าสมาคมในสังคม		ปริญญาตรี	1	289
		บัณฑิตศึกษา	3	90
		รวม	4	379

ข้อความที่กำหนดให้ พิจารณาคำค้น	ระดับ การศึกษา	ความตรงกันและไม่ตรงกันของคำค้นกับหัวเรื่อง		
		ตรงกับคำที่ห้องสมุดใช้เป็นหัวเรื่อง		χ^2
		หัวเรื่อง	ความถี่	
5. กลุ่มคำหรือวลีที่มีความสมบูรณ์				
5.1 คำเติมเพื่อการสื่อสารในประเทศไทย	ปริญญาตรี	1	289	0.321
	บัณฑิตศึกษา	-	93	
	รวม	1	382	
5.2 ชื่อภาพวิทยาทงทะเล	ปริญญาตรี	2	288	3.515
	บัณฑิตศึกษา	3	90	
	รวม	5	378	
6. กลุ่มคำหรือวลีที่กลับเอาคำสำคัญขึ้นก่อน				
6.1 นโยบายการกระจายรายได้แก่ชุมชนบทของรัฐ	ปริญญาตรี	1	289	0.321
	บัณฑิตศึกษา	-	93	
	รวม	1	382	
6.2 การอภิบาลกุ้งกุลาดำ	ปริญญาตรี	2	288	-
	บัณฑิตศึกษา	-	93	
	รวม	2	381	

$\chi^2 (0.05 ; df = 1 = 3.841)$

$\chi^2 (0.01 ; df = 1 = 6.635)$

จากตาราง 10 แสดงให้เห็นว่า นิสิตที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีการใช้คำคันที่ตรงกับคำที่ห้องสมุดใช้เป็นหัวเรื่องและไม่ตรงกับคำที่ห้องสมุดใช้เป็นหัวเรื่องส่วนใหญ่ไม่แตกต่างกัน ยกเว้นข้อ 3.2 ซึ่งเป็นคำนามประเภทอาการนาม และข้อ 4.2 เป็นคำนามประเภทคำนาม 2 คำขึ้นไปมีคำเชื่อม ที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ .05

3.4 เปรียบเทียบความแตกต่างของชนิดของคำคันที่ไม่ตรงกับหัวเรื่องของห้องสมุดของนิสิตที่มีระดับการศึกษาต่างกัน ปรากฏดังตาราง 11

ตาราง 11 ความแตกต่างของชนิดของคำค้นที่ไม่ตรงกับหัวเรื่องของห้องสมุดของนิสิตที่มีระดับการศึกษาต่างกัน

ข้อความที่กำหนดให้ พิจารณาคำค้น	ระดับ การศึกษา	ชนิดของคำค้นที่ไม่ตรงกับหัวเรื่อง				χ^2
		คำที่มีความหมาย		คำที่ไม่ใช่เป็น		
		แคบกว่า	กว้างกว่า	ความถี่	ความถี่	
1. सामान्यनाम						
1.1 ผู้แทนราษฎรในระบอบประชาธิปไตย	ปริญญาตรี	-	132	136	2.932	
	บัณฑิตศึกษา	-	34	52		
	รวม		166	188		
1.2 แหล่งเสื่อมโทรมย่านสลัมคลองเตย	ปริญญาตรี	-	36	224	7.233	
	บัณฑิตศึกษา	-	3	82		
	รวม		39	306		
2. বিশেষ্য						
2.1 การส่งกระจายเสียงของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย	ปริญญาตรี	-	251	5	5.266	
	บัณฑิตศึกษา	-	78	5		
	รวม		329	10		
2.2 จำนวนผู้ป่วยโรคอดส์ทั่วโลก	ปริญญาตรี	-	16	84	2.026	
	บัณฑิตศึกษา	-	5	31		
	รวม		21	115		

ข้อความที่กำหนดให้ตัดสิน พิจารณาคำค้น		ชนิดของคำค้นที่ไม่ตรงกับหัวเรื่อง			
		ระดับ การศึกษา	คำที่มีความหมาย		χ^2
			แต่บอกว่า	กว้างกว่า	หัวเรื่อง
			ความถี่	ความถี่	ความถี่
3. อการนาม					
3.1 การตอบแทนผู้มีพระคุณ	ปริญญาตรี	1	58	200	4.836
	บัณฑิตศึกษา	-	12	67	
	รวม	1	70	267	
3.2 ความด้อยโอกาสทางการศึกษาของ ประชาชนในประเทศด้อยพัฒนา	ปริญญาตรี	6	75	44	22.195**
	บัณฑิตศึกษา	5	27	25	
	รวม	11	102	69	
4. คำนาม 2 คำขึ้นไปมีคำเชื่อม					
4.1 ธรรมชาติกับคุณภาพชีวิตที่ดีของ ชาวพุทธ	ปริญญาตรี	-	236	50	15.920**
	บัณฑิตศึกษา	-	81	10	
	รวม		317	60	
4.2 มารยาทและการเข้าสมาคมในสังคม	ปริญญาตรี	11	26	252	8.060*
	บัณฑิตศึกษา	1	6	83	
	รวม	12	32	335	

ข้อความที่กำหนดให้ พิจารณาคำค้น	ระดับ การศึกษา	ชนิดของคำค้นที่ไม่ตรงกับหัวเรื่อง				χ^2
		คำที่มีความหมาย แคบกว่า	คำที่มีความหมาย กว้างกว่า	คำที่ไม่ใช่เป็น หัวเรื่อง		
		ความถี่	ความถี่	ความถี่		
5. กลุ่มคำหรือวลีที่มีความสมบูรณ์						
5.1 ดาวเทียมเพื่อการสื่อสารใน ประเทศไทย	ปริญญาตรี	2	269	18	2.676	
	บัณฑิตศึกษา	-	90	3		
	รวม	2	359	21		
5.2 จีวภาพวิทยาทางทะเล	ปริญญาตรี	7	241	40	8.664*	
	บัณฑิตศึกษา	2	78	10		
	รวม	9	311	50		
6. กลุ่มคำหรือวลีที่กลับเอาคำสำคัญขึ้นก่อน						
6.1 นโยบายการกระจายรายได้แก่ผู้ ชนบทของรัฐ	ปริญญาตรี	-	164	125	1.865	
	บัณฑิตศึกษา	-	46	47		
	รวม		210	172		
6.2 การอภิบาลกุ้งกุลาดำ	ปริญญาตรี	-	135	153	6.973	
	บัณฑิตศึกษา	-	38	55		
	รวม		173	208		

$$\chi^2(0.05; df = 1) = 5.991$$

$$\chi^2(0.01; df = 1) = 6.635$$

$$\chi^2(0.01; df = 2) = 9.210$$

จากตาราง 11 แสดงให้เห็นว่า นิสิตที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีการใช้ชนิดของคำค้นที่ไม่ตรงกับหัวเรื่องของห้องสมุดส่วนใหญ่ไม่แตกต่างกัน ยกเว้น ข้อ 3.2 ซึ่งเป็นคำนามประเภทอาการนาม ข้อ 4.1 เป็นคำนามประเภทคำนาม 2 คำขึ้นไปมีคำเชื่อม ที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ข้อ 4.2 เป็นคำนามประเภทคำนาม 2 คำขึ้นไปมีคำเชื่อม และข้อ 5.2 เป็นกลุ่มคำหรือวลีที่มีใจความสมบูรณ์ ที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. เปรียบเทียบความแตกต่างลักษณะของคำที่ใช้ค้นบัตรหัวเรื่องของนิสิตระดับปริญญาตรี จำแนกตามสาขาวิชา โดยแยกเป็น 4 ประเด็น คือ ประเภทของคำที่ใช้ค้นบัตรหัวเรื่อง ชนิดของคำนามคำเดียวที่ใช้ค้นบัตรหัวเรื่อง ความตรงกันและ/หรือไม่ตรงกันของคำค้นกับหัวเรื่อง และชนิดของคำค้นที่ไม่ตรงกับหัวเรื่องของห้องสมุด

4.1 เปรียบเทียบความแตกต่างของประเภทของคำค้นบัตรหัวเรื่องของนิสิตระดับปริญญาตรีที่ศึกษาในสาขาวิชาต่างกัน ปรากฏดังตาราง 12

ตาราง 12 ความแตกต่างของประเภทของคำค้นบัตรหัวเรื่องของนิสิตระดับปริญญาตรีที่ศึกษาในสาขาวิชาต่างกัน

ข้อความที่กำหนดให้ พิจารณาคำค้น	สาขาวิชา	ประเภทของคำค้น						χ ²
		คำนาม คำเดียว	คำนาม 2 คำ ขึ้นไปคำเชื่อม	กลุ่มคำหรือวลีที่มี ใจความสมบูรณ์	กลุ่มคำหรือวลีที่กลับ เอาคำสำคัญขึ้นก่อน	คำอื่นๆ	ความถี่	
1. สามานยนาม								
1.1 ผู้แทนราษฎรในระบอบประชาธิปไตย	สังคมฯ มนุษยฯ ศึกษาฯ วิทยาฯ และเทคโนโลยีฯ	143	4	7	-	-	-	0.714
	รวม	267	10	13				
1.2 แหล่งเสื่อมโทรมย่านสลัมคลองเตย	สังคมฯ มนุษยฯ ศึกษาฯ วิทยาฯ และเทคโนโลยีฯ	142	-	12	-	-	-	4.595*
	รวม	275		15				
2. วิสามานยนาม								
2.1 การส่งกระจายเสียงของสถานีวิทยุ กระจายเสียงแห่งประเทศไทย	สังคมฯ มนุษยฯ ศึกษาฯ วิทยาฯ และเทคโนโลยีฯ	121	1	32	-	-	-	2.121
	รวม	221	1	68				
2.2 จำนวนผู้ป่วยโรคเอดส์ทั่วโลก	สังคมฯ มนุษยฯ ศึกษาฯ วิทยาฯ และเทคโนโลยีฯ	136	-	18	-	-	-	0.044
	รวม	255		35				

ตาราง 12 (ต่อ)

ข้อความที่กำหนดให้ พิจารณาคำค้น	สาขาวิชา	ประเภทของคำค้น						χ^2
		คำ คำนาม	คำ คำนาม 2 คำ ขึ้นไปมีคำเชื่อม	กลุ่มคำหรือวลีที่มี ใจความสมบูรณ์	กลุ่มคำหรือวลีที่กลับ เอาคำสำคัญขึ้นก่อน	คำ คำนาม	คำ คำนาม	
3. อการนาม								
3.1 การตอบแทนผู้มีพระคุณ	สังคมฯ มนุษยฯ ศึกษาฯ วิทยาฯ และเทคโนโลยีฯ	86	1	31	-	36	3.192	
	รวม	156	3	69	-	26		
3.2 ความด้วยโอกาสทางการศึกษาของ ประชาชนในประเทศด้อยพัฒนา	สังคมฯ มนุษยฯ ศึกษาฯ วิทยาฯ และเทคโนโลยีฯ	91	2	61	-	-	0.353	
	รวม	169	3	118	-	-		
4. คำนาม 2 คำขึ้นไปมีคำเชื่อม								
4.1 ธรรมชาติกับคุณภาพชีวิตที่ดีของ ชาวพุทธ	สังคมฯ มนุษยฯ ศึกษาฯ วิทยาฯ และเทคโนโลยีฯ	124	21	9	-	-	0.353	
	รวม	220	45	25	-	-		
4.2 มารยาทและการเข้าสมาคมในสังคม	สังคมฯ มนุษยฯ ศึกษาฯ วิทยาฯ และเทคโนโลยีฯ	116	3	35	-	-	0.480	
	รวม	223	5	62	-	-		

ตาราง 12 (ต่อ)

ข้อความที่กำหนดให้วิเคราะห์ พิจารณาคำค้น	สาขาวิชา	ประเภทของคำค้น						χ ²
		คำนาม คำเดียว	คำนาม 2 คำ	กลุ่มคำหรือวลีที่มี ขึ้นไปมีคำเชื่อม	กลุ่มคำหรือวลีที่กลับ ใจความสมบูรณ์	คำอื่นๆ เอาคำสำคัญขึ้นก่อน		
ความถี่	ความถี่	ความถี่	ความถี่	ความถี่	ความถี่			
5. กลุ่มคำหรือวลีที่มีความสัมพันธ์ 5.1 ความสัมพันธ์เพื่อการสื่อสารใน ประเทศไทย	สังคมฯ มนุษย์ฯ ศึกษาฯ	141	1	12	-	-	0.488	
	วิทยาฯ และเทคโนโลยีฯ	123	2	11	-	-		
	รวม	264	3	23				
	สังคมฯ มนุษย์ฯ ศึกษาฯ	125	1	28	-	-	1.127	
	วิทยาฯ และเทคโนโลยีฯ	108	-	28	-	-		
	รวม	223	1	56				
	6. กลุ่มคำหรือวลีที่กลับเอาคำสำคัญขึ้นก่อน 6.1 นโยบายการกระจายรายได้ สู่ชนบทของรัฐ	สังคมฯ มนุษย์ฯ ศึกษาฯ	71	-	82	1	-	1.205
		วิทยาฯ และเทคโนโลยีฯ	54	-	81	1	-	
		รวม	125		163			
		สังคมฯ มนุษย์ฯ ศึกษาฯ	120	-	33	1	-	0.114
วิทยาฯ และเทคโนโลยีฯ		108	-	27	1	-		
รวม		228		60				

$\chi^2 (0.05) ; df = 1) = 3.841$

จากตาราง 12 แสดงให้เห็นว่า นิสิตรดับปริญญาตรีที่ศึกษาในสาขาวิชาต่างกัน มีการใช้ประเภทของคำค้นบัตรหัวเรื่องส่วนใหญ่ไม่แตกต่างกัน ยกเว้นข้อ 1.2 ซึ่งเป็นคำนาม ประเภท सामान्यนาม ที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4.2 เปรียบเทียบความแตกต่างของชนิดของคำนามคำเดียวที่ใช้ค้นบัตรหัวเรื่องของ นิสิตรดับปริญญาตรีที่ศึกษาในสาขาวิชาต่างกัน ปรากฏดังตาราง 13

ตาราง 13 ความแตกต่างของชนิดของคำถามคำเดียวที่ใช้ค้นบัตรหัวเรื่องของนิตยสารที่ศึกษาในสาขาวิชาต่างกัน

ข้อความที่กำหนดให้ชนิดพิจารณา	สาขาวิชา	ชนิดของคำถามคำเดียวที่ใช้ค้น				χ^2
		คำถามนาม		คำถามนาม		
		ความถี่	ความถี่	ความถี่	ความถี่	
1. คำถามนาม						
1.1 ผู้แทนราษฎรในระบอบประชาธิปไตย	สังคมฯ มนุษยฯ ศึกษาฯ	135	-	8	0.868	
	วิทยาฯ และเทคโนโลยีฯ	120	-	4		
	รวม	255		12		
1.2 แหล่งเสื่อมโทรมย่านสลัมคลองเตย	สังคมฯ มนุษยฯ ศึกษาฯ	129	13	-	0.532	
	วิทยาฯ และเทคโนโลยีฯ	124	9	-		
	รวม	253	22			
2. วิสามานยนาม						
2.1 การส่งกระจายเสียงของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย	สังคมฯ มนุษยฯ ศึกษาฯ	104	17	-	2.958	
	วิทยาฯ และเทคโนโลยีฯ	77	23	-		
	รวม	181	40			
2.2 จำนวนผู้ป่วยโรคเอดส์ทั่วโลก	สังคมฯ มนุษยฯ ศึกษาฯ	6	130	-	0.666	
	วิทยาฯ และเทคโนโลยีฯ	3	116	-		
	รวม	9	246			

ตาราง 13 (ต่อ)

	ข้อความที่กำหนดให้สถิติ พิจารณาคำค้น	สาขาวิชา	ชนิดของคำถามคำตอบเดียวที่ใช้กัน				χ^2
			सामान्यनाम		विशमानयनाम		
			ความถี่	ความถี่	ความถี่	ความถี่	
3. อการนาม							
3.1	การตอบแทนผู้มีพระคุณ	สังคมฯ มนุษยฯ ศึกษาฯ วิทย์ฯ และเทคโนโลยีฯ	27	4	55	49	0.654
		รวม	45	7	104		
3.2 ความด้อยโอกาสทางการศึกษาของ ประชาชนในประเทศไทยด้อยพัฒนา							
		สังคมฯ มนุษยฯ ศึกษาฯ วิทย์ฯ และเทคโนโลยีฯ	91	-	-	-	-
		รวม	169		12		
4. คำนาม 2 คำขึ้นไปมีคำเชื่อม							
4.1	ธรรมเนียมกับคุณภาพชีวิตที่ดีของชาวพุทธ	สังคมฯ มนุษยฯ ศึกษาฯ วิทย์ฯ และเทคโนโลยีฯ	94	30	-	-	1.853
		รวม	174	46			
4.2 มารยาทและการเข้าสมาคมในสังคม							
		สังคมฯ มนุษยฯ ศึกษาฯ วิทย์ฯ และเทคโนโลยีฯ	112	4	-	-	0.076
		รวม	216	7			

ตาราง 13 (ต่อ)

ข้อความที่กำหนดให้ พิจารณาข้อ	สาขาวิชา	ชนิดของคำถามคำตอบเดียวที่ใช้				χ^2
		सामान्यनाम	वि सामान्यनाम	ओकारनाम		
		ความถี่	ความถี่	ความถี่		
5. กลุ่มคำหรือวลีที่มีความสมบูรณ์						
5.1 คำเชื่อมเพื่อการสื่อสารในประเทศไทย	สังคมฯ มนุษย์ฯ ศึกษาฯ	138	3	-	-	0.760
	วิทยาฯ และเทคโนโลยีฯ	122	1	-	-	
	รวม	260	4			
5.2 จีวภาพวิทยาทางทะเล	สังคมฯ มนุษย์ฯ ศึกษาฯ	125	-	-	-	-
	วิทยาฯ และเทคโนโลยีฯ	108	-	-	-	
	รวม	233				
6. กลุ่มคำหรือวลีที่กลับเอาคำสำคัญขึ้นก่อน						
6.1 นโยบายการกระจายรายได้ของผู้คนของรัฐ	สังคมฯ มนุษย์ฯ ศึกษาฯ	68	3	-	-	0.587
	วิทยาฯ และเทคโนโลยีฯ	50	4	-	-	
	รวม	118	7			
6.2 การอธิบายถึงคุณค่า	สังคมฯ มนุษย์ฯ ศึกษาฯ	59	61	-	-	7.598*
	วิทยาฯ และเทคโนโลยีฯ	39	65	4	4	
	รวม	98	126	4	4	
$\chi^2 (0.05 ; df = 1) = 5.991$						

จากตาราง 13 แสดงให้เห็นว่า นิติระดับปริญญาตรีที่ศึกษาในสาขาวิชาต่างกัน มีการใช้ชนิดของคำนามคำเดียวส่วนใหญ่ไม่แตกต่างกัน ยกเว้น ข้อ 6.2 ซึ่งเป็นกลุ่มคำหรือวลีที่ กลับเอาคำสำคัญขึ้นก่อน ที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4.3 เปรียบเทียบความแตกต่างของความตรงกันและไม่ตรงกันของคำค้นกับหัวเรื่อง ของนิติระดับปริญญาตรีที่ศึกษาในสาขาวิชาต่างกัน ปรากฏดังตาราง 14

ตาราง 14 ความแตกต่างของความตรงกันและไม่ตรงกันของคำค้นกับหัวเรื่องของนิสิตระดับปริญญาตรีที่ศึกษาในสาขาวิชาต่างกัน

ข้อความที่กำหนดให้ พิจารณาคำค้น	สาขาวิชา	ความตรงกันและไม่ตรงกันของคำค้นกับหัวเรื่อง			χ^2
		ตรงกับคำที่ห้องสมุดใช้		ไม่ตรงกับคำที่ห้องสมุดใช้ เป็นหัวเรื่อง	
		เป็นหัวเรื่อง	ความถี่		
1. สาขานาม					
1.1 ผู้แทนราษฎรในระบบประชาธิปไตย	สังคมฯ มนุษยฯ ศึกษาฯ	10	144		0.559
	วิทยาฯ และเทคโนโลยีฯ	12	124		
	รวม	22	268		
1.2 แหล่งเสื่อมโทรมย่านสลัมคลองเตย	สังคมฯ มนุษยฯ ศึกษาฯ	14	140		0.556
	วิทยาฯ และเทคโนโลยีฯ	16	120		
	รวม	30	260		
2. วิสาขามน					
2.1 การส่งกระจายเสียงของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย	สังคมฯ มนุษยฯ ศึกษาฯ	14	140		2.200
	วิทยาฯ และเทคโนโลยีฯ	20	116		
	รวม	34	256		
2.2 จำนวนผู้ป่วยโรคเอดส์ทั่วโลก	สังคมฯ มนุษยฯ ศึกษาฯ	101	53		-
	วิทยาฯ และเทคโนโลยีฯ	89	47		
	รวม	190	100		

ตาราง 14 (ต่อ)

ข้อความที่กำหนดให้ พิจารณาคำค้น	สาขาวิชา	ความตรงกันและไม่ตรงกันของคำค้นกับหัวเรื่อง		
		ตรงกับคำที่ห้องสมุดใช้		ไม่ตรงกับคำที่ห้องสมุดใช้
		เป็นหัวเรื่อง	เป็นหัวเรื่อง	
		ความถี่	ความถี่	χ^2
3. อาราม				
3.1 การตอบแทนผู้มีพระคุณ	สังคมฯ มนุษยฯ ศึกษาฯ	13	141	1.738
	วิทยาฯ และเทคโนโลยีฯ	18	118	
	รวม	31	259	
3.2 ความด้วยโอกาสทางการศึกษาของประชาชนในประเทศด้อยพัฒนา	สังคมฯ มนุษยฯ ศึกษาฯ	87	67	0.021
	วิทยาฯ และเทคโนโลยีฯ	78	58	
	รวม	165	125	
4. คำถาม 2 คำขึ้นไปมีคำเชื่อม				
4.1 ธรรมชาติกับคุณภาพชีวิตที่ดีของชาวพุทธ	สังคมฯ มนุษยฯ ศึกษาฯ	2	152	0.015
	วิทยาฯ และเทคโนโลยีฯ	2	134	
	รวม	4	286	
4.2 มารยาทและการเข้าสมาคมในสังคม	สังคมฯ มนุษยฯ ศึกษาฯ	1	153	0.886
	วิทยาฯ และเทคโนโลยีฯ	-	136	
	รวม	1	289	

ตาราง 14 (ต่อ)

ข้อความที่กำหนดให้ พิจารณาคำค้น	สาขาวิชา	ความตรงกันและไม่ตรงกันของคำค้นกับหัวเรื่อง		
		ตรงกับคำที่ห้องสมุดใช้		χ^2
		เป็นหัวเรื่อง	เป็นหัวเรื่อง	
		ความถี่	ความถี่	
5. กลุ่มคำหรือวลีที่มีความสมบูรณ์				
5.1 ดาวเทียมเพื่อการสื่อสารในประเทศไทย	สังคมฯ มนุษย์ฯ ศึกษาฯ วิทยาฯ และเทคโนโลยีฯ	- 1	154 135	1.136
	รวม	1	289	
5.2 จีวภาพวิทยาทางทะเล	สังคมฯ มนุษย์ฯ ศึกษาฯ วิทยาฯ และเทคโนโลยีฯ	2 -	152 136	1.778
	รวม	2	288	
6. กลุ่มคำหรือวลีที่กลัبعำคำสำคัญขึ้นก่อน				
6.1 นโยบายการกระจายรายได้แก่ผู้ชนบท ของรัฐ	สังคมฯ มนุษย์ฯ ศึกษาฯ วิทยาฯ และเทคโนโลยีฯ	- 1	154 135	1.136
	รวม	1	289	
6.2 การอภิบาลกุ้งกุลาดำ	สังคมฯ มนุษย์ฯ ศึกษาฯ วิทยาฯ และเทคโนโลยีฯ	1 1	153 135	0.007
	รวม	2	288	

จากตาราง 14 แสดงให้เห็นว่า นิติระดับปริญญาตรีที่ศึกษาในสาขาวิชาต่างกัน มีการใช้คำค้นที่ตรงกับคำที่ห้องสมุดใช้เป็นหัวเรื่องและไม่ตรงกับคำที่ห้องสมุดใช้เป็นหัวเรื่องไม่แตกต่างกัน

4.4 เปรียบเทียบความแตกต่างของชนิดของคำค้นที่ไม่ตรงกับหัวเรื่องของห้องสมุดของนิติระดับปริญญาตรีที่ศึกษาในสาขาวิชาต่างกัน ปรากฏดังตาราง 15

ตาราง 15 ความแตกต่างของชนิดของคำค้นที่ไม่ตรงกับหัวเรื่องของห้องสมุดของนิติระดับปริญญาตรีที่ศึกษาในสาขาวิชาต่างกัน

ข้อความที่กำหนดให้ พิจารณาคำค้น	สาขาวิชา	ชนิดของคำค้นที่ไม่ตรงกับหัวเรื่อง				χ^2
		คำที่มีความหมาย		คำที่ไม่ใช่		
		แคบกว่า	กว้างกว่า	หัวเรื่อง		
		ความถี่	ความถี่	ความถี่		
1. सामान्यम्						
1.1 ผู้แทนราษฎรในระบอบประชาธิปไตย	สังคมฯ มนุษยฯ ศึกษาฯ	-	72	72	0.645	
	วิทยาฯ และเทคโนโลยีฯ	-	60	64		
	รวม		132	136		
1.2 แหล่งเสื่อมโทรมย่านสลัมคลองเตย	สังคมฯ มนุษยฯ ศึกษาฯ	-	20	118	3.554	
	วิทยาฯ และเทคโนโลยีฯ	-	17	106		
	รวม		37	224		
2. विशामान्यम्						
2.1 การส่งกระจายเสียงของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย	สังคมฯ มนุษยฯ ศึกษาฯ	-	135	5	8.742**	
	วิทยาฯ และเทคโนโลยีฯ	-	116	-		
	รวม		251	5		
2.2 จำนวนผู้ป่วยโรคเอดส์ทั่วโลก	สังคมฯ มนุษยฯ ศึกษาฯ	-	9	44	0.332	
	วิทยาฯ และเทคโนโลยีฯ	-	7	40		
	รวม		16	84		

ตาราง 15 (ต่อ)

ข้อความที่กำหนดให้ พิจารณาคำค้น	สาขาวิชา	ชนิดของคำค้นที่ไม่ตรงกับหัวเรื่อง				χ^2
		คำที่มีความหมาย		คำที่ไม่ใช่เป็นหัวเรื่อง		
		แคบกว่า	กว้างกว่า	ความถี่	ความถี่	
3. อาการนาม						
3.1 การตอบแทนผู้มีพระคุณ	สังคมฯ มนุษยฯ ศึกษาฯ วิทยาฯ และเทคโนโลยีฯ	1	32	108	10.658**	
	รวม	1	58	200		
3.2 ความด้วยโอกาสทางการศึกษาของประชาชนในประเทศด้อยพัฒนา	สังคมฯ มนุษยฯ ศึกษาฯ วิทยาฯ และเทคโนโลยีฯ	4	37	26		
	รวม	2	38	16		
	รวม	6	75	44		
4. คำนาม 2 คำขึ้นไปมีคำเชื่อม						
4.1 ธรรมชาติกับคุณภาพชีวิตที่ดีของชาวพุทธ	สังคมฯ มนุษยฯ ศึกษาฯ วิทยาฯ และเทคโนโลยีฯ	-	129	23	1.822	
	รวม	-	107	27		
	รวม		236	50		
4.2 มารยาทและการเข้าสมาคมในสังคม	สังคมฯ มนุษยฯ ศึกษาฯ วิทยาฯ และเทคโนโลยีฯ	5	12	136	1.763	
	รวม	6	14	116		
	รวม	11	26	252		

ตาราง 15 (ต่อ)

ข้อความที่กำหนดให้สถิติ พิจารณาคำค้น	สาขาวิชา	ชนิดของคำค้นที่ไม่ตรงกับหัวเรื่อง				χ^2
		คำที่มีความหมาย		คำที่ไม่ใช่เป็น		
		แคบกว่า	กว้างกว่า	หัวเรื่อง	ความถี่	
		ความถี่	ความถี่			
5. กลุ่มคำหรือวลีที่มีความสมบูรณ์						
5.1 ดาวเทียมเพื่อการสื่อสารในประเทศไทย	สังคมฯ มนุษยฯ ศึกษาฯ วิทยาฯ และเทคโนโลยีฯ	2 -	143 126	9 9		3.418
	รวม	2	269	18		
5.2 จีวภาพวิทยาทางทะเล	สังคมฯ มนุษยฯ ศึกษาฯ วิทยาฯ และเทคโนโลยีฯ	3 4	124 117	25 15		3.800
	รวม	7	241	40		
6. กลุ่มคำหรือวลีที่กลับเอาคำสำคัญขึ้นก่อน						
6.1 นโยบายการกระจายรายได้แก่ผู้ชนบทของรัฐ	สังคมฯ มนุษยฯ ศึกษาฯ วิทยาฯ และเทคโนโลยีฯ	- -	87 77	67 58		1.237
	รวม		164	125		
6.2 การอภิบาลลัทธิขงจื้อ	สังคมฯ มนุษยฯ ศึกษาฯ วิทยาฯ และเทคโนโลยีฯ	- -	81 54	72 81		8.203**
	รวม		135	153		

$$\chi^2 (0.01 ; df = 1) = 6.635$$

$$\chi^2 (0.01 ; df = 2) = 9.210$$

จากตาราง 15 แสดงให้เห็นว่า นิติระดับปริญญาตรีที่ศึกษาในสาขาวิชาต่างกัน มีการใช้คำค้นที่ไม่ตรงกับหัวเรื่องของห้องสมุดส่วนใหญ่ไม่แตกต่างกัน ยกเว้น ข้อ 2.1 ซึ่งเป็น คำนามประเพณีวิสามานยนาม ข้อ 3.1 เป็นคำนามประเภทอาการนามและข้อ 6.2 เป็นกลุ่มคำหรือวลีที่กลับเอาคำสำคัญขึ้นก่อน ที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

5. เปรียบเทียบความแตกต่างลักษณะของคำที่ใช้ค้นบัตรหัวเรื่องของนิสิต จำแนกตาม ประสิทธิภาพการใช้บัตรหัวเรื่อง โดยแยกเป็น 4 ประเด็น คือ ประเภทของคำที่ใช้ค้นบัตรหัวเรื่อง ชนิดของคำนามคำเดียวที่ใช้ค้นบัตรหัวเรื่อง ความตรงกันและ/หรือไม่ตรงกันของคำค้นกับหัวเรื่อง และชนิดของคำค้นที่ไม่ตรงกับหัวเรื่องของห้องสมุด

5.1 เปรียบเทียบความแตกต่างของประเภทของคำที่ใช้ค้นบัตรหัวเรื่องของนิสิตที่มี ประสิทธิภาพการใช้บัตรหัวเรื่องต่างกัน ปรากฏดังตาราง 16

ตาราง 16 ความแตกต่างของประเภทของคำที่ใช้ค้นหาวรรณคดีที่มีประสมการณ์การใช้บัตรหัวเรื่องต่างกัน

ข้อความที่กำหนดให้/นิสิต พิจารณา/คำค้น	ประเภทของคำค้น							χ ²
	ประสบการณ์	คำนาม คำเดียว	คำนาม 2 คำ ขึ้นไป/คำเชื่อม	กลุ่มคำหรือวลีที่มี ใจความสมบูรณ์	กลุ่มคำหรือวลีที่กลับ เอาคำสำคัญขึ้นก่อน	คำอื่นๆ		
ความถี่	ความถี่	ความถี่	ความถี่	ความถี่	ความถี่	ความถี่		
1. สำนวนนาม								
1.1 ผู้แทนราษฎรในระบบ ประชาธิปไตย	มาก	159	6	12	-	-	4.083	
	น้อย	196	4	6	-	-		
	รวม	358	10	18				
1.2 แหล่งเสื่อมโทรมย่านสลัม คลองเตย	มาก	167	-	10	-	-	1.137	
	น้อย	199	-	7	-	-		
	รวม	366		17				
2. วิสามานยนาม								
2.1 การส่งกระจายเสียงของสถานี วิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย	มาก	145	-	32	-	-	3.106	
	น้อย	155	1	50	-	-		
	รวม	300	1	52				
2.2 จำนวนผู้ป่วยโรคติดต่อทั่วโลก	มาก	162	-	15	-	-	0.771	
	น้อย	183	-	23	-	-		
	รวม	345		38				

ตาราง 16 (ต่อ)

ข้อความที่กำหนดให้ห้สถิติ พิจารณา	ประเภทของคำค้น	ค่า						χ^2			
		จำนวน	จำนวน 2 คำ	กลุ่มคำหรือวลีที่มี ใจความสมบูรณ์	กลุ่มคำหรือวลีที่กลับ เอาคำสำคัญขึ้นก่อน	ค่าอื่นๆ					
							จำนวน		จำนวน	จำนวน	จำนวน
3. อาราม											
3.1 การตอบแทนผู้มีพระคุณ	มาก	110	1	33	-	33	6.556				
	น้อย	104	2	59	-	41					
	รวม	214	3	92		74					
3.2 ความดีโอกาสทางการศึกษา	มาก	97	1	79	-	-	0.255				
ของประชาชนในประเทศ	น้อย	110	2	94	-	-					
ด้วยพัฒนา											
	รวม	207	3	173							
4. จำนวน 2 คำขึ้นไปมีคำเชื่อม											
4.1 ธรรมชาติกับคุณภาพชีวิตที่ดีของ	มาก	126	31	20	-	-	2.978				
ชาวพุทธ	น้อย	153	24	29	-	-					
	รวม	279	55	49							
4.2 มารยาทและการเข้าสมาคมใน	มาก	123	4	50	-	-	2.943				
สังคม	น้อย	159	4	43	-	-					
	รวม	282	8	98							

ข้อความที่กำหนดให้ พิจารณา	ประเภทของคำค้น						χ ²				
	ประเภทการค้น	จำนวน คำเดียว	จำนวน 2 คำ ขึ้นไป	จำนวนคำหรือวลีที่มี ใจความสมบูรณ์	จำนวนคำหรือวลีที่กลับ เอาคำสำคัญขึ้นก่อน	จำนวน คำอื่นๆ					
								ความถี่	ความถี่	ความถี่	ความถี่
5. กลุ่มคำหรือวลีที่มีใจความสมบูรณ์											
5.1 คำเทียบเพื่อการสื่อสารใน ประเทศไทย	มาก	163	2	12	-	-	1.537				
	น้อย	185	1	20	-	-					
	รวม	348	3	32							
5.2 ชื่อภาพวิทยาศาสตร์	มาก	147	-	30	-	-	1.639				
	น้อย	163	1	42	-	-					
	รวม	310	1	72							
6. กลุ่มคำหรือวลีที่กลับเอาคำสำคัญ ขึ้นก่อน											
6.1 นโยบายการกระจายรายได้ ออกสู่ชนบทของรัฐ	มาก	78	-	98	1	-	0.736				
	น้อย	82	-	123	1	-					
	รวม	160		221	2						
6.2 การอภิบาลทุ่งกุลารุ่	มาก	147	-	28	2	-	3.751				
	น้อย	157	-	48	1	-					
	รวม	304		76	3						

จากตาราง 16 แสดงให้เห็นว่า นิสิตที่มีประสบการณ์การใช้บัตรหัวเรื่องต่างกัน มีการใช้ประเภทของคำค้นบัตรหัวเรื่องไม่แตกต่างกัน

5.2 เปรียบเทียบความแตกต่างของชนิดของคำนามคำเดียวที่ใช้ค้นบัตรหัวเรื่องของ นิสิตที่มีประสบการณ์การใช้บัตรหัวเรื่องต่างกัน ปรากฏดังตาราง 17

ตาราง 17 ความแตกต่างของชนิดของค่านามคำเดียวที่ใช้กับทรัพย์สินที่มีประสบการณ์การใช้ทรัพย์สินต่างกัน

ข้อความที่กำหนดให้ชนิดพิจารณา	ประเภทการพิจารณา	ชนิดของคำนามคำเดียวที่ใช้ขึ้น				χ^2
		สามัญนาม	วิสามานยนาม	อาการนาม	ความถี่	
		ความถี่	ความถี่	ความถี่		
1. สามานยนาม						
1.1 ผู้แทนราษฎรในระบอบประชาธิปไตย	มาก	148	-	11		5.160
	น้อย	192	-	4		
	รวม	340		15		
1.2 แหล่งเสื่อมโทรมย่านสลัมคลองเตย	มาก	157	10	-		1.577
	น้อย	180	19	-		
	รวม	337	29			
2. วิสามานยนาม						
2.1 การส่งกระจายเสียงของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย	มาก	115	30	-		2.707
	น้อย	134	21	-		
	รวม	249	51			
2.2 จำนวนผู้ป่วยโรคเอดส์ทั่วโลก	มาก	7	155	-		0.257
	น้อย	6	177	-		
	รวม	13	332			

ตาราง 17 (ต่อ)

ข้อความที่กำหนดให้ พิจารณาคำค้น	ประสบการณ์	ชนิดของคำถามคำตอบที่ใช้ค้น				χ ²
		สามัญชน		วิสามัญชน		
		ความถี่	ความถี่	ความถี่	ความถี่	
3. อารมณ์						
3.1 การตอบแทนผู้มีพระคุณ	มาก	24	4	82	1.446	
	น้อย	30	4	70		
	รวม	54	8	152		
3.2 ความดีโอกาสทางการศึกษาของประชาชนในประเทศด้อยพัฒนา	มาก	97	-	-	-	
	น้อย	110	-	-		
	รวม	207				
4. คำถาม 2 คำขึ้นไปมีคำเชื่อม						
4.1 ธรรมชาติกับคุณภาพชีวิตที่ดีของชาวพุทธ	มาก	94	32	-	1.339	
	น้อย	123	30	-		
	รวม	217	62			
4.2 มารยาทและการเข้าสมาคมในสังคม	มาก	117	6	-	0.555	
	น้อย	154	5	-		
	รวม	271	11			

ตาราง 17 (ต่อ)

ข้อความที่กำหนดให้สถิติ พิจารณาคำค้น	ประสบการณ์	ชนิดของคำถามค่าเดียวที่ใช้ค้น				χ ²
		สามานยนาม		วิสามานยนาม		
		ความถี่	ความถี่	ความถี่	ความถี่	
5. กลุ่มคำหรือวลีที่ให้ความสนใจสมบูรณ์						
5.1 คำเติมเพื่อการสื่อสารในประเทศไทย	มาก	162	1	-	-	
	น้อย	180	5	-	-	
	รวม	342	6			
5.2 ชื่อภาววิทยาทางทะเล	มาก	147	-	-	-	
	น้อย	163	-	-	-	
	รวม	310				
6. กลุ่มคำหรือวลีที่กลับเอาคำสำคัญขึ้นก่อน						
6.1 นโยบายการกระจายรายได้แก่ผู้ชนบท ของรัฐ	มาก	74	4	-	0.005	
	น้อย	78	4	-	-	
	รวม	152	8			
6.2 การอภิบาลกุ้งกุลาดำ	มาก	68	76	3	2.856	
	น้อย	62	94	1	-	
	รวม	130	170	4	-	

จากตาราง 17 แสดงให้เห็นว่า นิสิตที่มีประสบการณ์การใช้บัตรหัวเรื่องต่างกัน มีการใช้ชนิดของคำนามคำเดียวกันบัตรหัวเรื่องไม่แตกต่างกัน

5.3 เปรียบเทียบความแตกต่างของความตรงกันและไม่ตรงกันของคำค้นบัตรหัวเรื่องของนิสิตที่มีประสบการณ์การใช้บัตรหัวเรื่องต่างกัน ปรากฏดังตาราง 18

ตาราง 18 ความแตกต่างของความตรงกันและไม่ตรงกันของคำค้นกับหัวเรื่องของห้องสมุดของนิสิตที่มีประสบการณ์การใช้บัตรหัวเรื่องต่างกัน

ข้อความที่กำหนดให้ พิจารณาคำค้น	ประสบการณ์	ความตรงกันและไม่ตรงกันของคำค้นกับหัวเรื่อง		
		ตรงกับคำที่ห้องสมุดใช้ เป็น		χ^2
		หัวเรื่อง	หัวเรื่อง	
1. สามานยนาม			ความถี่	
1.1 ผู้แทนราษฎรในระบอบประชาธิปไตย	มาก	14	163	0.053
	น้อย	15	191	
	รวม	29	354	
1.2 แหล่งเสื่อมโทรมย่านสลัมคลองเตย	มาก	17	160	0.037
	น้อย	21	185	
	รวม	38	345	
2. วิสามานยนาม				
2.1 การส่งกระจายเสียงของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย	มาก	28	149	6.070*
	น้อย	16	190	
	รวม	44	339	
2.2 จำนวนผู้ป่วยโรคเอดส์ทั่วโลก	มาก	116	61	0.157
	น้อย	131	75	
	รวม	247	136	

ตาราง 18 (ต่อ)

ข้อความที่กำหนดให้ พิจารณาคำค้น	ประสบการณ์	ความตรงกันและไม่ตรงกันของคำค้นกับหัวเรื่อง		
		ตรงกับคำที่ห้องสมุดใช้เป็น หัวเรื่อง	ไม่ตรงกับคำที่ห้องสมุดใช้เป็น หัวเรื่อง	χ^2
		ความถี่	ความถี่	
3. อาการนาม				
3.1 การตอบแทนผู้มีพระคุณ	มาก	28	149	5.256*
	น้อย	17	189	
	รวม	45	338	
3.2 ความด้วยโอกาสทางการศึกษาของ ประชาชนในประเทศไทยพัฒนา	มาก	94	83	0.051
	น้อย	107	99	
	รวม	201	182	
4. คำนาม 2 คำขึ้นไปมีคำเชื่อม				
4.1 ธรรมเนียมกับคุณภาพชีวิตที่ดีของชาวพุทธ	มาก	4	173	1.025
	น้อย	2	204	
	รวม	6	377	
4.2 มารยาทและการเข้าสมาคมในสังคม	มาก	3	174	1.347
	น้อย	1	205	
	รวม	4	379	

ตาราง 18 (ต่อ)

ข้อความที่กำหนดให้ พิจารณาคำค้น	ประสบการณ์	ความตรงกันและไม่ตรงกันของคำค้นกับหัวเรื่อง			
		ตรงกับคำที่ห้องสมุดใช้เป็น		ไม่ตรงกับคำที่ห้องสมุดใช้เป็น	
		หัวเรื่อง	ความถี่	หัวเรื่อง	ความถี่
		χ^2			
5. กลุ่มคำหรือวลีที่มีความสมบูรณ์					
5.1 ดาวเทียมเพื่อการสื่อสารในประเทศไทย	มาก	-	177		0.861
	น้อย	1	205		
	รวม	1	382		
5.2 ชีวภาพวิทยาทางทะเล	มาก	3	174		-
	น้อย	2	204		
	รวม	5	378		
6. กลุ่มคำหรือวลีที่กลับเอาคำสำคัญขึ้นก่อน					
6.1 นโยบายการกระจายรายได้แก่ผู้ชนบท ของรัฐ	มาก	1	176		1.166
	น้อย	-	206		
	รวม	1	382		
6.2 การอภิบาลกุ้งกุลาดำ	มาก	1	176		-
	น้อย	1	205		
	รวม	2	381		

$$\chi^2 (0.05 ; df = 1) = 3.841$$

จากตาราง 18 แสดงให้เห็นว่า นิสิตที่มีประสบการณ์การใช้บัตรหัวเรื่องต่างกัน มีการใช้คำค้นที่ตรงกับคำที่ห้องสมุดใช้เป็นหัวเรื่องและไม่ตรงกับคำที่ห้องสมุดใช้เป็นหัวเรื่องส่วน ใหญ่ไม่แตกต่างกัน ยกเว้น ข้อ 2.1 ซึ่งเป็นคำนามประเภทวิสามานยนาม และข้อ 3.1 เป็นคำนาม ประเภทอาการนาม ที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

5.4 เปรียบเทียบความแตกต่างของชนิดของคำค้นที่ไม่ตรงกับหัวเรื่องของห้องสมุด ของนิสิตที่มีประสบการณ์การใช้บัตรหัวเรื่องต่างกัน ปรากฏดังตาราง 19

ตาราง 19 ความแตกต่างของชนิดของคำค้นที่ไม่ตรงกับหัวเรื่องของห้องสมุดของนิสิตที่มีประสบการณ์การใช้บัตรหัวเรื่องต่างกัน

ข้อความที่กำหนดให้ พิจารณาคำค้น	ประสบการณ์	ชนิดของคำค้นที่ไม่ตรงกับหัวเรื่อง				χ^2
		คำที่มีความหมาย		คำที่ไม่ใช่เป็นหัวเรื่อง		
		แคบกว่า	กว้างกว่า	ความถี่	ความถี่	
1. สามานยนาม						
1.1 ผู้แทนราษฎรในระบบประชาธิปไตย	มาก	-	80	83	0.636	
	น้อย	-	86	105		
	รวม		166	188		
1.2 แหล่งเสื่อมโทรมย่านสลัมคลองเตย	มาก	-	15	145	1.149	
	น้อย	-	24	161		
	รวม		39	306		
2. วิสามานยนาม						
2.2 การส่งกระจายเสียงของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย	มาก	-	140	9	18.558**	
	น้อย	-	189	1		
	รวม		329	10		
2.3 จำนวนผู้ป่วยโรคเอดส์ทั่วโลก	มาก	-	9	52	0.771	
	น้อย	-	12	63		
	รวม		21	115		

ตาราง 19 (ต่อ)

	ประสบการณ์	ชนิดของคำค้นที่ไม่ตรงกับหัวเรื่อง				χ^2
		คำที่มีความหมาย		คำที่ไม่ใช่เป็น		
		แคบกว่า	กว้างกว่า	หัวเรื่อง	ความถี่	
3. อการนาม						
3.1 การตอบแทนผู้มีพระคุณ	มาก	-	33	116	6.414	
	น้อย	1	37	151		
	รวม	1	70	267		
3.2 ความค่อยโอภาสทางการศึกษาของประชาชนในประเทศด้อยพัฒนา	มาก	4	48	31	1.682	
	น้อย	7	54	38		
	รวม	11	102	69		
4. คำนาม 2 คำขึ้นไปมีคำเชื่อม						
4.1 ธรรมชาติกับคุณภาพชีวิตที่ดีของชาวพุทธ	มาก	-	140	33	3.549	
	น้อย	-	177	27		
	รวม		317	60		
4.2 มารยาทและการเข้าสมาคมในสังคม	มาก	6	13	155	2.182	
	น้อย	6	19	180		
	รวม	12	32	335		

ตาราง 19 (ต่อ)

ประเด็นการัน	ชนิดของคำค้นที่ไม่ตรงกับหัวเรื่อง				χ^2
	คำที่มีความหมาย แคบกว่า	คำที่มีความหมาย กว้างกว่า	คำที่ไม่ใช่ เป็นหัวเรื่อง	ความถี่	
5. กลุ่มคำหรือวลีที่ให้ความสนใจสมบูรณ์					
5.1 ดาวเทียมเพื่อการสื่อสารในประเทศไทย	มาก	1	168	8	4.512
	น้อย	1	191	13	
	รวม	2	359	21	
5.2 ชีวภาพวิทยาทางทะเล	มาก	3	151	20	1.993
	น้อย	6	168	30	
	รวม		319		
6. กลุ่มคำหรือวลีที่กลับเอาคำสำคัญขึ้นก่อน					
6.1 นโยบายการกระจายรายได้แก่ผู้ชนบท ของรัฐ	มาก	-	101	75	2.427
	น้อย	-	109	97	
	รวม		210	172	
6.2 การอภิบาลกุ้งกุลาดำ	มาก	-	81	95	2.533
	น้อย	-	92	113	
	รวม		173	208	

$$\chi^2 (0.01 ; df = 1) = 6.635$$

จากตาราง 19 แสดงให้เห็นว่า นิสิตที่มีประสบการณ์การใช้บัตรหัวเรื่องต่างกัน มีการใช้ชนิดของคำค้นที่ไม่ตรงกับหัวเรื่องของห้องสมุดส่วนใหญ่ไม่แตกต่างกัน ยกเว้นข้อ 3 ซึ่ง เป็นคำนามประเพณีวิสามานยนาม ที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

6. ปัญหาในการค้นบัตรหัวเรื่องของนิสิต ปรากฏดังตาราง 20

ตาราง 20 ปัญหาในการค้นบัตรหัวเรื่องของนิสิต

ปัญหาในการค้นบัตรหัวเรื่องของนิสิต	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. คำค้นที่นิสิตกำหนดขึ้นไม่มีในบัตรรายการ	3.28	0.80	ปานกลาง
2. นิสิตไม่ทราบว่าจะใช้คำอะไรในการค้น	3.22	1.02	ปานกลาง
3. คำที่ห้องสมุดกำหนดเป็นหัวเรื่องเป็นคำที่เข้าใจยาก	2.94	1.05	ปานกลาง
4. นิสิตไม่รู้จักคำค้นที่เป็นศัพท์เฉพาะสาขาวิชาจึงทำให้ไม่สามารถค้นได้	3.16	0.88	ปานกลาง
5. ศัพท์บางคำที่แปลมาจากภาษาต่างประเทศเป็นศัพท์บัญญัติที่นิสิตไม่รู้จักและคุ้นเคยมาก่อน	3.30	0.86	ปานกลาง
6. นิสิตไม่รู้จักรหัสการเรียงบัตรหัวเรื่องตามลำดับอักษรของห้องสมุด	1.88	0.87	น้อย
7. ขาดบัตรโยงหรือบัตรอธิบายเพื่อช่วยในการค้นบัตรหัวเรื่อง	3.07	1.04	ปานกลาง
8. บัตรหัวเรื่องชำรุดเสียหายจนไม่สามารถค้นได้	1.91	0.78	น้อย
รวม	2.85	0.51	ปานกลาง

จากตาราง 20 แสดงให้เห็นว่า นิสิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีปัญหาในการค้นบัตรหัวเรื่องโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.85$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ปัญหาเกี่ยวกับศัพท์บางคำที่แปลมาจากภาษาต่างประเทศเป็นศัพท์บัญญัติที่นิสิตไม่รู้จักและคุ้นเคยมาก่อน เป็นปัญหาสูงสุด ($\bar{X} = 3.30$) รองลงมาคือ คำค้นที่นิสิตกำหนดขึ้นไม่มีในบัตรรายการ ($\bar{X} = 3.28$) และ นิสิตไม่ทราบว่าจะใช้คำอะไรในการค้น ($\bar{X} = 3.22$) ตามลำดับ ซึ่งทั้ง 3 ข้อ อยู่ในระดับปานกลาง

7. เปรียบเทียบปัญหาในการค้นบัตรหัวเรื่องของนิสิตจำแนกตามระดับการศึกษา

ตาราง 21 เปรียบเทียบปัญหาในการค้นบัตรหัวเรื่องของนิสิต จำแนกตามระดับการศึกษา

ปัญหาในการค้นบัตรหัวเรื่อง	ปริญญาดรี		บัณฑิตศึกษา		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1. คำค้นที่นิสิตกำหนดขึ้นไม่มีใน บัตรรายการ	3.320	0.800	3.172	0.775	1.60
2. นิสิตไม่ทราบว่าจะใช้คำอะไรในการค้น	3.327	0.945	2.892	1.165	3.27**
3. คำที่ห้องสมุดกำหนดเป็น หัวเรื่องเป็นคำที่เข้าใจยาก	2.975	1.070	2.828	0.985	1.23
4. นิสิตไม่รู้จักคำค้นที่เป็นศัพท์เฉพาะ สาขาวิชา จึงทำให้ไม่สามารถค้นได้	3.213	0.838	3.010	0.049	1.79
5. ศัพท์บางคำที่แปลมาจากภาษา ต่างประเทศเป็นศัพท์บัญญัติ ที่นิสิตไม่รู้จักและคุ้นเคยมาก่อน	3.317	0.829	3.236	0.949	0.74
6. นิสิตไม่รู้จักรหัสการเรียงบัตรหัว เรื่องตามลำดับอักษรของห้องสมุด	1.813	0.856	2.075	0.900	-2.47*
7. ขาดบัตรโยงหรือบัตรอธิบายเพื่อช่วยใน การค้นบัตรหัวเรื่อง	3.024	1.024	3.225	1.095	-1.57
8. บัตรหัวเรื่องชำรุดฉีกขาดจนไม่สามารถ ค้นได้	1.831	0.786	2.161	0.727	-3.74**
รวม	2.853	0.491	2.825	0.578	0.42

$$*t_{(0.05)} = 1.96$$

$$**t_{(0.01)} = 2.57$$

จากตาราง 21 แสดงให้เห็นว่า นิสิตระดับปริญญาตรีและระดับบัณฑิตศึกษา มีปัญหาในการค้นบัตรหัวเรื่อง โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า นิสิตทั้ง 2 ระดับ มีปัญหาในการค้นบัตรหัวเรื่องแตกต่างกัน 3 ข้อ กล่าวคือ นิสิตระดับปริญญาตรีมีปัญหาไม่ทราบว่าจะใช้คำอะไรในการค้นบัตรหัวเรื่องมากกว่านิสิตระดับบัณฑิตศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ส่วนนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา มีปัญหาบัตรหัวเรื่องชำรุดลักษณะจนไม่สามารถค้นได้ และไม่รู้จักหลักการเรียงบัตรหัวเรื่องตามลำดับอักษรของห้องสมุดมากกว่านิสิตระดับปริญญาตรีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ .05 ตามลำดับ

8. เปรียบเทียบปัญหาในการค้นบัตรหัวเรื่องของนิสิตระดับปริญญาตรี จำแนกตามสาขาวิชา ปรากฏดังตาราง 22

ตาราง 22 เปรียบเทียบปัญหาในการค้นบัตรหัวเรื่องของนิสิตระดับปริญญาตรีจำแนกตามสาขาวิชา

ปัญหาในการค้นบัตรหัวเรื่อง	สังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ ศึกษาศาสตร์		วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1. คำค้นที่นิสิตกำหนดขึ้นไม่มีใน บัตรรายการ	3.188	0.790	3.470	0.788	-3.04**
2. นิสิตไม่ทราบว่าจะใช้คำอะไรใน การค้น	3.272	0.938	3.389	0.952	-1.05
3. คำที่ห้องสมุดกำหนดเป็นหัวเรื่องเป็น คำที่เข้าใจยาก	2.837	1.038	3.132	1.087	-2.35*
4. นิสิตไม่รู้จักคำค้นที่เป็นศัพท์เฉพาะ สาขาวิชา จึงทำให้ไม่สามารถค้นได้	3.188	0.869	3.242	0.803	-0.55
5. ศัพท์บางคำที่แปลมาจากภาษา ต่างประเทศเป็นศัพท์บัญญัติ ที่นิสิตไม่รู้จักและคุ้นเคยมาก่อน	3.259	0.854	3.382	0.799	-1.26
6. นิสิตไม่รู้จักหลักการเรียงบัตรหัวเรื่อง ตามลำดับอักษรของห้องสมุด	1.831	0.869	1.794	0.844	0.377
7. ขาดบัตรโยงหรือบัตรอธิบายเพื่อช่วย ในการค้นบัตรหัวเรื่อง	2.909	1.025	3.154	1.010	-2.05*
8. บัตรหัวเรื่องชำรุดฉีกขาดจนไม่ สามารถค้นได้	1.980	0.844	1.661	0.680	3.56**
รวม	2.808	0.483	2.903	0.496	-1.65

* $t_{(0.05)} = 1.96$ ** $t_{(0.01)} = 2.57$

จากตาราง 22 แสดงให้เห็นว่า นิสิตรดับปริญญาตรีที่ศึกษาอยู่ในสาขาวิชาต่าง
กันมีปัญหาในการค้นบัตรหัวเรื่องโดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า นิสิตรดับปริญญาตรีสาขาวิชาสังคมศาสตร์
มนุษยศาสตร์และศึกษาศาสตร์ มีปัญหาเกี่ยวกับบัตรหัวเรื่องชำรุดฉีกขาดจนไม่สามารถค้นได้
มากกว่านิสิตรดับปริญญาตรีสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่
ระดับ .01

ส่วนนิสิตรดับปริญญาตรีสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มีปัญหา
เกี่ยวกับคำค้นที่กำหนดขึ้นไม่มีในบัตรรายการ และขาดบัตรโยงหรือบัตรอธิบายเพื่อช่วยในการ
ค้นบัตรหัวเรื่อง รวมทั้งคำที่ห้องสมุดกำหนดเป็นหัวเรื่องเป็นคำที่เข้าใจยาก มากกว่านิสิตรดับ
ปริญญาตรีสาขาวิชาสังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ และศึกษาศาสตร์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ
.01 และ .05 ตามลำดับ

9. เปรียบเทียบปัญหาในการค้นบัตรหัวเรื่องของนิสิต จำแนกตามประสบการณ์การใช้บัตรหัวเรื่อง ปรากฏดังตาราง 23

ตาราง 23 เปรียบเทียบปัญหาในการค้นบัตรหัวเรื่องของนิสิต จำแนกตามประสบการณ์การใช้บัตรหัวเรื่อง

ปัญหาในการค้นบัตรหัวเรื่อง	มาก		น้อย		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1. คำค้นที่นิสิตกำหนดขึ้นไม่มีในบัตรรายการ	3.124	0.788	3.422	0.779	-3.71**
2. นิสิตไม่ทราบว่าจะใช้คำอะไรในการค้น	3.124	1.004	3.305	1.026	-1.75
3. คำที่ห้องสมุดกำหนดเป็นหัวเรื่องเป็นคำที่เข้าใจยาก	2.864	1.079	3.004	1.024	-1.30
4. นิสิตไม่รู้จักคำค้นที่เป็นศัพท์เฉพาะสาขาวิชา จึงทำให้ไม่สามารถค้นได้	3.039	0.932	3.271	0.817	-2.57**
5. ศัพท์บางคำที่แปลมาจากภาษาต่างประเทศเป็นศัพท์บัญญัติที่นิสิตไม่รู้จักและคุ้นเคยมาก่อน	3.175	0.922	3.402	0.789	-2.58**
6. นิสิตไม่รู้จักรหัสการเรียงบัตรหัวเรื่องตามลำดับอักษรของห้องสมุด	1.734	0.800	2.000	0.916	-3.03**
7. ขาดบัตรโยงหรือบัตรอธิบายเพื่อช่วยในการค้นบัตรหัวเรื่อง	3.005	1.110	3.131	0.981	-1.16
8. บัตรหัวเรื่องชำรุดฉีกขาดจนไม่สามารถค้นได้	1.887	0.782	1.932	0.787	0.56
รวม	2.744	0.519	2.933	0.491	-3.65**

** $t_{(0.01)} = 2.57$

จากตาราง 23 แสดงให้เห็นว่า โดยรวมนิสิตที่มีประสบการณ์การใช้บัตรหัวเรื่องน้อย มีปัญหาในการค้นบัตรหัวเรื่องมากกว่านิสิตที่มีประสบการณ์มากอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า นิสิตที่มีประสบการณ์การใช้บัตรหัวเรื่องน้อยมีปัญหาคำค้นที่กำหนดขึ้น ไม่มีในบัตรรายการ นิสิตไม่รู้จักหลักการเรียงบัตรหัวเรื่องตามลำดับอักษรของห้องสมุด ศัพท์บางคำที่แปลมาจากภาษาต่างประเทศ เป็นศัพท์บัญญัติที่นิสิตไม่รู้จักและคุ้นเคยมาก่อน และนิสิตไม่รู้จักคำค้นที่เป็นศัพท์เฉพาะสาขาวิชา จึงทำให้ไม่สามารถค้นได้มากกว่านิสิตที่มีประสบการณ์การใช้บัตรหัวเรื่องมากอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

บทที่ 5

สรุป อภิปราย และข้อเสนอแนะ

การศึกษาในครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจเกี่ยวกับลักษณะของคำที่ใช้และปัญหาในการค้นบัตรหัวเรื่องภาษาไทยของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร สรุปตามลำดับ ดังนี้

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาลักษณะของคำที่ใช้ในการค้นบัตรหัวเรื่องของนิสิต
2. เพื่อศึกษาปัญหาในการค้นบัตรหัวเรื่องของนิสิต
3. เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างลักษณะของคำที่ใช้ในการค้นบัตรหัวเรื่องของนิสิต

จำแนกตามระดับการศึกษา สาขาวิชา และประสบการณ์การใช้บัตรหัวเรื่อง

4. เพื่อเปรียบเทียบปัญหาในการค้นบัตรหัวเรื่องของนิสิต จำแนกตามระดับการศึกษา สาขาวิชา และประสบการณ์การใช้บัตรหัวเรื่อง

จากนั้น

สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า

1. นิสิตที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีการใช้ลักษณะคำค้นบัตรหัวเรื่องแตกต่างกัน
2. นิสิตระดับปริญญาตรีที่ศึกษาในสาขาวิชาต่างกันมีการใช้ ลักษณะคำค้นบัตรหัวเรื่องแตกต่างกัน
3. นิสิตที่มีประสบการณ์การใช้บัตรหัวเรื่องต่างกันมีการใช้ลักษณะคำค้นบัตรหัวเรื่องแตกต่างกัน
4. นิสิตที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีปัญหาในการค้นบัตรหัวเรื่องแตกต่างกัน
5. นิสิตระดับปริญญาตรี ที่ศึกษาในสาขาวิชาต่างกันมีปัญหาในการค้นบัตรหัวเรื่องแตกต่างกัน
6. นิสิตที่มีประสบการณ์การใช้บัตรหัวเรื่องต่างกันมีปัญหาในการค้นบัตรหัวเรื่องแตกต่างกัน

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

1. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ได้มาจากการสุ่มตัวอย่างแต่ละกลุ่มของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร โดยคำนวณเทียบสัดส่วนได้กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ

1.1 นิสิตระดับปริญญาตรี จำนวน 290 คน

1.2 นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา จำนวน 93 คน

รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 383 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น แบ่งเป็น

3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลของนิสิตผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบสอบถามแบบเลือกตอบ

ตอนที่ 2 ลักษณะของคำที่ใช้ในการค้นบัตรหัวเรื่องของนิสิต เป็นแบบสอบถามแบบปลายเปิด

ตอนที่ 3 ปัญหาในการค้นบัตรหัวเรื่องของนิสิต เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อขออนุญาตผู้อำนวยการสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ในการแจกแบบสอบถามให้กับกลุ่มตัวอย่างที่มาใช้บัตรหัวเรื่อง ในเดือนพฤศจิกายน 2539

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อนำแบบสอบถามไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง แล้วนำฉบับที่สมบูรณ์มาแจกแจงความถี่และวิเคราะห์ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรม SPSS/PC+ เพื่อคำนวณหาค่า ดังนี้

4.1 หาค่าร้อยละเกี่ยวกับข้อมูลของนิสิตผู้ตอบแบบสอบถาม

4.2 หาค่าร้อยละเกี่ยวกับลักษณะของคำที่ใช้ในการค้นบัตรหัวเรื่องของนิสิต

4.3 เปรียบเทียบความแตกต่างลักษณะของคำที่ใช้ในการค้นบัตรหัวเรื่องของนิสิต จำแนกตามระดับการศึกษา โดยใช้สถิติไค-สแควร์ (χ^2)

4.4 เปรียบเทียบความแตกต่างลักษณะของคำที่ใช้ในการค้นบัตรหัวเรื่องของนิสิต ระดับปริญญาตรี จำแนกตามสาขาวิชา โดยใช้สถิติไค-สแควร์ (χ^2)

4.5 เปรียบเทียบความแตกต่างลักษณะของคำที่ใช้ในการค้นบัตรหัวเรื่องของนิสิต จำแนกตามประสบการณ์การใช้บัตรหัวเรื่อง โดยใช้สถิติ ไค-สแควร์ (χ^2)

4.6 หาค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาในการใช้บัตรหัวเรื่องของนิสิต

4.7 เปรียบเทียบปัญหาในการค้นบัตรหัวเรื่องของนิสิต จำแนกตามระดับการศึกษา โดยใช้สถิติ t-test

4.8 เปรียบเทียบปัญหาในการค้นบัตรหัวเรื่องของนิสิตระดับปริญญาตรี จำแนกตามสาขาวิชา โดยใช้สถิติ t-test

4.9 เปรียบเทียบปัญหาในการค้นบัตรหัวเรื่องของนิสิต จำแนกตามประสบการณ์การใช้บัตรหัวเรื่อง โดยใช้สถิติ t-test

สรุปผลการศึกษาค้นคว้า

จากการศึกษาสามารถสรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลได้ ดังนี้

1. ข้อมูลของนิสิตผู้ตอบแบบสอบถาม

1.1 โดยรวมนิสิตระดับปริญญาตรีส่วนใหญ่ มีประสบการณ์การใช้บัตรหัวเรื่องในระดับน้อย เมื่อแยกตามสาขาวิชาพบว่า นิสิตทั้ง 2 กลุ่มสาขาวิชาต่างก็มีประสบการณ์การใช้บัตรหัวเรื่องในระดับน้อยเช่นกัน

1.2 นิสิตระดับบัณฑิตศึกษาส่วนใหญ่มีประสบการณ์การใช้บัตรหัวเรื่องในระดับมาก

1.3 การใช้บัตรหัวเรื่องของนิสิตระดับปริญญาตรีและระดับบัณฑิตศึกษาส่วนใหญ่ ใช้บัตรหัวเรื่องเป็นอันดับแรก กำหนดคำค้นจากเนื้อหาของเรื่องที่ต้องการค้น และกำหนดคำค้นใหม่ในกรณีที่กำหนดคำค้นแล้วไม่พบ ส่วนผลการใช้บัตรหัวเรื่องค้นหาหนังสือส่วนใหญ่ พบเรื่องที่ต้องการค้น

2. ลักษณะของคำที่ใช้ในการค้นบัตรหัวเรื่องของนิสิต

2.1 ประเภทของคำที่นิสิตใช้ค้นบัตรหัวเรื่อง โดยรวมใช้คำนามคำเดียวมากที่สุด รองลงมา คือ กลุ่มคำหรือวลีที่มีความสมบูรณ์

2.2 ชนิดของคำนามคำเดียวที่นิสิตใช้ค้นบัตรหัวเรื่องมากที่สุดคือ สามานยนาม รองลงมา คือ วิสามานยนาม

2.3 คำค้นที่นิสิตกำหนดขึ้นเพื่อใช้ค้นบัตรหัวเรื่องส่วนใหญ่ไม่ตรงกับคำที่ห้องสมุดใช้เป็นหัวเรื่อง ส่วนชนิดของคำค้นที่ไม่ตรงกับหัวเรื่องของห้องสมุด พบว่า เป็นคำที่มีความหมายกว้างกว่าคำที่ห้องสมุดใช้เป็นหัวเรื่องมากที่สุด รองลงมาเป็นคำที่ห้องสมุดไม่ใช่เป็นหัวเรื่อง

3. เปรียบเทียบความแตกต่างลักษณะของคำที่ใช้ค้นบัตรหัวเรื่องของนิสิต จำแนกตามระดับการศึกษา โดยแยกเป็น 4 ประเด็น คือ ประเภทของคำที่ใช้ค้นบัตรหัวเรื่อง ชนิดของคำนามคำเดียวที่ใช้ค้นบัตรหัวเรื่อง ความตรงกันและ/หรือไม่ตรงกันของคำค้นกับหัวเรื่อง และชนิดของคำค้นที่ไม่ตรงกับหัวเรื่องของห้องสมุด

3.1 นิสิตที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีการใช้ประเภทของคำค้นบัตรหัวเรื่องส่วนใหญ่ไม่แตกต่างกัน ยกเว้นข้อ 2.2 ซึ่งเป็นค่านามประเภทวิสามานยนาม ข้อ 3.2 เป็นค่านามประเภทอาการนาม และข้อ 4.1 เป็นค่านามประเภทค่านาม 2 คำขึ้นไปมีคำเชื่อม ที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐาน

3.2 นิสิตที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีการใช้ชนิดของค่านามคำเดียวค้นบัตรหัวเรื่องไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมุติฐาน

3.3 นิสิตที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีการใช้คำค้นที่ตรงกับคำที่ห้องสมุดใช้เป็นหัวเรื่องและไม่ตรงกับคำที่ห้องสมุดใช้เป็นหัวเรื่องส่วนใหญ่ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมุติฐาน ยกเว้นข้อ 3.2 ซึ่งเป็นค่านามประเภทอาการนาม และข้อ 4.2 ซึ่งเป็นค่านามประเภทค่านาม 2 คำขึ้นไปมีคำเชื่อม ที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐาน

3.4 นิสิตที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีการใช้ชนิดของคำค้นที่ไม่ตรงกับหัวเรื่องของห้องสมุดไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมุติฐาน ยกเว้นข้อ 3.2 ซึ่งเป็นค่านามประเภทอาการนาม และข้อ 4.2 ซึ่งเป็นค่านามประเภทค่านาม 2 คำขึ้นไปมีคำเชื่อม และข้อ 5.2 เป็นกลุ่มคำหรือวลีที่มีใจความสมบูรณ์ ที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5 ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐาน

4. เปรียบเทียบความแตกต่างลักษณะของคำที่ใช้ค้นบัตรหัวเรื่องของนิสิตระดับปริญญาตรี จำแนกตามสาขาวิชา โดยแยกเป็น 4 ประเด็น คือ ประเภทของคำที่ใช้ค้นบัตรหัวเรื่อง ชนิดของค่านาม คำเดียวที่ใช้ค้นบัตรหัวเรื่อง ความตรงกันและ/หรือไม่ตรงกันของคำค้นกับหัวเรื่อง และชนิดของคำค้นที่ไม่ตรงกับหัวเรื่องของห้องสมุด

4.1 นิสิตระดับปริญญาตรีที่ศึกษาในสาขาวิชาต่างกันมีการใช้ประเภทของคำค้นบัตรหัวเรื่องส่วนใหญ่ ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมุติฐาน ยกเว้นข้อ 1.2 ซึ่งเป็นค่านามประเภทวิสามานยนาม ที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐาน

4.2 นิสิตระดับปริญญาตรีที่ศึกษาในสาขาวิชาต่างกันมีการใช้ชนิดของค่านามคำเดียวที่ใช้ค้นบัตรหัวเรื่องส่วนใหญ่ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมุติฐาน ยกเว้นข้อ 6.2 ซึ่งเป็นกลุ่มคำหรือวลีที่กลับเอาคำสำคัญขึ้นก่อน ที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4.3 นิสิตระดับปริญญาตรีที่ศึกษาในสาขาวิชาต่างกันมีการใช้คำค้นที่ตรงกับคำที่ห้องสมุดใช้เป็นหัวเรื่องและไม่ตรงกับคำที่ห้องสมุดใช้เป็นหัวเรื่องไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมุติฐาน

4.4 นิสิตระดับปริญญาตรีที่ศึกษาในสาขาวิชาต่างกันมีการใช้คำคันที่ไม่ตรงกับหัวเรื่องของห้องสมุดส่วนใหญ่ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐาน ยกเว้นข้อ 1.2 ซึ่งเป็นคำนามประเภท सामानยนาม ข้อ 3.1 เป็นคำนามประเภทอาการนาม และข้อ 6.2 ซึ่งเป็นกลุ่มคำหรือวลีที่กลับเอาคำสำคัญขึ้นก่อน ที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

5. เปรียบเทียบความแตกต่างลักษณะของคำที่ใช้คันบัตรหัวเรื่องของนิสิต จำแนกตามประสบการณ์การใช้บัตรหัวเรื่อง โดยแยกเป็น 4 ประเด็น คือ ประเภทของคำที่ใช้คันบัตรหัวเรื่อง ชนิดของคำนามคำเดียวที่ใช้คันบัตรหัวเรื่อง ความตรงกันและ/หรือไม่ตรงกันของคำคันกับหัวเรื่อง และชนิดของคำคันที่ไม่ตรงกับหัวเรื่องของห้องสมุด

5.1 นิสิตที่มีประสบการณ์การใช้บัตรหัวเรื่องต่างกันมีการใช้ประเภทของคำคันบัตรหัวเรื่อง ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐาน

5.2 นิสิตที่มีประสบการณ์การใช้บัตรหัวเรื่องต่างกันมีการใช้ชนิดของคำนามคำเดียวคันบัตรหัวเรื่องไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐาน

5.3 นิสิตที่มีประสบการณ์การใช้บัตรหัวเรื่องต่างกันมีการใช้คำคันที่ตรงกับคำที่ห้องสมุดใช้เป็นหัวเรื่องและไม่ตรงกับคำที่ห้องสมุดใช้เป็นหัวเรื่องส่วนใหญ่ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐาน ยกเว้นข้อ 2.1 ซึ่งเป็นคำนามประเภทวิสามานยนาม ข้อ 3.1 เป็นคำนามประเภทอาการนาม ที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐาน

5.4 นิสิตที่มีประสบการณ์การใช้บัตรหัวเรื่องต่างกันมีการใช้ชนิดของคำคันที่ไม่ตรงกับหัวเรื่องของห้องสมุดส่วนใหญ่ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐาน ยกเว้นข้อ 3 ซึ่งเป็นคำนามประเภทวิสามานยนาม ที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

6. นิสิตระดับปริญญาตรีและระดับบัณฑิตศึกษา มีปัญหาในการคันบัตรหัวเรื่องโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ปัญหาเกี่ยวกับศัพท์บางคำที่แปลมาจากภาษาต่างประเทศเป็นศัพท์บัญญัติที่นิสิตไม่รู้จักและคุ้นเคยมาก่อน เป็นปัญหาสูงสุด รองลงมาคือ คำคันที่นิสิตกำหนดขึ้นไม่มีในบัตรรายการ และนิสิตไม่ทราบว่าจะใช้คำอะไรในการคัน ตามลำดับ ซึ่งทั้ง 3 ข้ออยู่ในระดับปานกลาง

7. นิสิตระดับปริญญาตรีและระดับบัณฑิตศึกษา มีปัญหาในการคันบัตรหัวเรื่องโดยรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐาน

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า นิสิตทั้ง 2 ระดับ มีปัญหาในการคันบัตรหัวเรื่องแตกต่างกัน 3 ข้อ กล่าวคือ นิสิตระดับปริญญาตรีมีปัญหา ไม่ทราบว่าจะใช้คำอะไรในการคันบัตรหัวเรื่องมากกว่านิสิตระดับบัณฑิตศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ส่วนนิสิตระดับบัณฑิตศึกษามีปัญหาบัตรหัวเรื่อง ขำรุดฉีกขาดจนไม่สามารถค้นได้ และไม่รู้จักรหัสการเรียงบัตรหัวเรื่องตามลำดับอักษรของห้องสมุดมากกว่านิสิตระดับปริญญาตรีอย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ .05 ตามลำดับ

8. นิสิตระดับปริญญาตรีที่ศึกษาอยู่ในสาขาวิชาต่างกันมีปัญหาในการค้นบัตรหัวเรื่อง โดยรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐาน

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า นิสิตระดับปริญญาตรีสาขาวิชาสังคมศาสตร์ มนุษย-
ศาสตร์ และศึกษาศาสตร์ มีปัญหาเกี่ยวกับบัตรหัวเรื่องขำรุดฉีกขาดจนไม่สามารถค้นได้มากกว่านิสิต
ระดับปริญญาตรีสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ส่วนนิสิตระดับปริญญาตรีสาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มีปัญหาเกี่ยวกับคำค้น
ที่กำหนดขึ้นไม่มีในบัตรรายการ และขาดบัตรโยงหรือบัตรอธิบายเพื่อช่วยในการค้นบัตรหัวเรื่อง
รวมทั้งคำที่ห้องสมุดกำหนดเป็นหัวเรื่องเป็นคำที่เข้าใจยาก มากกว่านิสิตระดับปริญญาตรีสาขาวิชา
สังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ และศึกษาศาสตร์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ .05

9. นิสิตที่มีประสบการณ์การใช้บัตรหัวเรื่องต่างกัน มีปัญหาในการค้นบัตรหัวเรื่องโดยรวม
แตกต่างกัน คือนิสิตที่มีประสบการณ์การใช้บัตรหัวเรื่องน้อยมีปัญหาในการค้นบัตรหัวเรื่องมากกว่า
นิสิตที่มีประสบการณ์ การใช้บัตรหัวเรื่องมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับ
สมมติฐาน

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า นิสิตที่มีประสบการณ์การใช้บัตรหัวเรื่องน้อยมีปัญหา
คำค้นที่กำหนดขึ้นไม่มีในบัตรรายการ นิสิตไม่รู้จักรหัสการเรียงบัตรหัวเรื่องตามลำดับอักษรของ
ห้องสมุด ศัพท์บางคำที่แปลมาจากภาษาต่างประเทศเป็นศัพท์บัญญัติที่นิสิตไม่รู้จักรหัสและคุ้นเคย
มาก่อน และนิสิตไม่รู้จักรหัสคำค้นที่เป็นศัพท์เฉพาะสาขาวิชาจึงทำให้ไม่สามารถค้นได้มากกว่านิสิตที่
มีประสบการณ์การใช้บัตรหัวเรื่องมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยพบข้อที่น่าสนใจหลายประการ ดังนี้

1. โดยรวมนิสิตระดับปริญญาตรีส่วนใหญ่มีประสบการณ์การใช้บัตรหัวเรื่องในระดับน้อย
ส่วนนิสิตระดับบัณฑิตศึกษาส่วนใหญ่มีประสบการณ์การใช้บัตรหัวเรื่องในระดับมาก แต่แตกต่างกัน
ไม่มาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการใช้บัตรรายการของนิสิตระดับปริญญาตรี ส่วนใหญ่อาจารย์ผู้สอนจะ
เป็นผู้กำหนดขอบเขตของเนื้อหาวิชา ชื่อเรื่อง หรือชื่อผู้แต่งที่จะต้องศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมนอกชั้นเรียน
ให้กับนิสิต จึงทำให้นิสิตในระดับปริญญาตรีใช้บัตรหัวเรื่องในระดับน้อย ส่วนนิสิตระดับบัณฑิต-

ศึกษาจะต้องใช้บัตรหัวเรื่องเพื่อค้นหาสารสนเทศให้ครอบคลุมในสาขาวิชาที่ศึกษาอยู่ รวมทั้งเพื่อการทำ
 ปรินิพนธ์ด้วย จึงทำให้นิสิตระดับบัณฑิตศึกษาใช้บัตรหัวเรื่องในระดับมาก

2. ลักษณะของคำที่ใช้ในการค้นบัตรหัวเรื่อง ผลการศึกษาพบว่า นิสิตใช้คำนามคำเดียวและ
 เป็นสามัญนามมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ คำนามเป็นคำที่นิสิตคุ้นเคยและธรรมชาติในการกำหนด
 คำค้นของนิสิตก็สอดคล้องกับหลักเกณฑ์การกำหนดหัวเรื่องด้วย จึงทำให้นิสิตใช้คำนามมากที่สุด
 ส่วนผลการศึกษาความตรงกันและไม่ตรงกันของคำค้นกับหัวเรื่องและชนิดของคำค้นที่ไม่ตรงกับ
 หัวเรื่องของห้องสมุด พบว่า คำค้นที่ตรงกับคำที่ห้องสมุดใช้เป็นหัวเรื่องมีเพียงร้อยละ 15.56 ส่วนอีก
 ร้อยละ 86.44 นั้นไม่ตรงกับคำที่ห้องสมุดใช้เป็นหัวเรื่อง โดยคำที่ไม่ตรงนั้นมีลักษณะเป็นคำที่มี
 ความหมายกว้างกว่า (ร้อยละ 53.79) รองลงมาคือ เป็นคำที่ห้องสมุดไม่ใช้เป็นหัวเรื่อง (ร้อยละ 45.33)
 ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะ คำที่ห้องสมุดใช้เป็นหัวเรื่องนั้น ส่วนใหญ่จะเป็นคำที่เป็นศัพท์บัญญัติ แต่คำ
 ที่นิสิตใช้ค้นบัตรหัวเรื่องนั้นกำหนดขึ้นตามความคุ้นเคยและความรู้สึกนึกคิด และอาจกำหนดจากคำ
 หรือวลีที่ปรากฏอยู่ในข้อความที่กำหนดให้นิสิตพิจารณาคำค้น เช่น ข้อความว่า “ดาวเทียมเพื่อการ
 สื่อสารในประเทศไทย” คำที่ห้องสมุดใช้เป็นหัวเรื่องคือ “ดาวเทียมในโทรคมนาคม” แต่คำที่นิสิตใช้
 ค้นส่วนใหญ่คือ “ดาวเทียม” และข้อความว่า “แหล่งเสื่อมโทรมย่านสลัมคลองเตย” คำที่ห้องสมุด
 ใช้เป็นหัวเรื่องคือ “ชุมชนแออัด” แต่คำที่นิสิตใช้ค้น ส่วนใหญ่คือ “สลัม” ซึ่งคำว่า “ดาวเทียมใน
 โทรคมนาคม” และ “ชุมชนแออัด” เป็นคำค่อนข้างใหม่ นิสิตอาจนึกไม่ถึง ประกอบกับคำว่า “ดาว
 เทียม” และ “สลัม” เป็นคำที่ปรากฏอยู่ในข้อความที่กำหนดให้ ด้วยเหตุนี้เองจึงทำให้คำที่นิสิตใช้ค้น
 ส่วนใหญ่ไม่ตรงกับคำที่ห้องสมุดใช้เป็นหัวเรื่อง

3. เปรียบเทียบความแตกต่างลักษณะของคำที่ใช้ค้นบัตรหัวเรื่องของนิสิต จำแนกตามระดับ
 การศึกษา พบว่า นิสิตที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีการใช้ลักษณะของคำค้นบัตรหัวเรื่องส่วนใหญ่ไม่
 แตกต่างกัน คือ ประเภทของคำที่ใช้ค้นบัตรหัวเรื่องความตรงกันและ/หรือไม่ตรงกันของคำค้นกับ
 หัวเรื่อง และชนิดของคำค้นที่ไม่ตรงกับหัวเรื่องของห้องสมุด ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมุติฐาน อาจเป็น
 เพราะลักษณะข้อความที่ผู้วิจัยกำหนดให้นิสิตพิจารณาคำค้นนั้น มิได้มุ่งเน้นถึงความยากง่ายของคำที่
 จะนำมากำหนดเป็นคำค้นเพื่อวัดความรู้ของนิสิตทั้ง 2 ระดับ แต่มุ่งเน้นให้ครอบคลุมลักษณะของคำที่
 ห้องสมุดใช้เป็นหัวเรื่อง คือ คำนามคำเดียว ได้แก่ สามานยนาม วิสามานยนาม และอาการนาม
 คำนาม 2 คำขึ้นไปมีคำเชื่อม กลุ่มคำหรือวลีที่มีใจความสมบูรณ์ และกลุ่มคำหรือวลีที่กลับเอาคำ
 สำคัญขึ้นก่อน ด้วยเหตุนี้จึงทำให้การกำหนดคำค้นของนิสิตระดับปริญญาตรีและระดับบัณฑิตศึกษา
 ส่วนใหญ่ไม่แตกต่างกัน

ทั้งนี้ยกเว้นข้อความที่กำหนดให้นิสิตพิจารณาคำค้นด้วยคำนามประเภทวิสามานยนาม
 (จำนวนผู้ป่วยโรคเอดส์ทั่วโลก) คำนามประเภทอาการนาม (ความด้อยโอกาสทางการศึกษาของ

ประชาชนในประเทศด้อยพัฒนา) คำนาม 2 คำขึ้นไปมีคำเชื่อม (ธรรมะกับคุณภาพชีวิตที่ดีของชาวพุทธ, มารยาทและการเข้าสมาคมในสังคม) ที่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐาน เหตุที่เป็นเช่นนี้ เพราะลักษณะของข้อความที่กำหนดให้นิสิตพิจารณาคำคั้นนั้นอาจทำให้นิสิตทั้ง 2 ระดับเกิดความกิดสับสนในการกำหนดคำคั้น เพราะในแต่ละข้ออาจพิจารณาประเด็นหลักได้หลายอย่าง เช่นความด้อยโอกาสทางการศึกษาของประชาชนในประเทศด้อยพัฒนา นิสิตบางคนอาจคิดว่าประเด็นหลักคือ เรื่องของการศึกษา, ประเทศด้อยพัฒนา หรือความยากจน เป็นต้น ด้วยเหตุนี้เองนิสิตระดับปริญญาตรีและระดับบัณฑิตศึกษากำหนดคำคั้นบัตรหัวเรื่องแตกต่างกัน ส่วนคำคั้นที่ตรงกับหัวเรื่องและไม่ตรงกับหัวเรื่องนั้น พบว่า นิสิตระดับปริญญาตรีกำหนดคำคั้นตรงกับคำที่ห้องสมุดใช้เป็นหัวเรื่องมากกว่า นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา อาจเป็นเพราะนิสิตระดับปริญญาตรีได้เรียนวิชา บร 101 : การใช้ห้องสมุด ทุกคนเพราะเป็นวิชาบังคับ ในขณะที่นิสิตระดับบัณฑิตศึกษาบางคนอาจจะไม่เคยเรียนวิชานี้มาก่อน เพราะเรียนในระดับปริญญาตรีมาจากต่างสถาบันกัน โดยบางสถาบันอาจจะไม่กำหนดให้เรียนวิชา บร 101 เป็นวิชาบังคับ ด้วยเหตุนี้จึงทำให้นิสิตทั้ง 2 ระดับกำหนดคำคั้นตรงและไม่ตรงกับคำที่ห้องสมุดใช้เป็นหัวเรื่องแตกต่างกัน

สำหรับนิสิตที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีการใช้ชนิดของคำนามคำเดียวคั้นบัตรหัวเรื่องไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมุติฐาน อาจเป็นเพราะลักษณะของข้อความที่กำหนดให้นิสิตพิจารณาคำคั้นนั้น พบว่า ส่วนใหญ่คำคั้นที่นิสิตกำหนดขึ้นเป็นคำที่มีความหมายและชนิดของคำใกล้เคียงกัน เช่น ข้อความว่า “ผู้แทนราษฎรในระบอบประชาธิปไตย” คำที่นิสิตกำหนดขึ้นเพื่อใช้ค้น ได้แก่ ผู้แทน ผู้แทนราษฎร ประชาธิปไตย ส.ส. สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เป็นต้น ซึ่งคำดังกล่าวแล้วเป็นคำนามประเภท सामान्यนามทุกคำ จึงทำให้นิสิตทั้ง 2 ระดับใช้ชนิดของคำนามคำเดียว ในการกำหนดคำคั้นบัตรหัวเรื่องไม่แตกต่างกัน

4. เปรียบเทียบความแตกต่างลักษณะของคำที่ใช้ค้นบัตรหัวเรื่องของนิสิตระดับปริญญาตรี จำแนกตามสาขาวิชา พบว่า นิสิตระดับปริญญาตรีที่ศึกษาในสาขาวิชาต่างกันมีการใช้ลักษณะคำคั้นบัตรหัวเรื่องส่วนใหญ่ไม่แตกต่างกัน คือ ประเภทของคำที่ใช้ค้นบัตรหัวเรื่อง ชนิดของคำนามคำเดียวที่ใช้ค้นบัตรหัวเรื่อง ความตรงกันและ/หรือไม่ตรงกันของคำคั้นกับหัวเรื่อง และชนิดของคำคั้นที่ไม่ตรงกับหัวเรื่องของห้องสมุด ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมุติฐาน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะแนวคิดที่ผู้วิจัยกำหนดข้อความเพื่อให้นิสิตพิจารณาคำคั้นนั้นครอบคลุมทุกสาขาวิชา คือ สังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ และสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เมื่อพิจารณาแต่ละประเภทพบว่า

นิสิตระดับปริญญาตรีที่ศึกษาในสาขาวิชาต่างกันมีการใช้ชนิดของคำนามคำเดียวที่ใช้ค้นบัตรหัวเรื่องแตกต่างกันเพียง 1 ข้อ ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐาน คือ ข้อความที่กำหนดให้นิสิตพิจารณาคำคั้นด้วยกลุ่มคำหรือวลีที่กลับเอาคำสำคัญขึ้นก่อน (การอภิบาลกึ่งกุลาคำ) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ

ข้อความที่กำหนดให้นิสิตพิจารณาคำค้นข้อย่อยในสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ จึงทำให้นิสิตระดับปริญญาตรีสาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี กำหนดคำค้นด้วยคำที่ชี้เฉพาะมากกว่า คือ คำนามประเภทวิสามานยนาม ในขณะที่นิสิตระดับปริญญาตรีสาขาวิชาสังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ และศึกษาศาสตร์ กำหนดคำค้นด้วยคำนามประเภทวิสามานยนามมากกว่า ด้วยเหตุนี้เองจึงทำให้นิสิตระดับปริญญาตรีทั้ง 2 สาขาวิชากำหนดคำค้นแตกต่างกัน

นิสิตระดับปริญญาตรีที่ศึกษาในสาขาวิชาต่างกันมีการใช้คำค้นที่ตรงกับคำที่ห้องสมุดใช้เป็นหัวเรื่องและไม่ตรงกับคำที่ห้องสมุดใช้เป็นหัวเรื่องไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมุติฐานทั้งนี้อาจเป็นเพราะนิสิตระดับปริญญาตรีทั้ง 2 สาขาวิชา ต่างก็กำหนดคำค้นขึ้นตามความรู้สึคนึกคิดเช่นกัน และอาจเป็นเพราะเหตุผลดังกล่าวแล้วในตอนต้น คือ ข้อความที่กำหนดให้นิสิตพิจารณาคำค้นไม่ได้เน้นหนักในสาขาใดสาขาหนึ่ง จึงมีผลให้คำค้นนี้ไม่ตรงกับคำที่ห้องสมุดใช้เป็นหัวเรื่องเป็นส่วนใหญ่ไม่แตกต่างกัน

นิสิตระดับปริญญาตรีที่ศึกษาในสาขาวิชาต่างกันมีการใช้ชนิดของคำค้นที่ไม่ตรงกับหัวเรื่องของห้องสมุดแตกต่างกัน 3 ข้อ ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐาน คือ ข้อความที่กำหนดให้นิสิตพิจารณาคำค้นด้วยคำนามประเภทวิสามานยนาม (การส่งกระจายเสียงของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย) คำนามประเภทอากรนาม (การตอบแทนผู้มีพระคุณ) และกลุ่มคำหรือวลีที่กลับเอาคำสำคัญขึ้นก่อน (การอภิบาลกึ่งกุลาคำ) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะข้อความที่กำหนดให้นิสิตพิจารณาคำค้นใน 2 ข้อแรก เป็นเนื้อหาทางด้านสังคมศาสตร์ ส่วนอีก 1 ข้อเป็นเนื้อหาทางด้านวิทยาศาสตร์ จึงทำให้นิสิตระดับปริญญาตรีทั้ง 2 สาขาวิชาใช้ชนิดของคำค้นไม่ตรงกับหัวเรื่องของห้องสมุดแตกต่างกัน

5. เปรียบเทียบความแตกต่างลักษณะของคำที่ใช้ค้นบัตรหัวเรื่องของนิสิต จำแนกตามประสิทธิภาพการใช้บัตรหัวเรื่อง พบว่า นิสิตที่มีประสิทธิภาพการใช้บัตรหัวเรื่องต่างกัน มีการใช้ประเภทและชนิดของคำนามคำเดียวในการค้นบัตรหัวเรื่องไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมุติฐาน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะลักษณะของข้อความที่กำหนดให้นิสิตพิจารณาคำค้นส่วนใหญ่จะมีคำที่ห้องสมุดใช้เป็นหัวเรื่องปรากฏอยู่ และอาจมีปัจจัยอื่นอีกที่ผู้วิจัยคิดว่าเป็นสาเหตุที่ทำให้ นิสิตทั้ง 2 กลุ่มมีการใช้ประเภทและชนิดของคำนามคำเดียวไม่แตกต่างกัน คือ ธรรมชาติในการใช้ภาษาของนิสิตจะใช้คำนามคำเดียวและเป็นคำทั่ว ๆ ไปมากกว่าคำที่ชี้เฉพาะเจาะจง

นิสิตที่มีประสิทธิภาพการใช้บัตรหัวเรื่องต่างกันมีการใช้คำค้นที่ตรงกับคำที่ห้องสมุดใช้เป็นหัวเรื่องและไม่ตรงกับคำที่ห้องสมุดใช้เป็นหัวเรื่องแตกต่างกัน 2 ข้อ ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐาน คือ ข้อความที่กำหนดให้นิสิตพิจารณาคำค้นด้วยคำนามประเภทวิสามานยนาม (การส่งกระจายเสียงของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย) คำนามประเภทอากรนาม (การตอบแทนผู้มีพระคุณ) และชนิดของคำค้นที่ไม่ตรงกับหัวเรื่องนั้น แตกต่างกันเพียง 1 ข้อ คือ ข้อความที่กำหนดให้นิสิต

พิจารณาคำค้นด้วยคำนามประเภทวิสามานยนามเช่นกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะลักษณะของข้อความทั้ง 2 ข้อนี้จะต้องกำหนดคำค้นที่ค่อนข้างชี้เฉพาะเจาะจง โดยเฉพาะข้อที่เป็นคำนามประเภทอาการนามนั้น ไม่มีคำที่ห้องสมุดใช้เป็นหัวเรื่องปรากฏอยู่เลย จากผลการศึกษาชนิดที่มีประสิทธิภาพการใช้บัตรหัวเรื่องมาก กำหนดคำค้นตรงกับหัวเรื่อง จำนวน 28 คำ และไม่ตรงกับหัวเรื่อง จำนวน 149 คำ ในขณะที่ชนิดที่มีประสิทธิภาพการใช้บัตรหัวเรื่องน้อยกำหนดคำค้นตรงกับหัวเรื่อง จำนวน 17 คำ และไม่ตรงกับหัวเรื่อง จำนวน 189 คำ โดยชนิดที่มีประสิทธิภาพการใช้บัตรหัวเรื่องมากจะกำหนดคำค้นด้วยคำที่มีความหมายกว้างกว่าหัวเรื่องเป็นจำนวนน้อยกว่าชนิดที่มีประสิทธิภาพการใช้บัตรหัวเรื่องมาก ด้วยเหตุนี้เองจึงทำให้นิสิตที่มีประสิทธิภาพแตกต่างกันกำหนดคำค้นบัตรหัวเรื่องแตกต่างกัน

6. ปัญหาในการค้นบัตรหัวเรื่องของนิสิต พบว่า นิสิตมีปัญหาในการค้นบัตรหัวเรื่อง

โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง อาจเป็นเพราะนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ทั้งระดับปริญญาตรีและระดับบัณฑิตศึกษามีความรู้เรื่องการค้นบัตรหัวเรื่องพอสมควร โดยนิสิตระดับปริญญาตรีจะได้รับรู้จากการเรียนวิชา บร 101 : การใช้ห้องสมุด จากชั้นเรียนทุกคน เนื่องจากเป็นวิชาบังคับ ส่วนระดับบัณฑิตศึกษา ผู้เรียนจำเป็นต้องมีการค้นคว้าอย่างสม่ำเสมอ จึงต้องมีการใช้บัตรหัวเรื่องเพื่อให้ได้สารสนเทศที่ครอบคลุมในสาขาวิชาใดวิชาหนึ่งอย่างกว้างขวาง ด้วยเหตุนี้จึงทำให้นิสิตมีปัญหาในการค้นบัตรหัวเรื่องไม่มากนักโดยอยู่ในระดับปานกลาง

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า นิสิตมีปัญหาเกี่ยวกับศัพท์บางคำที่แปลมาจากภาษาต่างประเทศเป็นศัพท์บัญญัติที่นิสิตไม่รู้จักและคุ้นเคยมาก่อน เป็นปัญหาสูงสุด รองลงมาคือ คำค้นที่นิสิตกำหนดขึ้นไม่มีในบัตรรายการ และนิสิตไม่ทราบว่าจะใช้คำอะไรในการค้น อาจเป็นเพราะ นิสิตไม่คุ้นเคยกับลักษณะของคำที่ห้องสมุดใช้เป็นหัวเรื่อง ในการกำหนดหัวเรื่องนั้น บรรณารักษ์จะต้องศึกษาเนื้อหาของสารสนเทศก่อนแล้วจึงไปเลือกคำที่จะนำมาเป็นหัวเรื่องจากคู่มือการกำหนดหัวเรื่อง ซึ่งบรรณารักษ์เห็นว่าเหมาะสมกับเนื้อหาสารสนเทศนั้นๆ และถูกต้องตามหลักเกณฑ์การกำหนดหัวเรื่อง แต่ในการกำหนดคำค้นของนิสิตนั้น นิสิตจะกำหนดคำค้นขึ้นตามความรู้สึกลึกคิด ดังนั้น คำค้นที่นิสิตกำหนดขึ้นจึงมักจะไม่ตรงกับคำที่ห้องสมุดใช้เป็นหัวเรื่อง ส่วนการที่นิสิตไม่ทราบว่าใช้คำอะไรในการค้นนั้น อาจเป็นเพราะนิสิตไม่ค่อยไปใช้บัตรหัวเรื่องจึงทำให้ไม่คุ้นเคย ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัย ไพพรรณ ไพบูลย์ศรีนครา (2518 : 146) พบว่า ปัญหาที่พบบ่อยที่สุดจากการใช้บัตรหัวเรื่องภาษาไทยคือคำที่ต้องการค้นไม่มีในบัตรรายการ รองลงมาคือไม่ทราบว่าคำค้นที่คำไหน

7. เปรียบเทียบปัญหาในการค้นบัตรหัวเรื่องของนิสิต จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า

นิสิตระดับปริญญาตรีและระดับบัณฑิตศึกษา มีปัญหาในการค้นบัตรหัวเรื่องโดยรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ นิสิตระดับปริญญาตรีได้เรียนวิชา บร 101 :

การใช้ห้องสมุด ซึ่งเป็นวิชาบังคับสำหรับการศึกษาในระดับปริญญาตรีทุกคณะ ซึ่งนิสิตทุกคนต้องเรียนทำให้ได้รับความรู้เรื่องการสืบค้นสารนิเทศจากห้องสมุดโดยใช้บัตรรายการต่าง ๆ ได้แก่ บัตรผู้แต่ง บัตรชื่อเรื่อง และบัตรหัวเรื่อง จึงมีผลทำให้นิสิตระดับปริญญาตรีสามารถค้นหาสารนิเทศจากเครื่องมือดังกล่าวแล้ว ส่วนนิสิตระดับบัณฑิตศึกษาไม่ได้เรียนวิชา บร 101 : การใช้ห้องสมุดจากชั้นเรียน บางคนอาจจะเคยเรียนวิชานี้มาในระดับปริญญาตรี ในขณะที่บางคนอาจจะไม่เคยเรียนมาก่อน จึงทำให้ไม่มีความรู้ในเรื่องการใช้บัตรรายการต่าง ๆ เท่าที่ควรจะรู้ ด้วยเหตุนี้ จึงทำให้นิสิตทั้ง 2 ระดับมีปัญหาในการค้นบัตรหัวเรื่องไม่แตกต่างกัน

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า นิสิตระดับปริญญาตรีมีปัญหาไม่ทราบว่าจะใช้คำอะไรในการค้นมากกว่านิสิตระดับบัณฑิตศึกษา อาจเป็นเพราะผลการวิจัยพบว่า นิสิตระดับปริญญาตรีส่วนใหญ่มีประสบการณ์การใช้บัตรหัวเรื่องในระดับน้อย ในขณะที่นิสิตระดับบัณฑิตศึกษาส่วนใหญ่มีประสบการณ์การใช้บัตรหัวเรื่องในระดับมาก จึงทำให้นิสิตระดับปริญญาตรีไม่ทราบว่าจะใช้คำอะไรในการค้นมากกว่านิสิตระดับบัณฑิตศึกษา

ส่วนนิสิตระดับบัณฑิตศึกษามีปัญหาบัตรหัวเรื่องชำรุดฉีกขาดจนไม่สามารถค้นได้ และไม่รู้จักหลักการเรียงบัตรหัวเรื่องตามลำดับอักษรของห้องสมุดมากกว่านิสิตระดับปริญญาตรี แต่เป็นปัญหาในระดับน้อย อาจเป็นเพราะเหตุผลดังกล่าวแล้วในตอนต้น คือ นิสิตระดับปริญญาตรีทุกคนได้เรียนวิชาการใช้ห้องสมุด ส่วนนิสิตระดับบัณฑิตศึกษาบางคนอาจจะไม่เคยเรียนวิชาการใช้ห้องสมุด

8. เปรียบเทียบปัญหาในการค้นบัตรหัวเรื่องของนิสิตระดับปริญญาตรีจำแนกตามสาขาวิชา พบว่า นิสิตระดับปริญญาตรีที่ศึกษาอยู่ในสาขาวิชาสังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ และศึกษาศาสตร์ และสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มีปัญหาในการค้นบัตรหัวเรื่องโดยรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผลการศึกษาลักษณะของคำที่ใช้ค้นบัตรหัวเรื่องของนิสิตทั้ง 2 ระดับ พบว่า ประเภทของคำที่ใช้ค้นบัตรหัวเรื่อง ชนิดของคำนามคำเดียวที่ใช้ค้นบัตรหัวเรื่อง ความตรงกันและ/หรือไม่ตรงกันของคำค้นกับหัวเรื่อง และชนิดของคำค้นที่ไม่ตรงกับหัวเรื่องของห้องสมุดส่วนใหญ่ไม่แตกต่างกัน จึงส่งผลให้นิสิตระดับปริญญาตรีทั้ง 2 สาขาวิชา มีปัญหาในการค้นบัตรหัวเรื่องโดยรวมไม่แตกต่างกัน

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า นิสิตระดับปริญญาตรีสาขาวิชาสังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ และศึกษาศาสตร์ มีปัญหาเกี่ยวกับบัตรหัวเรื่องชำรุดฉีกขาดจนไม่สามารถค้นได้มากกว่านิสิตระดับปริญญาตรีสาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการจัดการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ตั้งแต่เริ่มก่อตั้งนั้น สาขาวิชาที่เปิดสอนส่วนใหญ่จะเป็นสาขาวิชาทางด้านสังคมศาสตร์ ดังนั้นรายการต่างๆที่บรรณารักษ์จัดทำไว้สำหรับให้นิสิตใช้ค้นคว้า รวมทั้งบัตรหัวเรื่องด้วย ซึ่งนิสิตต้องใช้ค้นคว้าประกอบการศึกษาอย่างมากมาเป็นเวลานาน ประกอบ

กับจำนวนนิสิตระดับปริญญาตรีสาขาวิชาสังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ และ ศักยภาพ มีจำนวนมากกว่านิสิตระดับปริญญาตรีสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. กองบริหารการศึกษา. 2539 : 1) ด้วยเหตุนี้เองจึงทำให้นิสิตระดับปริญญาตรีสาขาวิชาสังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ และ ศักยภาพ มีปัญหาเกี่ยวกับบัตรหัวเรื่องซ้ำรูดฉีกขาดมากกว่านิสิตระดับปริญญาตรีสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

ส่วนนิสิตระดับปริญญาตรีสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมีปัญหาคำค้นที่กำหนดขึ้นไม่มีในบัตรรายการมากกว่านิสิตระดับปริญญาตรีสาขาวิชาสังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ และ ศักยภาพ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ หนังสือคู่มือการกำหนดหัวเรื่องสำหรับหนังสือภาษาไทย ที่สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ใช้อยู่ นั้น มีหัวเรื่องทางสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีอยู่น้อยและไม่ทันสมัย จึงทำให้บรรณารักษ์กำหนดหัวเรื่องไม่ครอบคลุมสารนิเทศทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงและเพิ่มขึ้นอยู่ตลอดเวลา ด้วยเหตุนี้เอง จึงทำให้คำค้นที่นิสิตระดับปริญญาตรีสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีกำหนดขึ้นไม่มีในบัตรรายการมากกว่านิสิตระดับปริญญาตรีสาขาวิชาสังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ และ ศักยภาพ

9. เปรียบเทียบปัญหาในการค้นบัตรหัวเรื่องของนิสิตจำแนกตามประสบการณ์การใช้บัตรหัวเรื่อง พบว่า โดยรวมนิสิตที่มีประสบการณ์การใช้บัตรหัวเรื่องน้อยมีปัญหาในการค้นบัตรหัวเรื่องมากกว่า นิสิตที่มีประสบการณ์การใช้บัตรหัวเรื่องมาก ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐาน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะคำว่า “ประสบการณ์การใช้บัตรหัวเรื่อง” ในการศึกษาครั้งนี้ หมายถึง ความถี่ในการใช้บัตรหัวเรื่องของนิสิต ซึ่งแบ่งเป็น 2 ระดับคือ ระดับมากหมายถึง นิสิตใช้บัตรหัวเรื่องเกือบทุกครั้ง ที่มาใช้บัตรรายการ ระดับน้อยหมายถึง นาน ๆ นิสิตจึงจะมาใช้บัตรหัวเรื่องสักครั้งหนึ่งและหรือไม่เคยใช้บัตรหัวเรื่องเลย จากนิยามดังกล่าวจะเห็นว่านิสิตที่มีประสบการณ์การใช้บัตรหัวเรื่องมากทำให้มีความคุ้นเคยกับการใช้บัตรหัวเรื่อง ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของแจ๊คสัน (Palmer. 1972 : 29-30 ; citing Jackson. n.d.) ที่พบว่า ความสำเร็จในการใช้บัตรรายการจะขึ้นอยู่กับประสบการณ์ของผู้ใช้ ด้วยเหตุนี้เองจึงทำให้นิสิตที่มีประสบการณ์การใช้บัตรหัวเรื่องน้อยมีปัญหาในการค้นบัตรหัวเรื่องมาก ส่วนนิสิตที่มีประสบการณ์การใช้บัตรหัวเรื่องมากจึงมีปัญหาในการค้นบัตรหัวเรื่องน้อย

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า นิสิตที่มีประสบการณ์การใช้บัตรหัวเรื่องน้อยมีปัญหาเกี่ยวกับคำค้นที่กำหนดขึ้นไม่มีในบัตรรายการมากกว่า นิสิตที่มีประสบการณ์การใช้บัตรหัวเรื่องมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ นิสิตที่มีประสบการณ์การใช้บัตรหัวเรื่องน้อยจึงทำให้ไม่คุ้นเคยกับลักษณะของคำที่ห้องสมุดใช้เป็นหัวเรื่อง ซึ่งลักษณะของคำดังกล่าวจะต้องกำหนดขึ้นโดยยึดกฎเกณฑ์และรูปแบบที่เป็นมาตรฐานตามคู่มือการกำหนดหัวเรื่องแบบใดแบบหนึ่ง คือ คำนามคำเดี่ยว คำนาม 2 คำขึ้นไปมี

คำเชื่อม กลุ่มคำหรือวลีที่มีใจความสมบูรณ์ และกลุ่มคำหรือวลีที่กลับเอาคำสำคัญขึ้นก่อน แต่ในการกำหนดคำค้นของนิสิตนั้น นิสิตจะกำหนดคำค้นขึ้นตามความรู้สึกนึกคิดของตนเอง ด้วยเหตุนี้เองจึงทำให้นิสิตซึ่งมีประสบการณ์การใช้บัตรหัวเรื่องต่างกันมีปัญหาการค้นบัตรหัวเรื่องแตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะต่อบรรณารักษ์วิเคราะห์หมวดหมู่และทำบัตรรายการ สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

1. บรรณารักษ์ควรจัดทำรายการโยงคำสำคัญ ๆ ที่นิสิตกำหนดขึ้นเป็นคำค้นกับหัวเรื่องของห้องสมุด เพื่อช่วยให้ผู้ใช้ห้องสมุดสามารถค้นหาวัสดุสารนิเทศได้สะดวก รวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ

2. ปัจจุบันสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ได้นำเอาระบบโอแพค (OPAC) มาให้บริการ บรรณารักษ์จึงควรจัดทำ รายการบรรณานุกรมเพิ่มเติมที่นอกเหนือจากคำที่ห้องสมุดใช้เป็นหัวเรื่องไว้ในฐานข้อมูล เพื่อให้ผู้ใช้สามารถสืบค้นสารนิเทศได้อย่างกว้างขวางและตรงกับความต้องการ

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างและผลของการสืบค้นสารนิเทศด้วยหัวเรื่องกับคำสำคัญของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

2. ควรมีการศึกษาเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างและผลของการสืบค้นสารนิเทศด้วยหัวเรื่องกับคำสำคัญของห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐอื่น ๆ

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- คณะอนุกรรมการกลุ่มวิเคราะห์เลขหมู่และทำบัตรรายการ ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา. หัวเรื่องสำหรับหนังสือภาษาไทย. ฉบับพิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : คณะอนุกรรมการฯ, 2532.
- จารุวรรณ สันธุโสภณ. วิทยานุกรมบรรณารักษศาสตร์. กรุงเทพฯ : สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ, 2521.
- ชมภู โชติจิรยะ. การใช้บัตรรายการของนิสิตนักศึกษาวิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2515. อัดสำเนา.
- คาราวรรณ เจียมเพิ่มพูน. การศึกษาการใช้หัวเรื่องภาษาไทยสาขาประชากรศาสตร์. วิทยานิพนธ์ อ.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2526. ถ่ายเอกสาร.
- ทองหยด ประทุมวงศ์. หัวเรื่องสำหรับหนังสือภาษาไทยของห้องสมุดมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : สำนักหอสมุดมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2521.
- ทัศนากาญจนา. การใช้บริการห้องสมุดของอาจารย์และนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง. วิทยานิพนธ์ อ.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2520. อัดสำเนา.
- บุญยาพร ปานดิษฐ์. หัวเรื่องภาษาไทยสาขานิติศาสตร์. วิทยานิพนธ์ อ.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530. ถ่ายเอกสาร.
- ปราณี เชียงทอง. การจัดหมู่และทำบัตรรายการเบื้องต้น. ชลบุรี : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน, 2523.
- พวา พันธุ์เมฆา. การกำหนดหัวเรื่องและบัญชีหัวเรื่องภาษาไทย. กรุงเทพฯ : ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2526.
- เพ็ญแข ประจงใจ. หัวเรื่องภาษาไทยสาขาวิศวกรรมศาสตร์. วิทยานิพนธ์ อ.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2533. ถ่ายเอกสาร.
- ไพพรรณ ไพบูลย์ศรีนครา. การศึกษาหัวเรื่องหมวดวิชาการศึกษาของห้องสมุดมหาวิทยาลัยในกรุงเทพมหานคร. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2518. อัดสำเนา.
- รัตพร ชังธาดา ประจักษ์ กือเจริญ และณรงค์ ป้อมนุปลา. การให้หัวเรื่องและบัญชีหัวเรื่องสำหรับหนังสือภาษาไทย. พิมพ์ครั้งที่ 3. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2521.

- ลลิตา กิติประสาร. "โครงสร้างของ Thesaurus ใน Library of Congress Subject Headings พิมพ์ครั้งที่ 12 : Bibliographical Essays" ใน บรรณารักษศาสตร์. หน้า 37-46.
กรุงเทพฯ : คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2532.
- ละออ รอดมณี. หัวเรื่องภาษาไทยสาขาประมง. วิทยานิพนธ์ อ.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2535. ถ่ายเอกสาร.
- วิษณุ ทับเที่ยง ผู้ให้สัมภาษณ์, บุญยืน จันทรวงศ์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เมื่อวันที่ 7 มกราคม 2540.
- ศรัณยา ดำรงกิจการวงศ์. ความต้องการหัวเรื่องกลุ่ตถาของบุคลากรฝ่ายข่าวของหนังสือพิมพ์ธุรกิจ. วิทยานิพนธ์ อ.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2535. ถ่ายเอกสาร.
- ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, มหาวิทยาลัย. กองบริการการศึกษา. สรุปจำนวนนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร ประจำปีการศึกษา 2539. กรุงเทพฯ : กองฯ, 2539.
- ศรีสุดา บุญชัย. การใช้บัตรรายการของสำนักหอสมุดกลางมหาวิทยาลัยเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2527. อัดสำเนา.
- ศิริภรณ์ วิธินันทกิจ. การกำหนดหัวเรื่องภาษาไทยสาขาพลศึกษา. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ 2528. ถ่ายสำเนา.
- สุทธิลักษณ์ อำพันวงศ์. บรรณารักษศาสตร์เบื้องต้น. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2515.
- สุพัฒน์ ส่องแสงจันทร์. บัตรรายการและหลักเกณฑ์การทำบัตรรายการหนังสือภาษาไทย. กรุงเทพฯ : สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ, 2523.
- สุภาพร คุปฏีพัฒน์. การทำบัตรรายการหนังสือตามหลักเกณฑ์ AACR₂. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2535.
- ห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ, สมาคม. หัวเรื่องสำหรับหนังสือภาษาไทย. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ, 2525.
- อัมพร ทิยะระ. คู่มือการจัดหมู่ระบบหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน. กรุงเทพฯ : ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2532.
- _____. "หัวเรื่องและการใช้หัวเรื่องในการวิเคราะห์สารนิเทศ," ใน เอกสารการสอนชุดวิชาการวิเคราะห์สารนิเทศ หน่วยที่ 1-7. หน้า 339. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2533.
- อุบลวรรณ ปิติพัฒน์. หัวเรื่องสำหรับหนังสือภาษาไทยของห้องสมุดมหาวิทยาลัยในประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ อ.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2518. อัดสำเนา.

- The ALA Glossary of Library and Information Science. Chicago : American Library Association, 1983.
- Best, John W. Research in Education. 4th ed. Englewood Cliffs, N.J. : Prentice Hall, 1970.
- Carlyle, Allyson. "Matching LCSH and User Vocabulary in the Library Catalog," in Subject Control in Online Catalog. p. 37-63. New York : Haworth Press, 1989.
- Frost, Carlyn O. "Title Words as Entry Vocabulary to LCSH : Correlation between Assigned LCSH Terms and Derived Terms from Titles in Bibliographic Records with Implications for Subject Access in Online Catalogs," in Subject Control in Online Catalog. p. 165-179. New York : Haworth Press, 1989.
- Harrod, Leonard Montague. Harrod's Librarians' Glossary : 9,000 Terms Used in Information Management, Library Science, Publishing the Book Trades and Archive Management. 8th ed. Aldershot, Hampshire : Gower, 1995.
- Krejcie, Robert V. and Daryle W. Morgan. "Determining Sample Size for Research Activities," Educational and Psychological Measurement. 30 : 607-610 ; Autumn 1970.
- Lancaster, Frederick Wilfird. Indexing and Abstracting in Theory and Practice. London : Library Association, 1991.
- Library of Congress. Subject Cataloging Division. Library of Congress Subject Headings. 12th ed. Washington D.C. : Library of Congress, 1989.
- Palmer, Richard P. Computerizing the Card Catalog in the University Library : a Survey of User Requirement. Littleton, Colo : Libraries Unlimited, 1972.
- Sears, Minnie Earl. Sears List of Subject Headings. 15th ed. New York : Wilson, 1994.
- Taylor, Robert S. "Question-Negotiation and Information Seeking in Library," College and Research Libraries. 29(3) : 178-194 ; May 1968.

Thompson, Elizabeth H. A.L.A. Glossary of Library Terms. Chicago : American Library Association, 1978.

Wynar, Bohdan S. Introduction to Cataloging and Classification. 8th ed. Englewood, Colo : Libraries Unlimited, 1992.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
รายนามผู้เชี่ยวชาญ

รายนามผู้เชี่ยวชาญ

บรรณารักษ์วิเคราะห์หมวดหมู่และทำบัตรรายการ

1. นางสาวบุบผา เทวาคูดี

วุฒิการศึกษา	อ.บ., อ.ม. (บรรณารักษศาสตร์) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย Post graduate diploma in Science Information Specialist in Southeast Asia University of Philippines
ตำแหน่ง	บรรณารักษ์ (ชำนาญการ) ระดับ 8 และหัวหน้าฝ่าย วิเคราะห์ทรัพยากรสารสนเทศ สำนักบรรณสารการ พัฒนา สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
ผลงาน	บรรณารักษ์วิเคราะห์หมวดหมู่และทำบัตรรายการ สำนักบรรณสารการพัฒนา สถาบันบัณฑิตพัฒน บริหารศาสตร์ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2518-2540 รวม 22 ปี คณะทำงานกลุ่มวิเคราะห์ทรัพยากรสารสนเทศ ห้องสมุด สถาบันอุดมศึกษา คณะอนุกรรมการประสานการใช้คอมพิวเตอร์ ห้องสมุด สถาบันอุดมศึกษา อนุกรรมการพิจารณามาตรฐานทางบรรณานุกรม

2. นางเพ็ญแข ประจใจ

วุฒิการศึกษา	ศศ.บ. (บรรณารักษศาสตร์) มหาวิทยาลัยรามคำแหง อ.ม. (บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ตำแหน่ง	บรรณารักษ์ ระดับ 6 และหัวหน้าฝ่ายวิเคราะห์และพัฒนา สำนักหอสมุดกลาง สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า พระนครเหนือ
ผลงาน	บรรณารักษ์วิเคราะห์หมวดหมู่และทำรายการ สำนัก หอสมุดกลาง สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า พระนครเหนือ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2525-2540 รวม 16 ปี

3. นางวิระวรรณ พราพงษ์

วุฒิการศึกษา	อ.บ. (บรรณารักษศาสตร์) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ตำแหน่ง	บรรณารักษ์ ระดับ 6
ผลงาน	บรรณารักษ์วิเคราะห์หมวดหมู่และทำบัตรรายการ สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยรามคำแหง ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2518-2540 รวม 22 ปี คณะกรรมการหัวเรื่องสำหรับหนังสือภาษาไทย ฉบับพิมพ์ครั้งที่ 2 และ 3 ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา คณะกรรมการการลงรายการนิติบุคคล ห้องสมุด สถาบันอุดมศึกษา

บรรณารักษ์บริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า

1. นางสาวกาญจนา ใจกว้าง

วุฒิการศึกษา	ศศ.บ. (บรรณารักษศาสตร์) มหาวิทยาลัยรามคำแหง ศศ.ม. (บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
ตำแหน่ง	บรรณารักษ์ ระดับ 6 และหัวหน้าฝ่ายบริการสื่อการศึกษา สำนักบรรณสารสนเทศ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
ผลงาน	บรรณารักษ์บริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า สำนักบรรณสารสนเทศ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2526-2540 รวม 14 ปี ประธานคณะทำงานฝ่ายบริการสารนิเทศ ห้องสมุด สถาบันอุดมศึกษา คณะทำงานฝ่ายเทคโนโลยีการศึกษา ห้องสมุดสถาบัน อุดมศึกษา

2. นางภาวนา เขมะรัตน์

วุฒิการศึกษา	ศศ.บ. (บรรณารักษศาสตร์) มหาวิทยาลัยรามคำแหง อ.ม. (บรรณารักษศาสตร์) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ตำแหน่ง	บรรณารักษ์ ระดับ 6 และหัวหน้าฝ่ายบริการสำนัก บรรณสารการพัฒนา สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

ผลงาน บรรณารักษ์บริการสารนิเทศ สำนักบรรณสารการพัฒนา
สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ ตั้งแต่ปี พ.ศ.
2526-2540 รวม 14 ปี
รองประธานคณะกรรมการฝ่ายบริการสารนิเทศ ห้องสมุด
สถาบันอุดมศึกษา

3. นางสาวอำพร ธารรัตน์สกุล

วุฒิการศึกษา อ.บ. (บรรณารักษศาสตร์) มหาวิทยาลัยขอนแก่น
อ.ม. (บรรณารักษศาสตร์) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ตำแหน่ง บรรณารักษ์ ระดับ 6 และหัวหน้างานบริการช่วยการ
ค้นคว้า สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
ผลงาน บรรณารักษ์บริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า
สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ตั้งแต่ปี
พ.ศ. 2522-2540 รวม 18 ปี
อนุกรรมการวิชาการสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ
ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2538-2539

ภาคผนวก ข
แบบสอบถาม

(สำเนา)

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ บัณฑิตวิทยาลัย มศว ประสานมิตร โทร. 268

ที่ ทม 1007/4556

วันที่ 25 ตุลาคม 2539

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์

เรียน ผู้อำนวยการสำนักหอสมุดกลาง มศว ประสานมิตร

บัณฑิตวิทยาลัย ขอรับรองว่า นางบุญยืน จันทร์สว่าง เป็นนิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอก
บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

นิสิตผู้นี้มีความประสงค์จะมาติดต่อขอความสะดวกในการศึกษาค้นคว้า เพื่อทำปริญญา
นิพนธ์ เรื่อง ลักษณะของคำที่ใช้และปัญหาในการค้นบัตรหัวเรื่องภาษาไทยของนิสิต มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

ทั้งนี้อยู่ในความควบคุมดูแลของ

รศ.สุพัฒน์ ส่องแสงจันทร์ ประธาน

ผศ.เกษร เจริญรักษ์ กรรมการ

สิ่งที่นิสิตใคร่ขอความอนุเคราะห์ คือ ขอให้ให้บัตรรายการ ของสำนักหอสมุดกลาง
ตอบแบบสอบถามในระหว่างเดือน พฤศจิกายน 2539 เพื่อเป็นข้อมูลในการทำปริญญานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าท่านจะกรุณาให้ความร่วมมือในครั้งนี้ และขอขอบคุณ
ในความช่วยเหลืออนุเคราะห์ใด ๆ ที่ท่านจะโปรดให้แก่นิสิตผู้นี้ด้วย

(นางสาวศิริยุภา พูลสุวรรณ)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

แบบสอบถาม

เรื่อง

ลักษณะของคำที่ใช้และปัญหาในการค้นบัตรหัวเรื่องภาษาไทยของนิสิต

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามนี้มีทั้งหมด 3 ตอน

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ลักษณะของคำที่ใช้ในการค้นบัตรหัวเรื่องของนิสิต

ตอนที่ 3 ปัญหาในการค้นบัตรหัวเรื่อง

2. โปรดอ่านคำอธิบายต่อไปนี้ เพื่อความเข้าใจในการตอบแบบสอบถาม

2.1 การค้นบัตรรายการ สามารถค้นได้ 3 วิธี คือ ค้นจากบัตรผู้แต่ง ค้นจากบัตรชื่อเรื่อง และค้นจากบัตรหัวเรื่อง สำหรับแบบสอบถามนี้จะถามเฉพาะ การค้นจากบัตรหัวเรื่องเท่านั้น

2.2 ลักษณะของคำที่ใช้ในการค้นบัตรหัวเรื่องของนิสิต หมายถึง คำต่างๆ ที่นิสิตกำหนด ขึ้นเพื่อใช้ในการค้นสารนิเทศเรื่องใดเรื่องหนึ่งจากบัตรหัวเรื่องของห้องสมุด ซึ่งอาจจะเป็น คำนามคำเดียว (เช่น กฎหมาย โทรศัพท์ เป็นต้น) คำนาม 2 คำขึ้นไปเชื่อมด้วยสันธาน "กับ, และ" (เช่น ชุมชนกับโรงเรียน รางวัลและการลงโทษทางการศึกษา เป็นต้น) กลุ่มคำหรือวลีที่มีใจความสมบูรณ์ (เช่น คนจนในชนบท สตรีในวรรณคดี เป็นต้น) หรือกลุ่มคำหรือวลีที่กลับเอาคำสำคัญขึ้นก่อน (เช่น เนื้อเยื่อ, การเพาะเลี้ยง อาหาร, การปรุง เป็นต้น)

2.3 ปัญหาในการค้นบัตรหัวเรื่อง หมายถึง ข้อขัดข้องต่างๆ ที่นิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ประสบในการใช้บัตรหัวเรื่อง เช่น นิสิตไม่ทราบว่าจะใช้คำอะไรในการค้น คำค้นที่นิสิตกำหนดขึ้นไม่มีในบัตรรายการ

การตอบแบบสอบถาม ขอความกรุณาท่านตอบแบบสอบถามให้ครบถ้วนทุกข้อ โดย

คำตอบของท่านจะไม่มีการประเมินว่าถูกหรือผิด และจะถือเป็นความลับ

ตอนที่ 1 สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย / ลงใน () หน้าคำตอบหรือกรอกข้อความในช่องว่างที่ตรงกับสภาพความเป็นจริงของท่าน

1. ระดับการศึกษา () ปริญญาตรี
 () ปีที่ 2 () ปีที่ 3 () ปีที่ 4
 วิชาเอก..... คณะวิชา.....
 () ปริญญาโท
 () ปริญญาเอก
2. ในภาคเรียนที่ผ่านมา ท่านใช้บัตรหัวเรื่องในการค้นหาหนังสือบ่อยครั้งเพียงใด
 () ใช้เกือบทุกครั้ง
 () นานๆ จึงจะใช้สักครั้งหนึ่ง
 () ไม่เคยใช้เลย
 () อื่นๆ โปรดระบุ.....
3. การใช้บัตรหัวเรื่องของท่านเป็นลักษณะใด
 () ใช้บัตรหัวเรื่องเป็นอันดับแรก
 () ใช้บัตรผู้แต่งหรือบัตรชื่อเรื่องก่อน ถ้าไม่พบจึงใช้บัตรหัวเรื่อง
 () ขอคำแนะนำการใช้บัตรหัวเรื่องจากบรรณารักษ์ก่อนใช้บัตรหัวเรื่อง
 () อื่นๆ โปรดระบุ.....
4. การใช้บัตรหัวเรื่อง ท่านกำหนดคำที่ใช้ในการค้นได้อย่างไร
 () กำหนดจากเนื้อหาของเรื่องที่ต้องการค้น
 () สอบถามบรรณารักษ์
 () อื่นๆ โปรดระบุ.....
5. ในกรณีที่ท่านกำหนดคำค้นและนำไปใช้ในการค้นแล้วแต่ไม่พบ ท่านจะอย่างไรต่อไป
 () กำหนดคำค้นใหม่
 () ไม่กำหนดคำค้นใหม่และเลิกค้นไปเลย
 () อื่นๆ โปรดระบุ.....
6. ผลของการใช้บัตรหัวเรื่องค้นหาหนังสือ ส่วนใหญ่ ท่านพบเรื่องที่ต้องการหรือไม่
 () พบ
 () ไม่พบ
 () อื่นๆ โปรดระบุ.....

ตอนที่ 2 ลักษณะของคำที่ใช้ในการค้นบัตรหัวเรื่องของนิสิต

คำชี้แจง สมมติว่าท่านได้รับมอบหมายให้ค้นหนังสือเรื่องต่างๆ ในห้องสมุดดังรายการด้านล่างนี้

ท่านจะใช้คำใดในการค้น (โปรดระบุเพียงคำเดียว)

1. ผู้แทนราษฎรในระบอบประชาธิปไตย
คำค้นคือ.....
2. แหล่งเสื่อมโทรมย่านสลัมคลองเตย
คำค้นคือ.....
3. การส่งกระจายเสียงของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย
คำค้นคือ.....
4. จำนวนผู้ป่วยโรคเอดส์ทั่วโลก
คำค้นคือ.....
5. การตอบแทนผู้มีพระคุณ
คำค้นคือ.....
6. ความด้อยโอกาสทางการศึกษาของประชาชนในประเทศด้อยพัฒนา
คำค้นคือ.....
7. ธรรมะกับคุณภาพชีวิตที่ดีของชาวพุทธ
คำค้นคือ.....
8. มารยาทและการเข้าสมาคมในสังคม
คำค้นคือ.....
9. ดาวเทียมเพื่อการสื่อสารในประเทศไทย
คำค้นคือ.....
10. ชีวภาพวิทยาทางทะเล
คำค้นคือ.....
11. นโยบายการกระจายรายได้สู่ชนบทของรัฐ
คำค้นคือ.....
12. การอภิบาลกุ้งกุลาดำ
คำค้นคือ.....

ตอนที่ 3 ปัญหาในการค้นบัตรหัวเรื่อง

คำชี้แจง สำหรับแบบสอบถามต่อไปนี้ ทุกข้อจะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า ในแต่ละข้อโปรดเลือกตอบ
เพียง 1 ช่องเท่านั้น

ปัญหาในการค้นบัตรหัวเรื่อง	ระดับความเป็นปัญหา				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุดหรือ ไม่มีปัญหา
1. คำค้นที่นิสิตกำหนดขึ้นไม่มีในบัตรรายการ					
2. นิสิตไม่ทราบว่าจะใช้คำอะไรในการค้น					
3. คำที่ห้องสมุดกำหนดเป็นหัวเรื่องเป็นคำที่เข้าใจยาก					
4. นิสิตไม่รู้จักคำค้นที่เป็นศัพท์เฉพาะสาขาวิชา จึงทำให้ไม่สามารถค้นได้.....					
5. ศัพท์บางคำที่แปลมาจากภาษาต่างประเทศ เป็นศัพท์บัญญัติที่นิสิตไม่รู้จักและคุ้นเคยมาก่อน					
6. นิสิตไม่รู้จักหลักการเรียงบัตรหัวเรื่องตาม ลำดับอักษรของห้องสมุด.....					
7. ขาดบัตรโยงหรือบัตรอธิบายเพื่อช่วยในการ ค้นบัตรหัวเรื่อง.....					
8. บัตรหัวเรื่องชำรุดฉีกขาดจนไม่สามารถค้นได้..					

ภาคผนวก ก

บัญชีคำค้นที่นิสิตใช้ในการค้นบัตรหัวเรื่องในแต่ละข้อคำถาม

1. ผู้แทนราษฎรในระบอบประชาธิปไตย

คำที่นิสิตใช้ค้น ได้แก่

การปกครอง

การปกครองระบอบประชาธิปไตย

การเมือง

การเมืองระบอบประชาธิปไตย

การเมืองและการปกครอง

ชีวประวัติ

ประชาธิปไตย

ผู้แทนในระบอบประชาธิปไตย

ผู้แทนราษฎร

ระบอบประชาธิปไตย

ลักษณะของผู้นำ

ส.ส.

ส.ส. กับประชาธิปไตย

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

2. แหล่งเสื่อมโทรมย่านสลัมคลองเตย

คำที่นิสิตใช้ค้น ได้แก่

กรุงเทพฯ

คลองเตย

ชุมชน

ชุมชนแออัด

ปัญหา

ปัญหาชุมชนแออัด

ปัญหาประชากร

ปัญหาสังคม

ปัญหาสิ่งแวดล้อม

มลพิษ

ย่านแหล่งเสื่อมโทรมของกรุงเทพฯ

ย่านแหล่งเสื่อมโทรมในกรุงเทพฯ

สภาพสังคม

สลัม

สลัมคลองเตย

สิ่งแวดล้อม

แหล่งเสื่อมโทรม

แหล่งเสื่อมโทรมของกรุงเทพฯ

3. การส่งกระจายเสียงของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย

คำที่นิสิตใช้ค้น ได้แก่

กรมประชาสัมพันธ์

การกระจายเสียง

การกระจายเสียงของไทย

การกระจายเสียงของสถานีวิทยุ

การประชาสัมพันธ์

การส่งกระจายเสียง

การส่งกระจายเสียงของไทย

การส่งกระจายเสียงในประเทศไทย

การสื่อสาร

การสื่อสารแห่งประเทศไทย

นิเทศศาสตร์

วิทยุ

วิทยุกระจายเสียง

วิธีการกระจายเสียง

สถานีวิทยุ

สถานีวิทยุกระจายเสียง

สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย

สื่อมวลชน

สื่อสารมวลชน

เสียงตามสาย

4. จำนวนผู้ป่วยโรคเอดส์ทั่วโลก

คำที่นิสิตใช้ค้น ได้แก่

จำนวนผู้ป่วย

จำนวนผู้ป่วยโรคเอดส์

ผู้ป่วยโรคเอดส์

โรคทั่วไป

โรคเอดส์

สถิติ

สถิติผู้ป่วย

สถิติผู้ป่วยโรคเอดส์

สถิติผู้ป่วยโรคเอดส์ของโลก

สถิติโรคเอดส์

สภาวะโรคเอดส์

สุขภาพ

สุขศึกษา

เอดส์

5. การตอบแทนผู้มีพระคุณ

คำที่นิสิตใช้กัน ได้แก่

กตัญญู

กตัญญูกตเวที

การตอบแทน

การตอบแทนคุณ

การตอบแทนบุญคุณ

การตอบแทนผู้มีพระคุณ

การตอบแทนพระคุณ

การทดแทน

การทดแทนผู้มีพระคุณ

ความกตัญญู

คุณธรรม

จริยธรรม

จริยศาสตร์

ธรรมะกับการดำรงชีวิต

บิดา-มารดา

บุญ-บาป

บุญคุณ

ผู้มีพระคุณ

พระคุณ

พุทธศาสนา

มงคลชีวิต

มงคลสูตร

มารยาท

มารยาทไทย

ระบบสังคม

วัฒนธรรมและประเพณี

ศาสนาพุทธ

ศีลธรรม

สมบัติผู้ดี

6. ความด้อยโอกาสทางการศึกษาของประชาชนในประเทศด้อยพัฒนา

คำที่นิสิตใช้ค้น ได้แก่

การกระจายอำนาจ

การด้อยโอกาส

การพัฒนา

การศึกษา

การศึกษากับประชากร

การศึกษากับประเทศด้อยพัฒนา

การศึกษาของ ป.ช.ช. ในประเทศด้อยพัฒนา

การศึกษาของไทย

การศึกษาของประชาชน

การศึกษาของประชาชนในชนบท

การศึกษาในประเทศกำลังพัฒนา

การศึกษาในประเทศด้อยพัฒนา

ความด้อยโอกาสด้านประเทศด้อยพัฒนา

ความด้อยโอกาสทางการศึกษา
 ความไม่เสมอภาคทางการศึกษา
 ด้อยโอกาส
 ประชากรศึกษา
 ประเทศด้อยพัฒนา
 ประเทศด้อยพัฒนากับการศึกษา
 ปัญหา
 ปัญหาของประเทศด้อยพัฒนา
 ปัญหาทางการศึกษา
 ภาวะทางการศึกษา
 สถานะของชีวิต
 โอกาสทางการศึกษา

7. ธรรมะกับคุณภาพชีวิตที่ดีของชาวพุทธ

คำที่นิสิตใช้ค้น ได้แก่

คำสอนศาสนา
 คุณภาพชีวิต
 จริยธรรม
 ชาวพุทธ
 ธรรมะ
 ธรรมะกับการดำรงชีวิต
 ธรรมะกับคุณภาพชีวิต
 ธรรมะกับคุณภาพชีวิตของชาวพุทธ
 ธรรมะกับชีวิต
 ธรรมะกับชีวิตประจำวัน
 ธรรมะของชาวพุทธ
 พุทธศาสนา
 พุทธศาสนากับชีวิตประจำวัน
 มงคลชีวิต
 ศาสนา
 ศาสนาพุทธ

หน้าที่ของชาวพุทธ

หลักคำสอนพุทธศาสนา

หลักธรรมในชีวิตประจำวัน

8. มารยาทและการเข้าสมาคมในสังคม

คำที่นิสิตใช้ค้น ได้แก่

การเข้าสมาคม

การเข้าสังคม

ผู้ดี

มารยาท

มารยาท+การเข้าสมาคมในสังคม

มารยาทการเข้าสังคม

มารยาททางสังคม

มารยาทไทย

มารยาทในสังคม

มารยาทและการสมาคม

มารยาทและสังคม

มารยาทสมาคม

มารยาทสังคม

วัฒนธรรม

วัฒนธรรมไทย

สมบัติผู้ดี

สมาคม

สังคม

สังคมศาสตร์

9. คาวเทียมเพื่อการสื่อสารในประเทศไทย

คำที่นิสิตใช้ค้น ได้แก่

การโทรคมนาคม

การสื่อสาร

การสื่อสาร-คาวเทียม

การสื่อสารของไทย

การสื่อสารด้วยดาวเทียม
 การสื่อสารในไทย
 การสื่อสารในประเทศไทย
 การสื่อสารผ่านดาวเทียม
 การสื่อสารและโทรคมนาคม
 การสื่อสารแห่งประเทศไทย
 ดาวเทียม
 ดาวเทียมกับการสื่อสาร
 ดาวเทียมการสื่อสารในประเทศไทย
 ดาวเทียมไทยคม
 ดาวเทียมในโทรคมนาคม
 ดาวเทียมในประเทศไทย
 ดาวเทียมเพื่อการสื่อสาร
 ดาวเทียมเพื่อการสื่อสารไทย
 โทรคมนาคม
 วิทยาศาสตร์
 สื่อมวลชน

10. จีวภาพวิทยาทางทะเล

คำที่นิสิตใช้กัน ได้แก่
 การประมง
 จีวภาพ
 จีวภาพทางทะเล
 จีวภาพวิทยา
 จีวภาพวิทยาศาสตร์ทางทะเล
 จีววิทยา
 จีววิทยาทางทะเล
 ชีวิตกับสภาพแวดล้อม
 ชีวิตสัตว์ทะเล
 ทะเล
 วิทยาศาสตร์

วิทยาศาสตร์เกี่ยวกับทะเล

วิทยาศาสตร์ทางทะเล

สัตว์ทะเล

สิ่งแวดล้อม

สิ่งแวดล้อมทางทะเล

11. นโยบายการกระจายรายได้ออกสู่ชนบทของรัฐ

คำที่นิสิตใช้ค้น ได้แก่

การกระจายรายได้

การกระจายรายได้, นโยบาย

การกระจายรายได้ของรัฐ

การกระจายรายได้สู่ชนบท

การกระจายรายได้ออกสู่ชนบท

การกระจายรายได้สู่ชนบทของรัฐ

การกระจายรายได้ไปสู่ชนบท

ชนบท

นโยบาย

นโยบายการกระจายรายได้

นโยบายการกระจายรายได้ของรัฐบาล

นโยบายของรัฐ

นโยบายทางการเมือง

แผนพัฒนาเศรษฐกิจ

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

แผนพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติ

แผนพัฒนาฯ

ระบบการปกครอง

รัฐกับนโยบายของรัฐ

รัฐบาล

รายได้

รายได้, การกระจาย

รายได้คนชนบท

12. การอภิบาลกึ่งกุลาคำ

คำที่นิสิตใช้กัน ได้แก่

การเกษตร

การตลาด

การทำนา

การเพาะเลี้ยงกุ้ง

การเพาะเลี้ยงกึ่งกุลาคำ

การเลี้ยงกุ้ง

การเลี้ยงกึ่งกุลาคำ

การเลี้ยงสัตว์น้ำ

การอภิบาล

การอภิบาลกึ่ง

การอภิบาลกึ่งกุลาคำ

การอภิบาลสัตว์น้ำ

กึ่ง

กึ่งกุลาคำ

กึ่งกุลาคำ, การเลี้ยง

เกษตร

เกษตรกร

เกษตรกรรม

เกษตรก้าวหน้า

ประมง

วิธีเลี้ยงสัตว์น้ำ

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ ชื่อสกุล	นางบุญยืน จันทร์สว่าง
วันเดือนปีเกิด	5 กุมภาพันธ์ 2501
สถานที่เกิด	อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	33/15 หมู่ที่ 2 แขวงจรเข้บัว เขตลาดพร้าว กรุงเทพฯ 10230
ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน	บรรณารักษ์ ระดับ 6
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	สำนักบรรณสารสนเทศ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี 11120
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2519	มัธยมศึกษาปีที่ 5 จากโรงเรียนจันทร์ประดิษฐารามวิทยาคม
พ.ศ. 2525	ศศ.บ. (บรรณารักษศาสตร์) จากมหาวิทยาลัยรามคำแหง
พ.ศ. 2540	ศศ.ม. (บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์) จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

ลักษณะของคำที่ใช้และปัญหาในการค้นคว้าเรื่องภาษาไทย
ของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

บทคัดย่อ
ของ
บุญยืน จันทร์สว่าง

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตร
ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต วิชาเอกบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์

มีนาคม 2540

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาความแตกต่างลักษณะของคำที่ใช้ในการค้นบัตรหัวเรื่องและเปรียบเทียบปัญหาในการค้นบัตรหัวเรื่องของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร จำแนกตามระดับการศึกษา สาขาวิชา และประสบการณ์การใช้บัตรหัวเรื่อง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นครั้งนี้คือ นิสิตระดับปริญญาตรี และระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร จำนวน 383 คน ซึ่งได้มาโดยวิธีสุ่มแบบบังเอิญเฉพาะนิสิตที่มาใช้บัตรรายการ เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลได้แก่แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน t-test และไค-สแควร์ (χ^2)

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ลักษณะของคำที่ใช้ในการค้นบัตรหัวเรื่องของนิสิต พบว่า ส่วนใหญ่ใช้คำนามคำเดียว และเป็น सामान्यนาม คำค้นที่กำหนดขึ้นเป็นคำที่ไม่ตรงกับหัวเรื่องของห้องสมุดและเป็นคำที่ห้องสมุดไม่ใช่เป็นหัวเรื่องมากที่สุด

2. ผลการเปรียบเทียบลักษณะของคำที่ใช้ ในการค้นบัตรหัวเรื่องของนิสิตกับลักษณะของคำที่ใช้เป็นหัวเรื่องเป็นรายชื่อ

2.1 นิสิตที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีการใช้ประเภทของคำค้น ชนิดของคำนามคำเดียวที่ใช้ค้น ความตรงกันและ/หรือไม่ตรงกันของคำค้นกับหัวเรื่อง และชนิดของคำค้นที่ไม่ตรงกับหัวเรื่องของห้องสมุด ส่วนใหญ่พบว่าไม่แตกต่างกัน ส่วนชนิดของคำนามคำเดียวไม่แตกต่างกันในทุกข้อ

2.2. นิสิตระดับปริญญาตรีที่ศึกษาในสาขาวิชาต่างกันมีการใช้ประเภทของคำค้น ชนิดของคำนามคำเดียวที่ใช้ค้น และชนิดของคำค้นที่ไม่ตรงกับหัวเรื่องของห้องสมุด ส่วนใหญ่ไม่แตกต่างกัน ส่วนความตรงกันและ/หรือไม่ตรงกันของคำค้นกับหัวเรื่องไม่แตกต่างกันในทุกข้อ

2.3 นิสิตที่มีประสบการณ์การใช้บัตรหัวเรื่องต่างกันมีการใช้ประเภทของคำค้น ชนิดของคำนามคำเดียวที่ใช้ค้น ความตรงกันและ/หรือไม่ตรงกันของคำค้นกับหัวเรื่อง และชนิดของคำค้นที่ไม่ตรงกับหัวเรื่องของห้องสมุด ส่วนใหญ่ไม่แตกต่างกัน ส่วนประเภทของคำค้น และชนิดของคำนามคำเดียวที่ใช้ค้น ไม่แตกต่างกันในทุกข้อ

3. ปัญหาในการค้นบัตรหัวเรื่องของนิสิต พบว่าโดยรวมนิสิตมีปัญหาในการค้นบัตรหัวเรื่องอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ปัญหาเกี่ยวกับศัพท์บางคำที่แปลมาจากภาษาต่างประเทศเป็นศัพท์บัญญัติที่นิสิตไม่รู้จักและคุ้นเคยมาก่อนเป็นปัญหาสูงสุด รองลงมาคือคำค้นที่กำหนดขึ้น ไม่มีในบัตรรายการ

4. ผลการเปรียบเทียบปัญหาในการค้นบัตรหัวเรื่อง

4.1 นิสิตที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีปัญหาในการค้นบัตรหัวเรื่องโดยรวมไม่แตกต่างกัน

4.2 นิสิตระดับปริญญาตรีที่ศึกษาในสาขาวิชาที่ต่างกันมีปัญหาในการค้นบัตรหัวเรื่องโดยรวมไม่แตกต่างกัน

4.3 นิสิตที่มีประสบการณ์การใช้บัตรหัวเรื่องต่างกันมีปัญหาในการค้นบัตรหัวเรื่องโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยนิสิตที่มีประสบการณ์การใช้บัตรหัวเรื่องน้อยมีปัญหาในการค้นบัตรหัวเรื่องมากกว่านิสิตที่มีประสบการณ์การใช้บัตรหัวเรื่องมาก

CHARACTERISTICS OF WORDS AND PROBLEMS IN SEARCHING
THAI SUBJECT CARDS OF SRINAKHARINWIROT
UNIVERSITY PRASARNMIT STUDENTS

AN ABSTRACT
BY
BOONYUEN CHANSAWANG

Presented in partial fulfillment of the requirements for the Master
of Art degree in Library and Information Science
at Srinakharinwirot University
March 1997

The purposes of this study were to learn characteristics of words used in searching subject cards and compare problems in searching Thai subject cards of Srinakharinwirot University Prasarnmit students through their levels of education, subject areas and experiences in using subject cards. The sample consisted of 383 undergraduate and graduate students of Srinakharinwirot University Prasarnmit was selected by means of accidental sampling particularly on only students searching library card catalogs. The research instrument was a questionnaire approach. The data was analyzed by percentages, means t-test and chi-square.

The results of the study were as follows :

1. In searching subject heading cards, the majority of the students created characteristics of words for searching Thai subject cards by using single nouns that were common nouns. The created words or terms did not match with subject headings lists that librarians have prepared for library users and library itself did not use those words or terms for assigning subject headings.

2. The comparative result of characteristics of words students used in searching subject cards can be categorized into these followings :

- 2.1 It was found that, in each item of the questionnaire, there was no significant different mostly among students with different levels of education in using category of words that were relevant and irrelevant to subject headings and searching kind of words that were not matching to library subject headings for searching with kind of single nouns.

- 2.2 It was found that, in each item of the questionnaire, there was no significant different mostly among undergraduate students with different subject fields in using category of words and searching category of words that were not matching to library subject headings for the relevance and irrelevance of words to subject headings.

2.3 It was found that, there was no significant difference mostly among students with experience in searching subject cards by using category of words or kind of single nouns that were not relevant to library subject headings for using category of words and kind of single nouns.

3. Overall, the problems of students in searching subject cards was at the moderate level. When considered each aspect, it was found that the highest problem was some foreign terms in the particular subject fields students did not know and get familiar with. In addition some words or terms that students used for searching were not listed at all in existing cards catalog.

4. Comparative results of problems in searching subject cards were as follows :

4.1 Overall, there was no significant difference in the problems among students with different levels of education had in searching subject cards.

4.2 Overall, there was no significant difference in the problems of searching subject cards among undergraduate students with different subject area.

4.3 Overall, there were significant differences at the level of .01 among students with different experiences in searching subject cards. It was also found that students with less experiences in using subject cards had more problems in searching subject cards than those with more experiences.